



Jaarverslag Kempenhaeghe 2022

Inhoudsopgave

Bestuursverslag 2022	pagina 3
Verslag raad van toezicht 2022	pagina 50
Jaarrekening 2022	pagina 53
Overige gegevens	pagina 105

Voorwoord

Het was een bijzonder jaar, 2022. In aanvang van het jaar is Kempenhaeghe nog vol geraakt door de consequenties van de COVID-19 pandemie. Bij afronding van het jaar was de rust weergekeerd, kon de focus weer naar opbouw en strategie gaan en een blik gericht op de toekomst.

De beperkingen die we onze patiënten, cliënten en leerlingen op hebben moeten leggen om COVID-19 zo veel mogelijk buiten de deur te houden, hebben pijn gedaan. Pijn voor onze patiënten, cliënten en leerlingen, pijn voor hun verwanten, maar ook pijn voor onze medewerkers en vrijwilligers. Onze medewerkers en vrijwilligers die, ondanks de beperkingen, hun uiterste best zijn blijven doen om met alle kennis, alle aandacht zo goed mogelijke zorg en zo goed mogelijk onderwijs te bieden. Wij zijn trots op onze medewerkers en zij verdienen een groot compliment.

Het jaar 2022 stond ook in het teken van verandering. Veranderingen in de zorg en het onderwijs en in de organisatie van Kempenhaeghe. Zo hebben de innovatie en de digitalisering ons nieuwe dimensies gegeven om onze zorg en ons onderwijs vorm te geven. Zo hebben we ook geleerd dat dagbesteding op de plek waar cliënten wonen voor sommige cliënten meer rust en meerwaarde biedt. We hebben in 2022 de volledige dagbesteding van het Centrum voor Epilepsiewoonzorg op individueel niveau grondig onder de loep genomen, op zoek naar de best passende dagbesteding voor iedere cliënt. Maar ook bijvoorbeeld veranderingen in de organisatie, zoals het afscheid van Nico Geurts eind 2022, waardoor ik nu als raad van bestuur dit jaarverslag 2022 voor u mag schrijven.

Het afgelopen jaar heb ik Kempenhaeghe mogen leren kennen als een zeer professionele organisatie die gespecialiseerde zorg en gespecialiseerd onderwijs biedt aan patiënten, cliënten en leerlingen. Ik heb Kempenhaeghe ook mogen leren kennen als een warme organisatie, met zeer betrokken medewerkers die bereid zijn tot het uiterste te gaan om de zorg en het onderwijs op de meest passende wijze vorm te geven voor de individuele patiënt, cliënt en leerling. Maar vooral heb ik Kempenhaeghe leren kennen als een organisatie die

zich richt op verbetering van zorg en onderwijs, innovaties bedenkt en realiseert en continu denkt aan methoden waarop het nóg beter kan en daarvoor in diverse netwerken actief participeert. Met, inderdaad, alle kennis en alle aandacht. Een organisatie waar je warm van wordt, waar je warm voor loopt en waarop ik trots ben dat ik me daarmee verbonden mag voelen.

In dit jaarverslag geven we een terugblik op en verantwoording van onze activiteiten in 2022. Maar belangrijker nog wil ik met u vooruitkijken naar de komende jaren. Ik nodig u van harte uit om daarover het gesprek met ons aan te gaan. Wij voelen ons uitgedaagd om de beste zorg en het beste onderwijs voor onze patiënten, cliënten en leerlingen te bieden. U ook?

Anouk Vermeer-de Boer, voorzitter raad van bestuur Kempenhaeghe



1. Stichting Kempenhaeghe

Stichting Kempenhaeghe is een expertisecentrum voor mensen met een zorg- of onderwijsvraag over complexe epilepsie, slaapstoornissen en neurologische leer- en ontwikkelingsstoornissen. Onze kracht zit in de brede benadering waarin we gespecialiseerde zorg, speciaal onderwijs, innovatie en wetenschap in nauwe verbinding met elkaar ontwikkelen en aanbieden. Doordat onze professionals vanuit verschillende invalshoeken kijken, creëren we integrale en effectieve oplossingen voor patiënten, cliënten en leerlingen. Met alle kennis en alle aandacht.

Statutair heeft Stichting Kempenhaeghe als doel zorg te dragen voor onderzoek, behandeling, verpleging en begeleiding van mensen met complexe epilepsie, slaapstoornissen en neurologische leer- en ontwikkelingsstoornissen, als ook het bieden van speciaal onderwijs en het doen van wetenschappelijk onderzoek. Als aanvullende doelstelling heeft Kempenhaeghe het bevorderen dat medewerkers voldoening vinden in hun werk, mede door medewerkers optimale ontplooiingskansen te bieden.

Missie van Kempenhaeghe

Kempenhaeghe draagt bij aan kwaliteit van leven van mensen met epilepsie, slaapstoornissen en neurologische leerstoornissen door zorg, onderwijs en wonen. Nu en in de toekomst.

Visie van Kempenhaeghe

Kempenhaeghe is een landelijk erkend en bekend expertisecentrum voor mensen met epilepsie, slaapstoornissen en neurologische leerstoornissen. We onderzoeken, innoveren, bundelen kennis en passen deze toe in zorg, onderwijs en wonen; zowel binnen als buiten de instelling. Hiertoe zijn we partner, samen met patiënten, cliënten en leerlingen in netwerken met zorg-, onderwijs- en kennispartners.

Centra van Kempenhaeghe

Kempenhaeghe heeft vijf centra waar vanuit zorg en onderwijs wordt geboden, te weten:

- Academisch Centrum voor Epileptologie (cure)
- Centrum voor Slaapgeneeskunde (cure)
- Centrum voor Neurologische Leer- en ontwikkelingsstoornissen (cure)
- Centrum voor Epilepsiewoonzorg (care)
- Centrum voor Onderwijsexpertise De Berkenschutse (onderwijs)

Academisch Centrum voor Epileptologie

Kinderen en volwassenen met complexe epilepsie krijgen de best mogelijke zorg in het Academisch Centrum voor Epileptologie van Kempenhaeghe. Een scherpere diagnose, andere medicatie, de nieuwste behandelmethodes en hulp bij 'zo gewoon mogelijk' leven met epilepsie. In het Academisch Centrum voor Epileptologie wordt gezocht naar een andere invalshoek in de aanpak van de chronische aandoening en daarvoor zijn alle specialismen in huis. Ook helpt het Academisch Centrum voor Epileptologie bij het zo goed mogelijk omgaan met de aandoening. Mensen die last hebben van psychogene niet-epileptische aanvallen (PNEA) kunnen eveneens bij het Academisch Centrum voor Epileptologie terecht.

Centrum voor Slaapgeneeskunde

Wie te maken heeft met ernstige en complexe slaapstoornissen, kan terecht bij de specialisten van het Centrum voor Slaapgeneeskunde van Kempenhaeghe. Top-somnologen en somnotechnologen werken voortdurend samen voor het stellen van de juiste diagnose. Zij passen uiteenlopende onderzoeksmethoden en behandelvormen toe om ervoor te zorgen dat kinderen en volwassenen van een zo optimaal mogelijke nachtrust kunnen genieten. De expertise strekt zich uit over de volle breedte van de slaapgeneeskunde, van neurologische slaapstoornissen en ademhalingsafhankelijke slaapstoornissen tot insomnie en slaapstoornissen bij kinderen en mensen met een verstandelijke beperking.

Centrum voor Neurologische Leer- en ontwikkelingsstoornissen

Kinderen met leer- en ontwikkelingsstoornissen, vermoedelijk veroorzaakt door een neurologisch probleem, zijn bij het Centrum voor Neurologische Leer- en ontwikkelingsstoornissen van Kempenhaeghe op de goede plek. Onder leiding van een kinderneuroloog buigen multidisciplinaire teams zich over de capaciteiten en ontwikkelmogelijkheden van de kinderen. De noodzakelijke expertise van de kinderneurologie, klinische neuropsychologie en neurodidactiek wordt bij elkaar gebracht, zo nodig aangevuld met andere disciplines. Voor een nóg beter inzicht in wat een kind wél kan, kan ook altijd een beroep worden gedaan op de collega's vanuit de epileptologie en slaapgeneeskunde.

Centrum voor Epilepsiewoonzorg

Respect voor de eigen keuze en vrijheid van bewoners staan centraal in het Centrum voor Epilepsiewoonzorg van Kempenhaeghe. Hier vinden mensen met chronische epilepsie en bijkomende beperkingen een veilig en warm thuis met oog voor de impact van de epilepsie. Daarbij richten we ons op mogelijkheden en kansen, we gaan niet uit van beperkingen. De woonvormen variëren van afdelingen waar zeer intensieve zorg in een zeer beschermde omgeving wordt geboden tot afdelingen waar de zorg meer is gericht op begeleiding. Er zijn afdelingen voor kinderen en voor volwassenen, allemaal met een huiselijke sfeer en activiteiten op maat. De zorg omvat verblijf, behandeling, begeleiding, verzorging, verpleging, dagbesteding en welzijn van bewoners.

Centrum voor Onderwijsexpertise De Berkenschutse

De Berkenschutse is een onderwijsexpertisecentrum voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs. De Berkenschutse biedt onderwijs, vorming en begeleiding aan leerlingen met epilepsie of autisme en aan langdurig zieke, zeer moeilijk lerende en meervoudig gehandicapte leerlingen. Daarnaast bereidt De Berkenschutse leerlingen voor op hun leven na school. Door een totaalpakket aan te bieden, afgestemd op ieders specifieke omstandigheden, capaciteiten, talenten en interesses. Voor de één betekent dit wonen in een woongroep, voor de ander de eerste stap naar werk of begeleiding naar een vervolgstudie.

Locaties van Kempenhaeghe in 2022

Stichting Kempenhaeghe is statutair gevestigd te Heeze. Kempenhaeghe biedt zorg en onderwijs op de volgende locaties:

■ locatie Kempenhaeghe te Heeze:

- Academisch Centrum voor Epileptologie
- Centrum voor Slaapgeneeskunde
- Centrum voor Neurologische Leer- en ontwikkelingsstoornissen
- Centrum voor Epilepsiewoonzorg (kinderen en jongeren)
- Centrum voor Onderwijsexpertise De Berkenschutse

■ locatie Kloostervelden te Sterksel

- Centrum voor Epilepsiewoonzorg

■ locatie Kempenhaeghe te Oosterhout

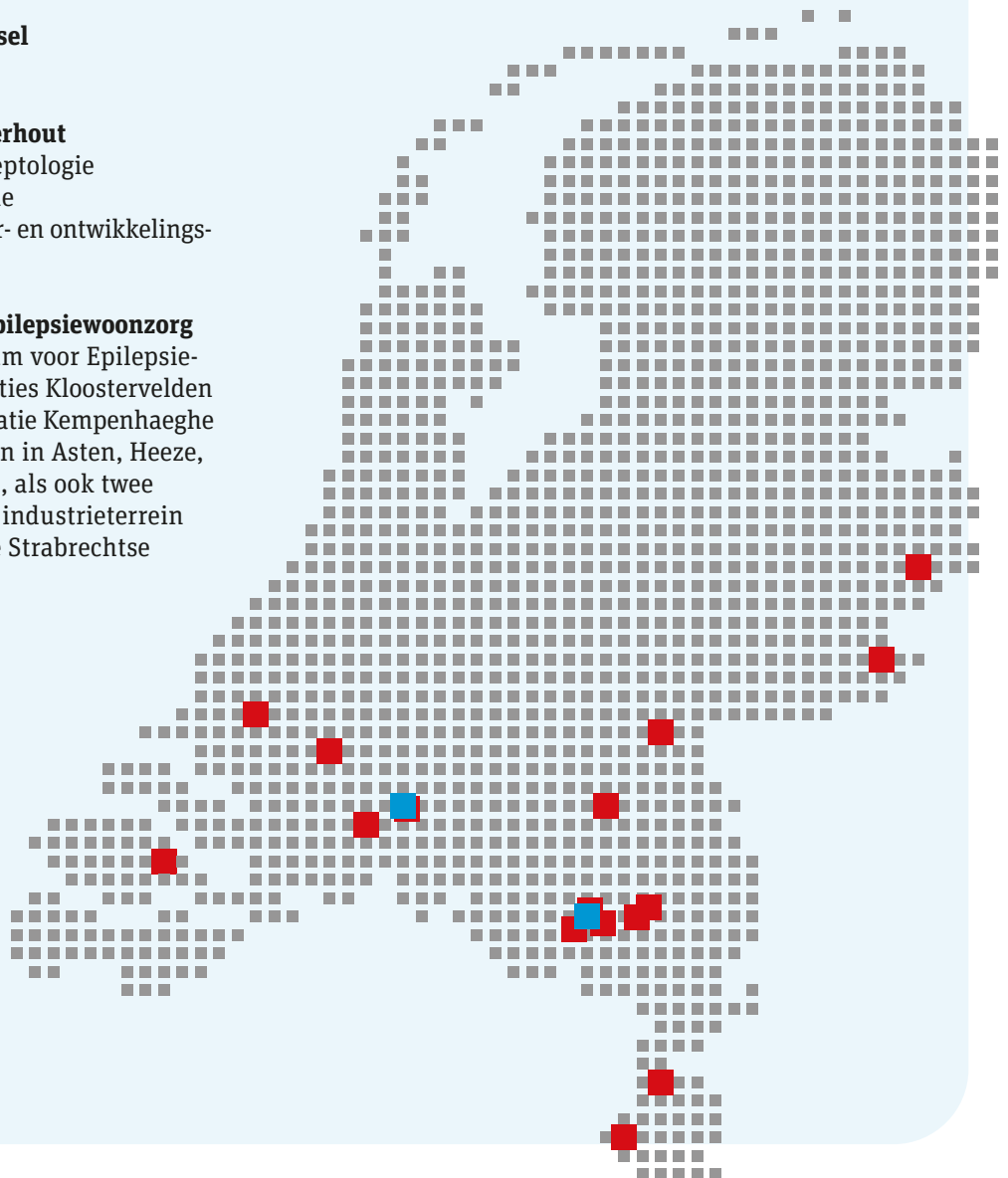
- Academisch Centrum voor Epileptologie
- Centrum voor Slaapgeneeskunde
- Centrum voor Neurologische Leer- en ontwikkelingsstoornissen

■ buitenlocaties Centrum voor Epilepsiewoonzorg

Op diverse locaties biedt Centrum voor Epilepsiewoonzorg naast de centrale locaties Kloostervelden in Sterksel (volwassenen) en locatie Kempenhaeghe in Heeze (kinderen) ook zorg aan in Asten, Heeze, Leende, Oosterhout en Someren, als ook twee locaties voor dagactiviteiten op industrieterrein De Poortmannen in Heeze en de Strabrechtse Heide in Heeze.

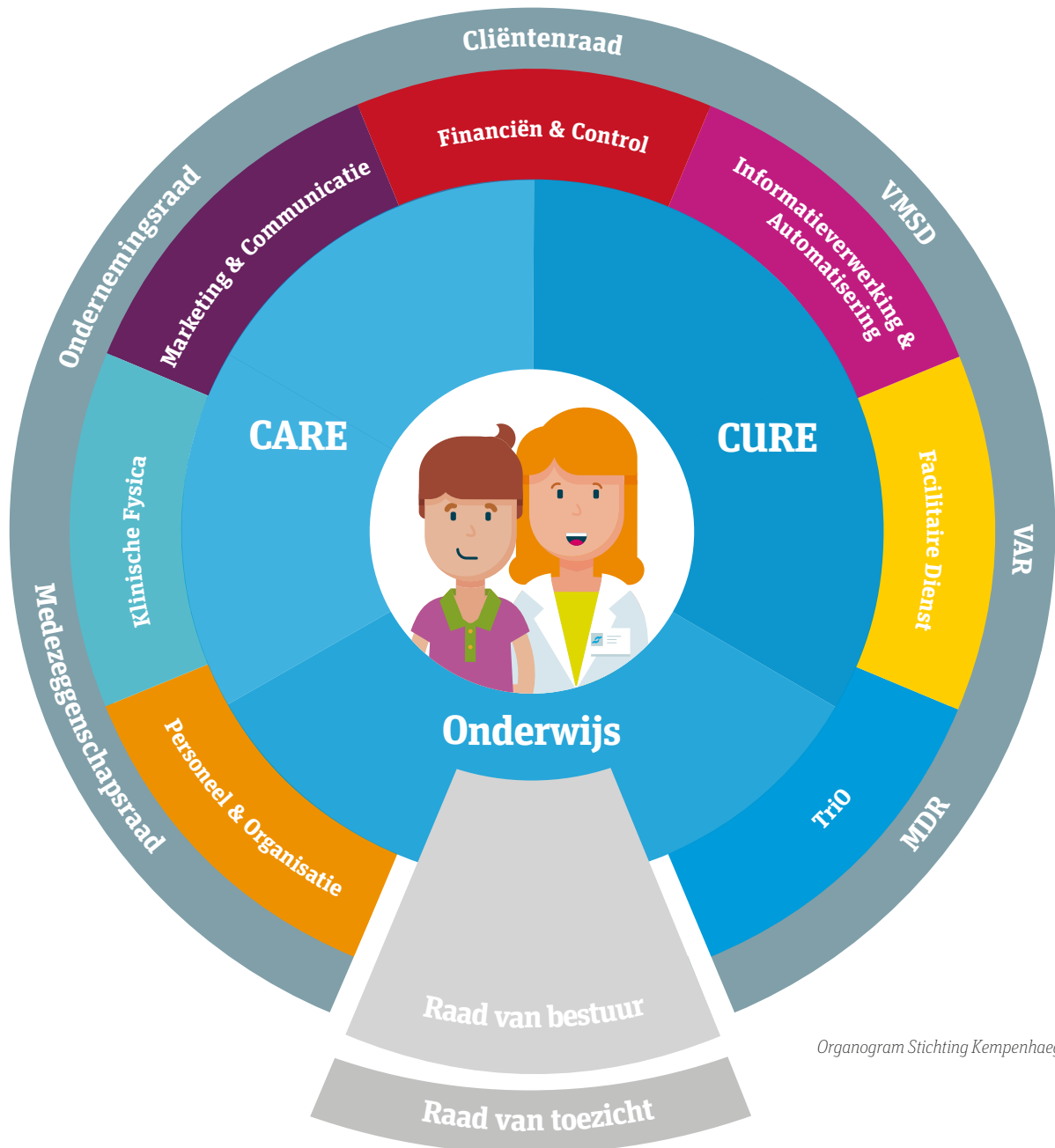
■ buitenlocaties Academisch Centrum voor Epileptologie

Naast de poliklinieken op de locaties Heeze en Oosterhout, biedt Academisch Centrum voor Epileptologie zogenoemde buitenpoliklinieken aan, in: Den Bosch, Dordrecht, Enschede, Goes, Maastricht, Nijmegen, Rotterdam, Sittard, Breda en Winterswijk.



Organisatiestructuur 2022

De organisatie van Kempenhaeghe stelt de cliënt en medewerker centraal. De vijf centra die zorg en onderwijs bieden aan de cliënt vormen de kern van de organisatie.



Organogram Stichting Kempenhaeghe

Kernwaarden

Kempenhaeghe heeft de volgende kernwaarden als kompas:

- Toonaangevend zijn
- Combineren van perspectieven
- Uitzonderlijk betrokken
- Continu ontwikkelen
- Verbinden om samen te groeien

Vanuit deze kernwaarden wordt de zorg en het onderwijs vormgegeven, als mede ook innovatie en wetenschappelijk onderzoek.

Directie

De directeuren geven leiding aan de centra. Het directieteam van Stichting Kempenhaeghe bestaat per einde verslagjaar uit:

- de heer dr. P. (Paul) Berger MHA, directeur Academisch Centrum voor Epileptologie, Centrum voor Slaapgeneeskunde en Centrum voor Neurologische Leer- en ontwikkelingsstoornissen
- mevrouw M.A.C. (Marije) Hertroijs MME, directeur Onderwijsexpertisecentrum De Berkenschutse
- de heer drs. A. (Antwan) van Ooijen, directeur Centrum voor Epilepsiewoonzorg.

Raad van bestuur

Stichting Kempenhaeghe heeft een tweehoofdige raad van bestuur. Vanwege het vertrek van de voorzitter raad van bestuur is in november 2021 eerst de heer drs. A.A.P.A.M. (Anne) van der Heyden tot 1 mei 2022 als interim bestuurder benoemd en op 1 oktober 2022 mevrouw drs. ing. A. (Anouk) Vermeer-de Boer als interim bestuurder aangesteld, naast de heer drs. N.G.J.J. (Nico) Geurts. Eind december 2022 heeft Kempenhaeghe afscheid genomen van de heer drs. N.G.J.J. (Nico) Geurts MHA, die vanwege pensionering Kempenhaeghe heeft verlaten. In afwachting van de wervings- en selectieprocedure bestaat per einde verslagjaar de raad van bestuur uit:

- de heer drs. N.G.J.J. (Nico) Geurts MHA, voorzitter raad van bestuur a.i.
- mevrouw drs. ing. A. (Anouk) Vermeer - de Boer, lid raad van bestuur a.i.

Per 1 februari 2023 is mevrouw drs. ing. A. (Anouk) Vermeer - de Boer benoemd tot voorzitter raad van bestuur van Kempenhaeghe. De raad van bestuur en de raad van toezicht hanteren als primair kader de Governance code Zorg. Daarnaast is de code Goed Bestuur in het Onderwijs van belang voor de raad van toezicht. De raad van bestuur en de raad van toezicht handhaven deze codes, die zijn afgeleid van de Algemene Code op Governance.

Er is sprake van een heldere scheiding tussen de functies van raad van bestuur en intern toezicht binnen Kempenhaeghe, conform het zogenoemde two-tier model.

Raad van toezicht

De raad van toezicht bestaat per einde verslagjaar uit de volgende leden:

- mevrouw mr. drs. A.M.M. (Annemiek) Jetten, voorzitter
- de heer prof. dr. ir. (Ton) A.C.P.M. Backx, vice-voorzitter
- mevrouw prof. dr. F.L.J.M. (Saskia) Brand-Gruwel
- de heer prof. dr. H.R. (Harm) Haak
- mevrouw drs. C.H.A. (Magna) Simons RA RB

Medezeggenschapsorganen

Stichting Kempenhaeghe heeft een groot aantal medezeggenschapsorganen die meedenken en adviseren over het beleid van Stichting Kempenhaeghe, te weten:

- cliëntenraad
- ondernemingsraad
- medezeggenschapsraad
- multidisciplinaire raad (MDR)
- vereniging medisch specialisten in dienstverband (VMSD)
- verpleegkundige adviesraad (VAR)

Compliance

Kempenhaeghe heeft voor compliance een beleid en een programma. Het beleid en de hoofdlijnen van het compliance programma sluiten aan bij de kernwaarden, de governance en de besturingsfilosofie van Kempenhaeghe. Het compliance programma is primair gericht op het bevorderen van het integer handelen van medewerkers.

raad van toezicht	nevenfuncties
mevrouw mr. drs. A.M.M. Jetten	Waarnemend burgemeester Papendrecht*, voorzitter raad van toezicht WijZijn Traverse Groep Bergen op Zoom*, lid raad van toezicht Dorp Stad Land Rotterdam*
de heer prof. dr. ir. A.C.P.M. Backx	Lid Raad van Commissarissen Nemo Healtcare, lid Raad van Commissarissen Tendris (tot juni 2022), mede-oprichter en CTO Amazec Photonics, bestuurslid Universiteits Fonds Eindhoven*
mevrouw prof dr. F.L.J.M. Brand-Gruwel	Lid College van bestuur Zuyd Hogeschool*, hoogleraar Learning Sciences Open Universiteit Nederland, lid raad van toezicht Stichting Carmelcollege*, lid Regio Board Chemelot Circular Hub, lid Wetenschappelijke Adviesraad Stichting Regionaal Opleidingsinstituut voor Nascholing en Opleiding in de geestelijke gezondheidszorg, lid ledenraad SURF
De heer prof. dr. H.R. Haak	Hoogleraar interne geneeskunde in het bijzonder acute geneeskunde Maastricht University*, internist-endocrinoloog en internist acute geneeskunde Maxima MC te Eindhoven*, oprichter en CEO Diabetes Games Eindhoven, voorzitter Bijniernetwerk Nederland D.A.N. en voorzitter ORCA Organisatie ten behoeve van de wetenschap Acute interne Geneeskunde
mevrouw drs. C.H.A. Simons RA RB	Chief Business Office, Finance & Compliance Stichting Mondriaan*, voorzitter bestuur Stichting Vrienden van Kempenhaeghe, lid raad van toezicht Stichting Proteion* en lid raad van toezicht Care Plus Stichting* <i>*bezoldigde functie</i>



2. Strategie

Gezien alle ontwikkelingen, heeft Kempenhaeghe in 2022 haar strategie en besturingsfilosofie voor 2020-2024 onder de loep genomen en herijkt, zodat deze goed bij Kempenhaeghe, de zorg en het onderwijs voor onze patiënten, cliënten en leerlingen, én de uitdagingen voor de komende jaren passen.

Voor de strategie zijn de missie en de centrale doelstellingen niet gewijzigd. Kempenhaeghe heeft een gerichte koers op de toekomst.

Missie: Kempenhaeghe draagt bij aan kwaliteit van leven van mensen met epilepsie, slaapstoornissen en neurologische leerstoornissen door zorg, onderwijs en wonen. Nu en in de toekomst.

Centrale doelstellingen

- Kempenhaeghe organiseert naadloze processen voor cliënten.
- Kempenhaeghe werkt vanuit een onderscheidende propositie aan netwerkontwikkeling en samenwerking met externe partners.
- Kempenhaeghe werkt aan de ‘zorg van morgen’ voor mensen met epilepsie, slaapstoornissen en neurologische leerstoornissen, samen met zorg-, onderwijs- en kennispartners.

Het oorspronkelijke plan van aanpak van 2020 om tot realisatie van deze centrale doelstellingen te komen is niet volledig gerealiseerd. In 2020 zorgde COVID-19 voor tijdelijk andere prioriteiten en konden voorgestane plannen en werkwijzen niet worden uitgevoerd. Medio 2022 waren de grootste gevolgen van COVID-19 weggeëbd. In 2022 heeft Kempenhaeghe gezien wat wel en niet is gerealiseerd en op welke wijze we de accenten de komende jaren gaan leggen. De centrale doelstellingen blijven staan. Specifiek richten we ons op (academische) expertise, bedrijfsvoering en cliëntgerichtheid. We geven dit vorm door met name te investeren in innovatie, digitalisering, netwerkontwikkeling en ambulantisering.

Voor de besturingsfilosofie zijn de uitgangspunten geherformuleerd en is gezien op welke wijze we deze uitgangspunten kunnen borgen en kunnen inbedden in de organisatie- en overlegstructuur. De nieuwe besturingsfilosofie is eind 2022 gerealiseerd.

Uitgangspunten besturingsfilosofie

- Kempenhaeghe is een expertisecentrum, met een unieke combinatie van care, cure en onderwijs.
- Verschil mag er zijn. Wij werken samen waar het kan (waarbij op inhoud de verbinding gezocht wordt) en wij onderscheiden ons waar het nodig is.
- Wij streven naar de beste zorg en het beste onderwijs voor onze cliënten, patiënten en leerlingen.
- Onze medewerkers maken het verschil.
- Wij zijn allemaal verantwoordelijk. Wij, jij en ik.
- Wij zijn voortdurend op zoek naar positieve dynamiek met onze cliënten, patiënten, leerlingen en met elkaar.

3. Personeel en professionalisering

Voldoende en kwalitatief goede medewerkers die ‘het verschil kunnen en willen maken door hun specifieke kennis en gerichte aandacht in te zetten’ zijn van belang. Kempenhaeghe streeft ernaar om voldoende kwalitatief goede medewerkers in te kunnen zetten, nu en in de nabije toekomst, zodat de continuïteit van het primaire proces van Kempenhaeghe geborgd is.

Dit is een uitdaging in de huidige arbeidsmarkt. Het is zeer moeilijk om goede medewerkers te werven en te behouden.

Kempenhaeghe probeert dan ook op allerlei manieren in te zetten om zowel het werven als het behouden van medewerkers te realiseren. We zijn er trots op dat we nog met relatief geringe percentages ZZP'ers werken en dat mensen nog steeds vol overtuiging kiezen om te komen werken bij Kempenhaeghe.

De inzet op professionalisering wordt aan alle kanten ondersteund. Niet alleen door het participeren als opleidingsinstituten voor MBO-, HBO en WO-opleidingen, maar ook door medewerkers veel ruimte te bieden om te leren en te ontwikkelen.

Gemiddeld aantal fte per jaar Kempenhaeghe	2020	2021	2022
Academisch Centrum voor Epileptologie, Centrum voor Slaap-geneeskunde en Centrum voor Neurologische Leer- en ontwikkelingsstoornissen	183	183	185
Centrum voor Epilepsiewoonzorg	433	434	430
Centrum voor Onderwijsexpertise De Berkenschutse	227	237	239
Overig	246	240	242
	1.089	1.094	1.096

Tabel Gemiddeld aantal medewerkers per jaar Kempenhaeghe 2020-2022

Gemiddeld ziekteverzuim per jaar	2020	2021	2022
Ziekteverzuim Kempenhaeghe Zorg	6,23%	6,49%	7,75%
Ziekteverzuim Kempenhaeghe Onderwijs	6,46%	6,09%	7,13%

Tabel Gemiddeld ziekteverzuim per jaar 2020-2022

Het ziekteverzuim loopt langzaam op. We hebben onvoldoende zicht of dit te wijten is aan COVID-19 en/of de

zogenoemde long-COVID. Het blijft voor Kempenhaeghe de komende tijd een belangrijk aandachtspunt.

4. Huisvesting en facilitaire zaken

Kempenhaeghe heeft een strategisch vastgoedbeleid. Van belang voor het vastgoed is:

- Het voorzien in voldoende veilig, structureel betaalbaar en gebruiksgereed vastgoed ten behoeve van zorg en onderwijs, op een maatschappelijk verantwoorde wijze en met oog voor het welzijn van het personeel.
- In het vastgoedbeleid wordt stuurinformatie op het gebied van exploitatie en investeren in zorg- en onderwijsvastgoed geboden. Hiermee levert het vastgoedbeleidsplan een bijdrage aan het beter inzichtelijk maken van het toekomstperspectief van zorg en onderwijs.
- Vastgoed is een middel, geen doel. Het vastgoed van Kempenhaeghe dient bij te dragen aan de realisatie van de organisatiedoelstellingen van het primaire proces. Zowel de functionaliteit, identiteit als de uitstraling van onze gebouwen zijn hiermee cruciaal voor de toekomst waardigheid van onze strategie en voor onze concurrentiepositie.

In 2022 is qua vastgoed veel aandacht besteed aan:

- Aankoop en verbouw pand in Breda voor realisatie kliniek en polikliniek ter vervanging van de locatie in Oosterhout. De aankoop is gerealiseerd in 2022 evenals een deel van de verbouwing. De verhuizing zal naar verwachting medio 2023 plaatsvinden.
- Afronding bouw terrein Kloostervelden. De laatste tranches woningen worden gebouwd, de wijk begint zijn definitieve vorm te krijgen. De beoogde sociale integratie is een groot succes en de cliënten van Kempenhaeghe en de zogenoemde 'nieuwe burens' vormen gezamenlijk een wijk.
- Voorbereiding nieuwbouw voor De Berkenschutse. Met de gemeente Heeze-Leende is overeenstemming bereikt over de randvoorwaarden voor de nieuwbouw van De Berkenschutse. In samenwerking met de gemeente is gekomen tot een vastgesteld budget en de afspraak om de haalbaarheid van één van de voorgestelde varianten nader te onderzoeken. De verwachting is dat hiermee De Berkenschutse in 2023 met de bouw kan starten.

Duurzaamheid

Kempenhaeghe heeft duurzaamheid hoog in het vaandel. Centrale doelstelling in ons beleid is actief beleid te voeren ter bescherming van het milieu, de veiligheid van de omgeving en de gezondheid van patiënten, cliënten, leerlingen en medewerkers. Hierbij hanteren we drie pijlers: people, planet en profit. People: omdat de bescherming van ons milieu niet kan zonder de inzet van iedereen, kunnen de medewerkers van Kempenhaeghe het verschil hierin maken. Dit kan door te beginnen bij onszelf, waarbij de betrokkenheid van de raad van bestuur bij het welbevinden van onze medewerkers en de bescherming van het milieu groot is. Planet: Kempenhaeghe ondersteunt de stelling dat een topreferent centrum van expertise in epilepsie, slaapproblemen en neurologische leer- en ontwikkelingsstoornissen, en zorg voor het milieu hand in hand kunnen gaan. Kempenhaeghe probeert dan ook de negatieve gevolgen voor het milieu en de aarde zelf vanuit eigen activiteiten te voorkomen of in ieder geval te reduceren. Profit: Kempenhaeghe werkt samen met diverse externe partijen. Samen proberen wij een zo breed mogelijk draagvlak te creëren ter bescherming van het milieu, de veiligheid van de omgeving en de gezondheid van de mens.

In Kempenhaeghe wordt dit concreet vorm gegeven aan de hand van acht thema's, te weten afvalverwerking, duurzaam inkopen, duurzaam verbouwen, duurzame inzetbaarheid, energieverbruik, voeding, gevaarlijke stoffen, waterverbruik. Alle thema's hebben goed meetbare doelstellingen en worden gemonitord op resultaten.

5. Verantwoording beleid 2022 zorg

5.1. Belangrijkste gebeurtenissen en ontwikkelingen in 2022

2022 was het derde jaar dat COVID-19 ons actief heeft beziggehouden. Kempenhaeghe had te maken met zieke patiënten, cliënten en medewerkers. Maar ook met thuiswerken voor wie dat kan, teleconsulten voor poliklinische patiënten, sluiting van locaties en bovenal: de uitdaging om zorg en onderwijs onder continu wijzigende omstandigheden te blijven aanbieden. Gelukkig konden we in 2022 steeds weer meer terug naar normaal, met behoud van de extra (digitale) mogelijkheden die we tijdens deze pandemie hebben verworven. De werkdruk is echter ook in 2022, net als de voorgaande jaren, zeer hoog geweest.

Gelukkig heeft ons dit weerhouden, om ook mooie inhoudelijke resultaten te boeken in 2022, zoals:

- Erkenning van Academisch Centrum voor Epileptologie samen met Maastricht UMC+ als expertisecentrum voor zeldzame aandoening epilepsie
- Heraccreditatie voor Centrum voor Slaapgeneeskunde
- Accreditatie van Qualicor voor de kwaliteit van zorg van Kempenhaeghe
- Oratie van prof. dr. Paul Boon, ter gelegenheid van benoeming tot hoogleraar neuromodulatie aan de Technische Universiteit Eindhoven
- Herbenoeming van prof. dr. Sebastiaan Overeem op de leerstoel Intelligent Systems for Sleep Disorders aan de Technische Universiteit Eindhoven
- Trainee-trajecten binnen Centrum voor Epilepsiewoonzorg voor clustermanagers, waarmee we medewerkers nieuwe carrièremogelijkheden binnen ons eigen centrum bieden
- Introductie multidisciplinaire carroussel voor betere Dravetzorg

- Aankoop van pand in hartje Breda en verbouwing van het pand, zodat we in 2023 in een passende locatie en op een goed bereikbare plek voor onze patiënten de zorg kunnen bieden
- De naderende afronding van de bouwwerkzaamheden op terrein Kloostervelden, waar integratie en inclusiviteit concreet vorm heeft gekregen.

5.2. Kwaliteit van zorg

In Kempenhaeghe bieden we zorg gericht op diagnostiek en behandeling via het Academisch Centrum voor Epileptologie aan kinderen en volwassenen met een complexe vorm van epilepsie, via het Centrum voor Slaapgeneeskunde aan kinderen en volwassenen met slaapstoornissen en via het Centrum voor Neurologische Leer- en ontwikkelingsstoornissen aan kinderen met leer- en ontwikkelingsstoornissen die vermoedelijk veroorzaakt worden door een neurologisch probleem. Deze zorg bestaat uit poliklinische en klinische zorg. Daarnaast bieden we in Kempenhaeghe langdurige zorg aan kinderen en volwassenen met een complexe vorm van epilepsie en bijkomende beperkingen, in de vorm van wonen, diagnostiek, behandeling, begeleiding en welzijnsactiviteiten.



Kengetallen zorg

Ondanks COVID-19 hebben we sinds 2020 een lichte groei kunnen realiseren, die zichtbaar wordt in het aantal nieuwe patiënten dat zich heeft aangemeld bij het Academisch Centrum voor Epileptologie, het Centrum voor

Slaapgeneeskunde en het Centrum voor Neurologische Leer- en ontwikkelingsstoornissen. Dit geldt voor vrijwel alle leeftijdscategorieën.

	2020	2021	2022
Aantal nieuwe patiënten	3.171	3.420	3.589
Aantal nieuwe patiënten Academisch Centrum voor Epileptologie	1.338	1.579	1.644
0-17 jaar	421	522	571
18-54 jaar	655	756	753
55 jaar en ouder	262	301	320
Aantal nieuwe patiënten Centrum voor Slaapgeneeskunde	1.688	1.681	1.782
0-17 jaar	373	365	299
18-54 jaar	778	776	822
55 jaar en ouder	537	540	661
Aantal nieuwe patiënten Centrum voor Neurologische Leer- en ontwikkelingsstoornissen	145	160	163
0-17 jaar	138	151	158
18-54 jaar	7	9	5

Tabel aantal nieuwe patiënten cure per jaar 2020-2022

Ook het aantal opnamen voor epileptologie en slaap-geneeskunde is licht gestegen. Patiënten met neurologische leer- en ontwikkelingsstoornissen worden slechts zeer beperkt opgenomen.

Het aantal cliënten van Epilepsiewoonzorg is relatief stabiel gebleven in de afgelopen jaren.

	2020	2021	2022
Productie Cure			
Klinische opname Academisch Centrum voor Epileptologie	1.718,00	1.962,00	2.063,00
Klinische opname Centrum voor Slaapgeneeskunde	1.456,00	1.676,00	1.786,00
Klinische opname Centrum voor Neurologische Leer- en ontwikkelingsstoornissen	11,00	15,00	8,00
Dagopnamen			
Dagopname Academisch Centrum voor Epileptologie	93,00	126,00	111,00
Dagopname Centrum voor Slaapgeneeskunde	4,00	6,00	9,00
Dagopname Centrum voor Neurologische Leer- en ontwikkelingsstoornissen	1,00		

Tabel aantal opnamen cure per jaar 2020-2022

	2020	2021	2022
ZZP dagen Care	106.655	108.055	107.987
Bedbezetting	94,3%	95,5%	95,4%

Tabel bedbezetting en aantal ZZP-dagen cure en care per jaar 2020-2022

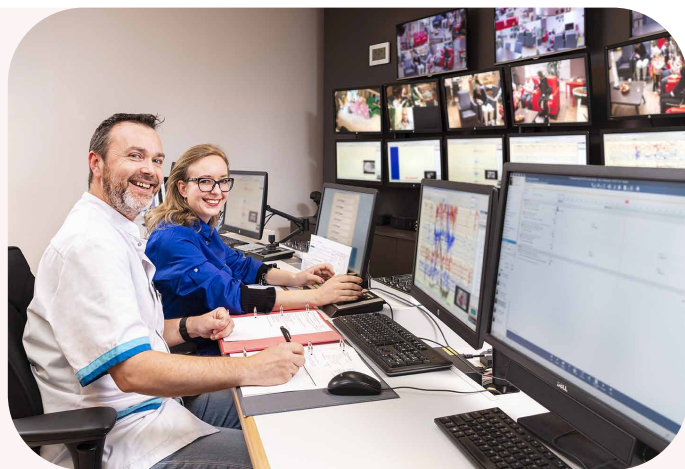
Kwaliteitsbeleid

Kempenhaeghe hanteert een integraal kwaliteitsbeleid. Centrale pijlers van het dit kwaliteitsbeleid zijn veilige zorg, cliëntgerichtheid en procesbeheersing.

Veilige zorg is van essentieel belang, immers zonder veiligheid geen kwaliteit. De veiligheid van zorg wordt ondersteund door diverse processen, zoals het Veiligheids Management Systeem dat geïntegreerd is in het Qualicor kwaliteitsverbetersysteem, geprotocolleerd werken en de signalering en advisering inzake risico's door diverse commissies, zoals de commissie Veilig Incidenten Melden, de calamiteitencommissie, de commissie veiligheid, de klachtenfunctionaris en de klachtenonderzoekscommissie, de complicatiebesprekingen, de hygiënecommissie en de commissie ethiek. Naast cliëntveiligheid is ook informatieveiligheid van groot belang. In 2022 zijn belangrijke stappen gezet om de informatieveiligheid van Kempenhaeghe goed te borgen.

Cliëntgerichtheid krijgt vorm op alle niveaus: op individueel niveau in de zorg, op centraal niveau in de organisatie en op alle niveaus hiertussen. We zien het als vanzelfsprekend om onze expertise te delen met professionals én cliënten. Door met elkaar van gedachten te wisselen, inzichten te delen en kennis over te dragen blijven we excelleren op het gebied van diagnostiek, behandeling en begeleiding van patiënten en cliënten. Belangrijke beleids- en organisatorische ontwikkelingen worden ter advisering voorgelegd aan de cliëntenraad. In toenemende mate worden leden van de cliëntenraad ook vooraf betrokken bij het proces van beleidsontwikkeling. Bij het Centrum voor Epilepsiewoonzorg zijn ervaringsdeskundigen opgeleid, die meedenken over ontwikkelingen binnen dit centrum.

Procesbeheersing is van belang om de zorg goed en soepel te laten verlopen. Bij de inrichting van de processen streeft Kempenhaeghe naar processen die zijn ingericht rondom de patiënt, cliënt of leerling; processen die helder en transparant zijn en processen die integraal en naadloos zijn. Dit vraagt niet alleen om goed beschreven processen, maar ook om veel aandacht aan de inzet, mentaliteit en betrokkenheid van medewerkers. In 2022 is het programma 'Dit zijn wij' afgerond, waarin onder meer veel aandacht is besteed aan de wijze van samenwerken binnen Kempenhaeghe.



Kempenhaeghe is voor haar kwaliteit van zorg in 2022 extern geaudit door Qualicor. Daar Kempenhaeghe heeft besloten over te gaan naar een systeem van sequentieel auditen (regelmatische audits in plaats van één keer in de vier jaar) betrof het hier een algehele overbruggingsaudit. De audit is succesvol behaald, zowel voor de standaard audit, als voor het beoordeelde Veiligheids Management Systeem. Kempenhaeghe zat met haar resultaat ruim boven de eis. Kempenhaeghe heeft van Qualicor complimenten gekregen over onder meer persoonsgerichte zorg, de implementatie van HiX waarbij het zorgdossier voor care en cure is gecombineerd en de expertisefunctie van Kempenhaeghe. Ook zijn er enkele uitdagingen geformuleerd, waarmee we in 2022 enthousiast aan de slag zijn gegaan en die bij een volgende sequentiële audit weer zullen worden beoordeeld.

In de zomer van 2022 heeft het Centrum voor Slaapgeneeskunde het vijfjaarlijkse kwaliteitskeurmerk van de Slaapgeneeskundevereniging Nederland (SVNL) ontvangen. Voor de derde keer op rij bleek de slaapgeneeskundige zorg op locaties in Heeze en Oosterhout van hoogstaand niveau.

Academisch Centrum voor Epileptologie, een samenwerking van Kempenhaeghe en Maastricht UMC+, legt zich als expertisecentrum mede toe op het verbeteren van de zorg voor mensen met epilepsie, van jong tot oud. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft in het najaar van 2022 voor deze hooggespecialiseerde epilepsiezorg een officiële erkenning gegeven als Expertisecentrum Zeldzame Aandoeningen in epilepsie voor de periode van vijf jaar.

Incidenten en klachten

Onder een incident verstaan we 'iedere gebeurtenis in de individuele patiëntenzorg, die schadelijke gevolgen voor de patiënt heeft veroorzaakt of had kunnen veroorzaken (bijna-incident)'. In Kempenhaeghe worden deze cijfers door de commissie Veilig Incidenten Melden (VIM) verzameld, geanalyseerd en voorzien van adviezen.

Het aantal klachten dat via de klachtenfunctionaris en de klachtenonderzoekscommissie is ontvangen, is het afgelopen gedaald. Kempenhaeghe is aangesloten bij de landelijke klachtencommissie voor onvrijwillige zorg en bij de geschilleninstanties voor ziekenhuizen en gehandicaptenzorg.

Aantal meldingen van incidenten in de zorg	2020	2021	2022
Gedrag	2286	2471	2781
Medicatie	594	535	815
Val	1458	1544	1747
Overig	681	711	694
Totaal	5.019	5.261	6.037

Tabel aantal meldingen van incidenten in de zorg per jaar 2020-2022

Aantal klachten in de zorg	2020	2021	2022
Klachtenfunctionaris	17	22	14
Klachtenonderzoekscommissie	1	2	2
Via landelijke klachtencommissie voor onvrijwillige zorg	*	0	0
Via geschillencommissie ziekenhuizen	0	0	0
Via geschillencommissie gehandicaptenzorg	0	0	0

Tabel aantal klachten in de zorg per jaar 2020-2022

Meer specifiek kunnen de klachten die in behandeling zijn genomen door de klachtenfunctionaris worden gespecificeerd per centrum van Kempenhaeghe en naar inhoud van de klacht. We zien dan het onderstaande beeld voor 2022.

Voor aanvullende gegevens en verantwoording wordt verwezen naar DigiMV waarop Kempenhaeghe een volledige verantwoording geeft van gegevens betreffende zorg.

Klachten klachtenfunctionaris 2022	ACE	CSG	CNL	CEW	Totaal
Behandeling/medicatie	1				1
Communicatie	4	2		3	9
Facilitaire zaken					0
Overig	1	1		2	4

Tabel aard van de klachten klachtenfunctionaris per centrum 2022



6. Verantwoording beleid 2022 onderwijs

De verantwoording van het beleid 2022 onderwijs is gebonden aan specifieke wet- en regelgeving van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Dit verklaart waarom in dit hoofdstuk zeer gedetailleerd een aantal zaken wordt beschreven.

6.1. Profiel

Missie

De collectieve ambitie van De Berkenschutse is te voorzien in excellent onderwijs en speciale onderwijs-ondersteuning die het regulier onderwijs op dat moment overstijgen. Daarbij stelt De Berkenschutse zich ten doel bij te dragen aan een bovenregionaal dekkend onderwijsaanbod waarbij de focus ligt op neurocognitie (epilepsie-autisme) en somatisch zieke leerlingen. Alle medewerkers werken multidisciplinair en hebben een onderzoekende en reflectieve houding passend bij een professionele leeromgeving. Als netwerkorganisatie is De Berkenschutse naar buiten gericht. Deze missie is ingebed in de missie en visie van Stichting Kempenhaeghe. Binnen Stichting Kempenhaeghe zijn de volgende vijf kernwaarden het uitgangspunt van handelen:

- Toonaangevend zijn
- Combineren van perspectieven
- Uitzonderlijk betrokken
- Continu ontwikkelen
- Verbinden om samen te groeien

Visie

De Berkenschutse levert een bijdrage aan het best passende onderwijs voor leerlingen, door haar unieke expertise te delen en zelf voortdurend nieuwe expertise te zoeken, te ontwikkelen en toe te passen.

Kernactiviteiten /Collectieve ambitie

Bij alle ontwikkelingen binnen De Berkenschutse worden de bovengenoemde missie en visie als uitgangspunt gebruikt. De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

Onderwijskundig

- Goede opbrengsten door goed onderwijs;
- Het werken met arrangementen (basis-, talent- en intensief arrangement), waarbij uitgangspunt is om zoveel mogelijk te werken met een groep leerlingen in een basisarrangement;
- Het werken met een ontwikkelingsperspectiefplan (opp) per leerling;
- Het directe instructiemodel;
- Opbrengstgericht werken conform 'data, duiden, doelen, doen'.

Personeel

- Een onderzoekende houding van medewerkers binnen een professionele leeromgeving;
- Verantwoording laag in de organisatie; 'eigenaarschap' versterken;
- De gesprekkencyclus op orde met behulp van Bardo 2.0.

Organisatie

- Het blikveld gericht op de behoeften die er liggen bij partners, zoals het regulier onderwijs; netwerkorganisatie zijn.
- Een veilig pedagogisch klimaat voor alle leerlingen en medewerkers;
- Het beschrijven, uniform hanteren en continu verbeteren van processen en formuleren (kwaliteits-handboek);
- Een optimaal ondersteunende ict-omgeving;
- Een optimaal systeem voor interne en externe communicatie.

Strategisch beleidsplan

Het meerjaren strategisch beleid voor de jaren 2019 - 2023 is gebaseerd op de visie en collectieve ambitie, de evaluatie van het strategisch beleid 2016-2019, de bevindingen van de inspectie en de eigen ambities. De afdelings- en teamleiders en hun teams zijn nauw betrokken geweest bij het opstellen van dit meerjaren strategisch beleid. Het strategisch beleidsplan is een onderdeel van het Schoolplan 2019-2023.¹ Uitgangspunt is dat De Berkenschutse voortdurend, binnen een professionele leergemeenschap, op zoek gaat naar nieuwe expertise en als netwerkorganisatie haar expertise uitdraagt.

Bij het strategisch beleid van De Berkenschutse is er sprake van twee ontwikkelingen:

- De Berkenschutse als onderwijsinstelling
Hierbij voldoet De Berkenschutse minimaal aan de standaarden voor onderwijskwaliteit van de inspectie. Op het terrein van schoolklimaat (SK1: veiligheid en SK2: pedagogisch klimaat/leerklimaat) streeft de school naar het predicaat 'goed'.
- De Berkenschutse als expertisecentrum
De Berkenschutse heeft de ambitie om voortdurend te innoveren, expertise te ontwikkelen en deze uit te dragen op gebied van epilepsie, langdurige ziekte waaronder ernstig meervoudig beperkt en expertise op het gebied van autismespectrumstoornis. Hierbij behoren aspecten als (wetenschappelijk) onderzoek, het organiseren van seminars (Berkenbrein), maar zeker ook de extern gerichte expertise van de Dienst Ambulante Onderwijskundige Begeleiding (DAB). Deze twee ontwikkelingen versterken elkaar door actief en beleidsrijk Integraal Personeelsbeleid.

6.2. Doelgroepen

Toegankelijkheid en toelating

De Berkenschutse kent een grote diversiteit aan doelgroepen met een sterk uiteenlopend cognitief niveau en ondersteuningsvraag. De toegankelijkheid van De Berkenschutse staat beschreven in het schoolondersteuningsprofiel.² Verder is er het proces van 'oriëntatie en toelating'³ en het proces van 'plaatsing'.⁴

Doelgroepen Speciaal Onderwijs

- Langdurig zieke leerlingen
Leerlingen met epilepsie en langdurig/ chronisch ziek zijnde leerlingen.
- Leerlingen met epilepsie
Leerlingen met leerproblemen welke veroorzaakt worden door epilepsie.
- Zeer moeilijk lerend
Leerlingen op zml-niveau. Het centrum voor onderwijsexpertise geeft tevens onderwijs aan zeer moeilijk lerende leerlingen zonder epilepsie en chronische ziekte uit de directe omgeving van De Berkenschutse.
- Meervoudig beperkte leerlingen
Het betreft hier leerlingen die naast hun epilepsie/ chronische ziekte een ernstige verstandelijke beperking hebben.
- Neurologische problematiek
Leerlingen met ondersteuningsvragen op het gebied van neurocognitie en of neurologische problematiek

Doelgroepen Voortgezet Speciaal Onderwijs

Dezelfde groep aangevuld met leerlingen met

- Autismespectrumstoornis (ass)
Leerlingen met (een vermoeden van) een autismespectrumstoornis (ass)/ leerlingen die gedijen onder een autisme-vriendelijke aanpak.

¹ Schoolplan 2019-2023

² Schoolondersteuningsprofiel

³ Proces 'oriëntatie en toelating'

⁴ Proces Plaatsing

Aanbod leerroutes

Leerroute	1	2	3	4	5	6	7
Uitstroom-bestemming na SO	VSO Dag-besteding	VSO Dag-besteding	VSO Dag-besteding/arbeid	VSO Arbeid/PRO	PRO	VMBO basis/kader theoretisch	Havo/vwo
Uitstroom-bestemming na VSO	Dag-besteding Belevingsgericht	Dag-besteding Taakgericht en activerend	Arbeidsmatige dag-besteding	(beschut werk) Arbeid	Arbeid met certificaten MBO Entree	MBO 2/3/4	MBO 3/4 HBO/WO
Daadwerkelijke uitstroom	Dagbesteding		Dag besteding/beschutte Arbeid	Arbeid		Vervolgonderwijs	

Tabel aanbod leerroutes De Berkenschutse

Tijdelijk residentieel geplaatste leerlingen

Voor leerlingen die tijdelijk residentieel geplaatst zijn bij Kempenhaeghe in verband met onderzoek, verzorgt De Berkenschutse onderwijs om zodoende continuïteit van onderwijs te waarborgen (staatsblad 235, 2016). De leerling blijft ingeschreven op de school van herkomst. De bekostiging loopt derhalve ook via de school van herkomst, de school van herkomst ontvangt een overeenkomst. Zonder een getekende overeenkomst, kan een leerling die tijdelijk residentieel geplaatst is geen onderwijs volgen op De Berkenschutse. De school van herkomst blijft dan verantwoordelijk voor onderwijs gedurende de periode van opname.

6.3. Organisatie

De school wordt geleid door het managementteam (MT) bestaande uit de algemeen directeur, de directiesecretaris en vier afdelingsleiders. Het MT van De Berkenschutse is belast met de onderwijskundige, organisatorische en huishoudelijke leiding van de school. Vanuit het MT is de algemeen directeur eindverantwoordelijk voor de gang van zaken en is bestuurlijk gemandateerd voor de wettelijk

bestuurlijke verantwoordelijkheden door de raad van bestuur. De Berkenschutse kent een matrixorganisatie waarbij vier afdelingsleiders zowel lijn- als domeinverantwoordelijkheden hebben. De lijnaansturing betreft de verantwoordelijkheid voor een specifiek onderdeel van de school en het domein is afdelingoverstijgend. Het organogram⁵ geeft bovenstaande overzichtelijk weer.

Voor meer informatie over het onderwijsexpertisecentrum De Berkenschutse verwijzen wij u naar onderstaande links:

⁵ Organogram De Berkenschutse

[Link naar Scholen op de kaart SO](#)

[Link naar Scholen op de kaart VSO](#)

[Link naar de website van Onderwijsexpertisecentrum De Berkenschutse](#)

De medezeggenschap

De Berkenschutse is feitelijk een onafhankelijke onderwijsinstelling en heeft daarom een medezeggenschapsraad (MR). Via de MR hebben ouders en personeel invloed op het schoolbeleid volgens de Wet Medezeggenschap Scholen (WMS). De primaire gesprekspartner van de MR is de algemeen directeur. De Berkenschutse heeft een Medezeggenschapsraad bestaande uit een personeelsgeleding van 5 personen (PMR) en oudergeleding van 5 personen (OMR). Voor het jaarverslag 2021-2022, de statuten, het reglement en het huishoudelijk reglement van de MR verwijzen wij u naar de onderstaande bijlagen.

Jaarverslag MR 2021-2022

Huishoudelijk reglement MR 2021

Statuten MR 2021

Reglement MR 2021

Horizontale dialoog en verbonden partijen

Zoals in de missie en visie van De Berkenschutse is beschreven werken alle medewerkers multidisciplinair en hebben ze een onderzoekende en reflectieve houding passend bij een professionele leeromgeving. Derhalve profileert De Berkenschutse zich als netwerkorganisatie en is naar buiten gericht. Door de in- en externe ontwikkelingen dienen zich voortdurend nieuwe partners aan om expertise te delen en te ontwikkelen en om op bovenstaande doelstelling inhoud te geven. De belangrijkste huidige partners worden in onderstaand overzicht weergegeven.



Belanghebbenden /Partners	Omschrijving dialoog	Ontwikkelingen	Vorm en frequentie overleg
Stichting Kempenhaeghe	De Berkenschutse is één van de vijf centra van Stichting Kempenhaeghe. De Berkenschutse is een gespecialiseerde onderwijsvoorziening voor kinderen/ jongeren met vooral onderwijsondersteuningsvragen in relatie tot neurocognitie.	Ontwikkelingen in zowel de zorg als het onderwijs ervaren de vijf centra als kansen om klanten iets bijzonders te kunnen bieden. De combinatie Kempenhaeghe en De Berkenschutse biedt daarbij mogelijkheden die in veel opzichten uniek zijn. Er wordt voortdurend gezocht naar nieuwe samenwerkingsvormen om de expertise en de begeleiding ten behoeve van leerlingen met een beperking te verhogen. Bijvoorbeeld: Kindcentrum en CNL (Centrum voor Neurologische leerstoornissen).	• Onderzoek • Werkgroepen • Periodieke overlegvormen
De Waterlelie	De Berkenschutse werkt nauw samen met De Waterlelie (binnen het Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie, LWOE) om te komen tot beter onderwijs aan en begeleiding van leerlingen met epilepsie. Het gaat hierbij m.n. om de samenwerking tussen beide onderwijskundige diensten.	Duurzame organisatie ontwikkelen waarin expertise epilepsie-onderwijs geborgd is waarbij (verdere) samenwerking met andere organisaties onderzocht wordt.	Overlegvormen frequent
Onderwijsinstellingen	De Berkenschutse heeft veelvuldig contact met andere scholen in het MBO, HBO en WO. In het kader van onze expertiseoverdracht zijn dit hele belangrijke partners.	Dit in het kader van ambulante onderwijskundige begeleiding, symbiose bij vmbo-examens, bij 'de warme overdracht' van een leerling en contacten met het vervolgonderwijs (zoals MBO, HBO en WO).	Overlegvormen frequent

Belanghebbenden /Partners	Omschrijving dialoog	Ontwikkelingen	Vorm en frequentie overleg
Medische instellingen	Met betrekking tot het grensvlak onderwijs en medische zorg zijn er contacten en samenwerkingen met specialisten en behandelend artsen.	Met name de school voor schoolverpleegkundigen om medisch handelingen te kunnen verrichten	Overlegvormen periodiek
Partners ten aanzien van stage en werkervaring	Met betrekking tot de uitstroomperspectieven dagbesteding en arbeid heeft de school veelvuldig contact met bedrijven, zorginstellingen, dagbestedingsvormen.	Concretisering van de uitstroom	Overlegvormen dagelijks
Partners rond autisme	Met betrekking tot de leerlingen met een autisme-spectrumstoornis heeft de school contacten met o.a. GGzE, Autisme Centraal en het Samenwerkingsverband Autisme Zuidoost Brabant SVAZOB.	Expertise uitwisseling	Overlegvormen periodiek
Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs (zie overzichtskaarten)	De Berkenschutse werkt intensief samen met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs primair - en voortgezet onderwijs. De Berkenschutse participeert bestuurlijk in die samenwerkingsverbanden waaruit relatief veel leerlingen de school bezoeken c.q. ambulant onderwijskundig worden begeleid.	Streven naar een dekkend onderwijsaanbod boven-regionaal	Overlegvormen zeer frequent-wekelijks

Belanghebbenden /Partners	Omschrijving dialoog	Ontwikkelingen	Vorm en frequentie overleg
Universiteiten, hogescholen en kennisinstituten	Samenwerking zowel nationaal als internationaal. Onder andere Fontys Hogeschool en de Radboud Universiteit Nijmegen.	Ontwikkelen naar meer ambulante vormen van begeleiding en preventie. Bijdragen aan professionalisering en ontwikkelen expertise: landelijk, maar ook internationaal.	Onderzoek Overlegvormen
Medezeggenschapsraad	Ouders en personeel hebben via de MR invloed op het schoolbeleid volgens de Wet Medezeggenschap Scholen (WMS).	De rol van de MR ontwikkelt zich meer en meer als 'critical friend'. En daarmee neemt de MR medeverantwoordelijkheid voor de ontwikkelingen in de school.	Periodiek per maand.
Ouderraad	Elke afdeling op school heeft in principe een ouderraad met als doel de dialoog tussen ouders, de MR en school te onderhouden.	De communicatie en informatieverstrekking tussen school en ouders zo optimaal mogelijk te laten verlopen en daardoor een bijdragen leveren aan het zo goed mogelijk functioneren van de school.	Overlegvorm periodiek
Leerlingenraad	Inspraakorgaan voor de leerlingen in het VSO vervolgonderwijs. In de afdeling SO en VSO arbeid/dagbesteding in ontwikkeling.	In ontwikkeling.	
Gemeente Heeze/Leende	In het kader van de huisvesting intensief contact in zowel de regiegroep als stuurgroep om te komen tot vernieuwbouw.	Verkenning op gebied van doordecentralisatie en haalbaarheidsstudies.	Maandelijks regiegroep- en stuurgroep overleg
Diverse gemeenten	In het kader van zorgarrangementen voor specifieke leerlingen om vanuit de jeugdwet, WMO, ZVW zorg te regelen.	Maatwerktrajecten organiseren op het gebied van zorgarrangementen met de verschillende gemeenten en instanties.	Situationeel op basis van casuïstiek.

Tabel Horizontale dialoog en verbonden partijen 2022

Verdeling van leerlingen over de samenwerkingsverbanden

SO

Primair onderwijs

2507 Nijmegen	2
2815 Den Haag	1
3004 Tilburg	1
3005 Den Bosch e.o.	1
3006 Oss/Uden e.o.	3
3007 Eindhoven	29
3008 Helmond e.o.	77
3009 Valkenswaard/De Kempen	35
3101 Venlo	2
3102 Roermond e.o.	3
3103 Weert e.o.	13
3104 Sittard	1

168

samenwerkingsverbandenopdekaart.nl

VSO

Voortgezet onderwijs

2507 Nijmegen	1
2508 Neder-Betuwe	1
2802 Alphen a/d Rijn	1
2810 Rotterdam	3
2903 Terneuzen	1
3003 Breda e.o.	1
3004 Hilvarenbeek	8
3005 Den Bosch e.o.	5
3006 Oss/Uden e.o.	12
3007 Eindhoven	177
3008 Helmond e.o.	196
3009 Waalwijk	1
3101 Venlo	34
3102 Roermond e.o.	12
3103 Weert	35
3105 Maastricht	1
3106 Heerlen	1

490

Klachtenbehandeling

Stichting Kempenhaeghe (inz. De Berkenschutse) hanteert conform de bepalingen van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs, in afstemming met de medezeggenschapsraad, de Klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs. Een veilig schoolklimaat voor leerlingen en medewerkers is actief beleid. Conform de klachtenregeling heeft De Berkenschutse twee vertrouwenspersonen die als aanspreekpunt dienen. Bij klachten proberen ze door bemiddeling tot een oplossing te komen. Desgewenst wordt doorverwezen naar de klachtencommissie. In het verslagjaar zijn 10 meldingen binnengekomen. Deze meldingen zijn naar tevredenheid afgehandeld. Tevens hebben de vertrouwenspersonen meldingen van personeelsleden behandeld in het kader van klachtrecht/vertrouwenswerk. Alle zaken zijn na gesprekken met betrokkenen naar ieders tevredenheid afgehandeld. Daarnaast is er één klacht ontvangen via de Geschillen-

commissie Bijzonder onderwijs. De directie heeft door middel van gesprekken met ouders en SWV deze klacht afgehandeld.

Voor aanvullende informatie verwijzen wij u graag naar de onderstaande bijlagen.

Code Goed Bestuur

Zoals onder het kopje Governance beschreven, zijn zowel de code Goed Bestuur in het Onderwijs als de Governancecode Zorg van toepassing binnen de Stichting Kempenhaeghe. Voor het onderwijs op De Berkenschutse is nadrukkelijk de code Goed Bestuur zoals vastgelegd bij de PO-Raad per 1 januari 2021 van belang en wordt daarvan niet afgeweken.

Toelichting klachtenregeling De Berkenschutse
Jaarverslag Vertrouwenspersonen 2021-2022

6.4. Onderwijs & Kwaliteit

De Berkenschutse is een bovenregionaal onderwijsexpertisecentrum voor (voortgezet) speciaal onderwijs, begeleiding en diagnostiek ten behoeve van leerlingen van 4 t/m 20 jaar met epilepsie en/ of andere neurologische stoornissen, somatische aandoeningen en autisme. Kenmerkend voor deze doelgroepen van leerlingen zijn hun (meervoudige) beperkingen die zich (kunnen) manifesteren in specifieke informatieverwerkingsproblemen, specifieke onderwijsondersteuningsvragen al dan niet in combinatie met complexe ondersteuningsbehoeften op het gebied van gedrag. Het onderwijsniveau varieert van ZML tot en met havo/vwo.

Hoofddoel

In relatie tot bovenstaande context levert De Berkenschutse een bijdrage aan het best passende onderwijs voor deze leerlingen. Concreet betekent dit dat De Berkenschutse de ambitie heeft om excellent onderwijs te bieden in combinatie met speciale ondersteuningsbehoeften die het regulier onderwijs op dit moment overstijgen.

Waardoor

- ieder kind het maximale rendement uit zijn of haar mogelijkheden kan halen,
- de leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen als democratisch burger en lid van de samenleving (burgerschap);
- de leerlingen zich ervan bewust worden dat leren positief bijdraagt aan hun ontwikkeling en 'een leven lang leren' aan de orde zou moeten zijn;
- en de medewerkers zich optimaal kunnen ontwikkelen en onder optimale omstandigheden hun bijdrage aan deze processen kunnen leveren (goed werkgeverschap);
- de school adequate leerresultaten boekt.

Werken aan onderwijskwaliteit is een continu proces van opbrengstgericht werken op alle niveaus volgens het Onderwijscontinuüm De Berkenschutse.⁶

Conform artikel 11 van de Wet Expertise Centra wordt het leerstofaanbod afgestemd op de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerlingen. Voor het verslagjaar is het Doelgroepenmodel van Sectorraad GO leidend geweest in het kader van de onderwijskwaliteit (zie hoofdstuk Toegankelijkheid en toelating). Door middel van het Doelgroepenmodel werkt de school aan een resultaatgerichte 'kwaliteitscultuur'. Hierbij maakt De Berkenschutse gebruik van methode-

afhankelijke en (genormeerde) methode onafhankelijke toetsen. Door de grote diversiteit in onderwijsaanbod is er eveneens sprake van een grote diversiteit aan toetsing. Binnen de SO-afdeling wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de reguliere Cito-toetsen uit het Cito Volgsysteem primair onderwijs (LOVS). Voor andere leerroutes worden ook de Cito-toetsen voor ZML gebruikt. De VSO afdeling maakt gebruik van zowel methodeafhankelijke als onafhankelijke toetsen, bijv. Cito toetsen. De Berkenschutse verantwoordt de onderwijskwaliteit jaarlijks in het jaarverslag, in de schoolgids voor ouders, in Scholenopdekaart voor potentiële nieuwe leerlingen en ouders en tenslotte verantwoordt de school zich bij de Inspectie van het Onderwijs door middel van de kwaliteitskaart. Intern verzorgt de afdeling kwaliteitszorg de monitoring van onderwijskwaliteit door middel van werkgroepen en audits. Zie daarvoor in de verwijzingen de notitie Deeldomeinen Onderwijs. De onderwijskwaliteit wordt getoetst aan de hand van het Bestuurlijk kader. Dit bestuurlijk kader wordt twee maal per jaar besproken met de raad van bestuur waardoor het bestuur zicht houdt op de onderwijskwaliteit en ook op de financiële verantwoording daarvan.

Doelen en resultaten

Het hoofddoel van De Berkenschutse, genoemd in de vorige paragraaf wordt gerealiseerd met onderstaande subdoelen. Algemeen geldt dat minimaal 75% van de leerlingen aan het einde van de schoolloopbaan op De Berkenschutse het gestelde niveau bereikt conform het ontwikkelingsperspectief. Dit gebeurt in een veilig schoolklimaat. ICT is ondersteunend aan het bereiken van de gestelde normen en aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Overzicht rapportage

Deeldomeinen Onderwijs

Bestuurlijk kader

⁶ Onderwijscontinuüm De Berkenschutse

De subdoelen worden schematisch uitgewerkt in onderstaand overzicht:.

1	Doorgaande leerlijn Doel: voor alle leerlingen geldt een doorgaande leerlijn, waarbij er sprake is van een goede afstemming tussen de verschillende leerroutes en bij de overgang van SO naar VSO.	Dit proces heeft jaarlijks de aandacht en heeft door het inzetten van het doelgroepenmodel (20-21) veel aandacht in de school. De bijbehorende processen en beleidsdocumenten worden jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld. Bijvoorbeeld het SOP, aannamebeleid, beleid uitstroom SO, beleid in relatie tot opp.
2	Leeraanbod Doel: Het aanbod is afgestemd op de leermogelijkheden van de leerling en de groep en wordt vastgesteld met behulp van schoolstandaard (2019) en in 2020 met het doelgroepenmodel.	De schoolstandaard is in schooljaar '19-'20 over gegaan naar het doelgroepenmodel. Ten aanzien van het doelgroepenmodel geldt: 2019-2020: oriëntatie / voorbereiden 2020-2021: implementatie. LVS Schoolaris en Sometoday zijn er op aangepast en de processen worden gestroomlijnd 2021-2023: borging conform de pdca cyclus.
3	Onderwijsresultaten Doel: Leerlingen behalen meetbaar de resultaten gesteld in het opp en minimaal 75% van de leerlingen stroomt uit conform het gestelde in het twee jaar voor uitstroom opgestelde opp.	2021-2022: uitstroom SO: 26 leerlingen waarvan 92% conform opp VSO dagbesteding & arbeid: 30 leerlingen waarvan 93% conform opp VSO: 91 leerlingen waarvan 87 % conform opp. 2019-2020: een systeem/werkwijze om de onderwijsresultaten op de juiste wijze (conform OR1 inspectie) te meten is aanwezig. Hierdoor is zicht op de ontwikkeling van leerlingen. Vanaf 2020-2021: borging en voortdurend streven naar verbetering onderwijsresultaten. Zie verwijzing 'overzicht rapportage'
4	Schoolklimaat Doel: Het streven is dat alle leerlingen en medewerkers zich op De Berkenschutse fysiek, sociaal en psychisch veilig voelen om zichzelf te zijn en om met andere leerlingen, medewerkers en met ouders om te gaan en te werken.	In het verslagjaar is actief beleid gevoerd op sociale veiligheid, fysieke veiligheid, welzijn en welbevinden van leerlingen en medewerkers. Met trots kunnen we melden dat uit interne audits, het MTO en uit het inspectierapporten blijkt dat dit op orde is. Uiterlijk in het schooljaar 2022-2023 is een zo optimaal mogelijk veilig schoolklimaat gerealiseerd. Dit wordt bereikt door de volledige invoering van pbs en programma's om de sociale veiligheid te volgen en te monitoren (zoals scoll, SwisSuite en de leerlingenquête). Zie verwijzing 'overzicht rapportage'
5	ICT Doel: alle medewerkers zijn ict-vaardig en passen dit toe door o.a. die ict-tools te integreren in het onderwijs welke een meerwaarde opleveren.	Dit is een jaarlijks te continueren proces onder leiding van de ict-regiegroep. Alle medewerkers kunnen gebruik maken van het programma-aanbod van Good Habitz. De schoolbrede studiedagen in 2021 stonden in het teken van dit doel.

Tabel Doelen en resultaten onderwijs en kwaliteit De Berkenschutse 2022

 Gerealiseerd
 Proces loopt nog
 Doel wordt of is niet gerealiseerd

Onderwijsresultaten

Ondanks corona waren de onderwijsresultaten goed. In alle afdelingen behaalden de leerlingen de onderwijsresultaten conform OPP. De schoolbrede doelstelling dat minimaal 75% de norm haalt is in alle afdelingen gehaald. Vermeldenswaardig is het feit dat in het VSO vervolgonderwijs de slagingspercentages voor het VMBO 100% waren. Voor VWO 80% en Havo 78%. Zie verwijzingen voor meer informatie.

Scholen op de kaart SO
Scholen op de kaart VSO
Overzicht rapportage

Onderwijs aan nieuwkomers

In het verslagjaar zijn geen kinderen van asielzoekers aangemeld en ook geen kinderen van overige vreemdelingen.

Internationalisering

De Berkenschutse heeft een aantal activiteiten op gebied van internationalisering zoals een uitwisselingsprogramma met epilepsiescholen in Europa. De website www.eduepi.org werd gelanceerd en er heeft een uitwisseling plaatsgevonden met de betrokken school uit Noorwegen op De Berkenschutse.

Onderzoek

De Berkenschutse ontwikkelt sinds 2021 beleid op het stimuleren van een onderzoekende houding bij medewerkers. De ambitie hierbij is om regionaal/landelijk het voortouw te nemen in de ontwikkeling van onderwijs dat zich laat informeren door onderzoek (evidence informed). Via de netwerken waar De Berkenschutse onderdeel van is, delen we onze ervaring in het vertalen van onderzoek naar de praktijk en ondersteunen we de scholen in onze regio om beter gebruik te maken van (wetenschappelijk) bewijs om hun onderwijs vorm te geven. Het beleidsplan 'onderwijs en onderzoek'⁷ krijgt concrete uitwerking. Zo is de stafrol ingevuld om het geheel aan onderzoeksactiviteiten te initiëren en te coördineren.

Inspectie en visitatie

Op 7 april 2022 vond in het kader van de herstel opdracht het gesprek plaats met de inspectie en de raad van bestuur en schoolleiding. Op basis van dit gesprek heeft de inspecteur geconcludeerd dat aan de herstelopdracht is voldaan.

In het verslagjaar heeft er geen bestuurlijke visitatie plaatsgevonden.

Herstelonderzoek Bestuur 31 okt 2022

Ontwikkelingen

Afgelopen jaar was opnieuw een jaar waarin de pandemie hard toesloeg in het onderwijs. Het is bewonderingswaardig en enorm te prijzen hoe we met vereende krachten ons door deze moeilijke periode heen hebben geslagen.

Zoals in de inleiding van het jaarverslag lag de focus in het verslagjaar op digitalisering en het verbinden van onderwijs met onderzoek. Implementatie vond plaats door middel van generieke studiedagen. Door de coronacrisis is de implementatie van het thema digitalisering van het onderwijs in een stroomversnelling geraakt.

Doordat de ontwikkelingen op gebied van huisvesting concreter worden, herijkt een werkgroep de visie van school en zijn er sessies belegd met het personeel om de onderwijsvisie te vertalen naar 'bouwstenen' voor de nieuwe of te vernieuwen huisvesting. De opleidingsschool maakt een stevige ontwikkeling door en samen met het domein 'onderzoek en onderwijs' ontwikkelen we naar de academische opleidingsschool.



⁷ Beleidsdocument Onderwijs en Onderzoek

Passend onderwijs

Sinds 1 augustus 2014 is de wet Passend Onderwijs van kracht en is een landelijk netwerk van in totaal 151 samenwerkingsverbanden verantwoordelijk voor de uitvoering van de wet. De Berkenschutse valt onder het samenwerkingsverband Helmond- Peelland voor zowel po als vo. Bestuurlijk is de school aangesloten bij 7 andere samenwerkingsverbanden waarvan 4 VO en 3 PO. Door de specifieke expertise van De Berkenschutse heeft de school leerlingen vanuit ruim 30 samenwerkingsverbanden. (Zie overzicht hoofdstuk 1.2).

Verder wordt Passend onderwijs gerealiseerd door:

Dienst Ambulante Begeleiding

- De Dienst Ambulante onderwijskundige Begeleiding (DAB) richt zich op externe leerlingen en betrokken onderwijsprofessionals. Het werkgebied van de DAB omvat Midden, Oost en Zuid-Nederland, in overeenstemming met het werkgebied van Stichting Kempenhaeghe. De dienst richt zich op leerlingen met een neurologische stoornis (epilepsie) in relatie tot onderwijs en leren. De ambulante begeleiding is beschikbaar voor PO, VO en MBO. In de directe regio (Zuidoost Brabant) richt de dienst, als onderdeel van De Berkenschutse, zich tevens op leerlingen en betrokken professionals met een chronisch medische problematiek waarbij schoolvoortgang belemmerd wordt.

Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE)

- De DAB werkt intensief samen met de ambulante dienst van De Waterlelie te Cruquius in het Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE). Het LWOE is een landelijk dekkend netwerk van expertise op het gebied onderwijs en epilepsie. Zij waarborgt de onderwijskundige begeleiding voor leerlingen in regulier basis- en voortgezet onderwijs, speciaal (voortgezet) onderwijs en Middelbaar Beroepsonderwijs in heel Nederland. Kenmerkend voor de onderwijskundige begeleiding vanuit het LWOE is de nauwe samenwerking met betrokken medisch specialisten en de spilfunctie tussen zorg en onderwijs. Bij wetgeving is geregeld dat er voor de beide epilepsiescholen in Nederland een status aparte geldt. Voor deze scholen wordt een uitzondering gemaakt op passend onderwijs. Zij ontvangen een genormeerd budget van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en leggen over

de inzet rechtstreeks verantwoording af bij het ministerie. Voor een evaluatie verwijzen wij u graag naar het inspectierapport 'Kwaliteit en doelmatigheid Ambulante begeleiding verzorgd door het LWOE'.⁸

Inzet Zorggelden

- Voor een groep leerlingen is aanvullend op onderwijs ondersteuning, begeleiding, verzorging en/of verpleging nodig. Extra gelden hiervoor moeten – via ouders – komen uit de Wet Langdurige Zorg (WLZ), de Jeugdwet of de Zorgverzekeringswet (ZVW). Daar De Berkenschutse te maken heeft met een grote regio en daardoor verschillende gemeentes, zorgverzekeraars en zorgaanbieders, is het verkrijgen van zorggelden een uitdagende opgave. De komende jaren is het streven om het inzetten van zorggelden te optimaliseren.

⁸ Kwaliteit en doelmatigheid ambulante begeleiding LWOE

Nationaal Programma Onderwijs

In de maanden april en mei 2021 heeft de school in alle onderwijsafdelingen de schoolscan uitgevoerd. De scans toonden aan dat er op gebied van cognitieve ontwikkeling in SO, VSO arbeid en dagbesteding en VSO vervolgonderwijs weinig tot geen achterstanden waren opgelopen. Dit als gevolg van het snel overschakelen naar afstands-onderwijs en hybride lesvormen in alle afdelingen. Daarentegen was wel duidelijk dat het sluiten van de school en het doorbreken van dagelijkse routines voor onze kwetsbare leerlingen veel invloed heeft op de sociaal-emotionele ontwikkeling. De Berkenschutse heeft in het verslagjaar dan ook vooral ingezet op de interventies om extra personeel en ondersteuning (E) ten behoeve van de sociaal emotionele ontwikkeling (C) en op versterking van de digitale technologie (F). Bij het opstellen van de scan is het klassenpersoneel betrokken en zijn de ouders door middel van een enquête bevraagd op hun ervaringen. Vervolgens heeft de MR instemming verleend op de plannen van aanpak per afdeling. Per doelgroep zijn acties uitgezet om dit weer te bevorderen.

Sociale veiligheid

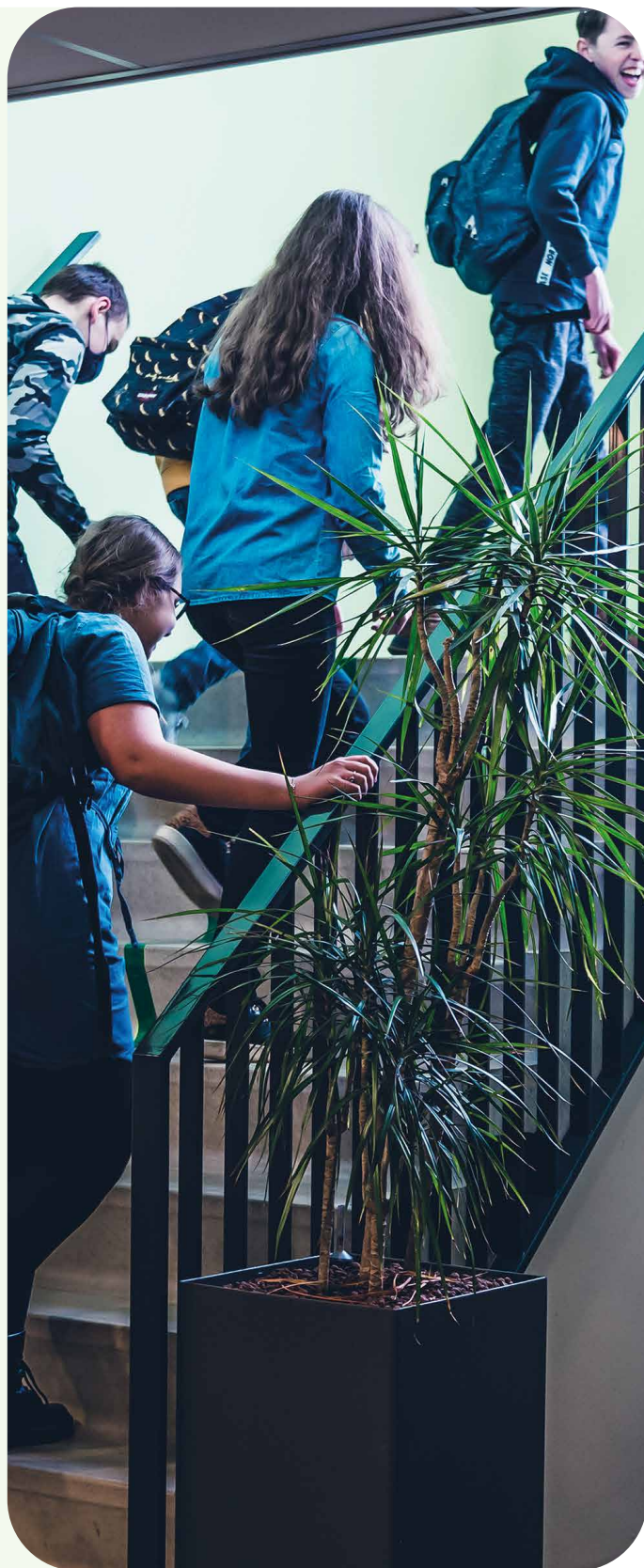
De Berkenschutse heeft beleid opgesteld ten aanzien van veiligheid in de brede zin van het woord. De hoofddoelstelling van het beleid is een bijdrage leveren aan het gevoel van veiligheid. Het beleid stimuleert een eenduidige aanpak en geeft handvatten hoe te reageren voor, tijdens en na een incident. Dit vanuit de basiswaarden: Veiligheid – Verantwoordelijkheid – Respect en daarbij is Positive Behavior Support (PBS) het uitgangspunt. Een team van PBS promotoren monitort dit beleid binnen de teams en doormiddel van leerling enquêtes worden de leerlingen jaarlijks bevraagd op dit thema. De daaropvolgende evaluaties kunnen leiden tot interventies waarbij eventueel de vertrouwenspersonen worden ingezet. Maar ook het klassenpersoneel speelt hierin een belangrijke rol. Voor een verdere en gedetailleerde beschrijving van het beleid wordt verwezen naar het document 'Een veilig schoolklimaat op De Berkenschutse'.⁹

6.5. Personeel & Professionalisering

Doelen en resultaten

Algemeen vindt op De Berkenschutse een cultuuromslag plaats van een familiecultuur naar een professionele- en kwaliteitscultuur die gebaseerd is op een gezamenlijke visie, waarden en collectieve ambitie. De aanwezige grote betrokkenheid van medewerkers moet worden vertaald naar eigenaarschap en verantwoordelijkheid bij teams en individuele medewerkers. Voor het derde jaar op een rij voeren we actief beleid op professionalisering en werken we aan een cultuur van leren van, door en met elkaar. De doelen worden schematisch uitgewerkt in onderstaand overzicht.

⁹ Een Veilig schoolklimaat op De Berkenschutse



Eigenaarschap /teamvorming Eigenaarschap in teams en verantwoordelijkheden laag in de organisatie leggen.	Ontwikkeling Het vormen van kleine werkteams onder aansturing van een teamleider is afgerond. De matrixorganisatie is ingevoerd en de indeling in afdelingen en teams is gerealiseerd. Teams zijn resultaat verantwoordelijk en werken cyclisch aan onderwijskwaliteit.
Gesprekkencyclus en professionalisering De gesprekkencyclus en professionalisering worden optimaal ingezet ten behoeve van het effectief en efficiënt uitvoeren van werkzaamheden van medewerkers.	Alle medewerkers zijn gesproken en daarvan is 75% verwerkt in BARDO. Algemeen is het streven om de onderzoekende houding bij medewerkers te versterken. Per fte is een persoonlijk budget van €500 voor ontwikkeling beschikbaar. Totaal is er een budget van € 200.000 schoolbreed als extra impuls voor scholing en ontwikkeling. De generieke studie en andere scholingstrajecten zijn weer fysiek opgepakt.
Aanwezige en benodigde expertise Doel: het is helder welke kennis en vaardigheden expliciet aanwezig zijn bij de medewerkers van De Berkenschutse en hoe deze expertise gedeeld gaat worden.	Professionalisering: Het is helder welke kennis en vaardigheden expliciet aanwezig zijn bij de medewerkers en is in Bardo verwerkt. Door middel van de gesprekkencyclus wordt de expertise van de medewerkers optimaal benut. Interne scholing en expertise uitwisseling door middel van de professionaliseringscarrousel en generiek-studies zijn gestart.
Opleidingsschool Doel: De Berkenschutse is een opleidingsschool voor studenten/stagiaires op MBO-, HBO- of WO-niveau en levert zo een bijdrage aan hun kennis en vaardigheden ten aanzien van het (voortgezet) speciaal onderwijs c.q. leerlingen met een extra onderwijs- en ondersteunings-behoefte.	Het plan van aanpak met daarin de visie op opleiden is geschreven. Parallel daaraan worden al aspecten van het plan deels uitgevoerd. Zo is er een coördinator aangesteld die op diverse opleidingsinstituten voorlichting geeft, banenmarkten bezoekt en stageplekken regelt en heeft geregeld voor 16 stagiairs. Sinds schooljaar '20-'21 is De Berkenschutse officieel toegetreden tot het samenwerkingsverband POS (Partnerschap Opleiden in School) met de Fontys Hogeschool Kind en Educatie en wordt er samengewerkt met Pabo De Kempel in Helmond.
Kwaliteitscultuur Doel: Alle medewerkers/teams herkennen zich in de gestelde visie en collectieve ambitie en leveren hun bijdrage hieraan.	De afdelings- en teamplannen zijn een verdere vertaling en concretisering van de visie en ambitie. Deze plannen beschrijven op welke wijze eenieder kan bijdragen aan dit doel. Tijdens een speciale studiedag voor alle medewerkers in dit kader is dit doel bekrachtigd.

Tabel doelen en resultaten personeel en professionalisering De Berkenschutse 2022

■ Gerealiseerd
■ Proces loopt nog
■ Doel wordt of is niet gerealiseerd

Regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleider

In het verslagjaar hebben vijf teamleiders met succes het opleidingstraject 'Onderwijs maak je Samen' gevolgd. Samen hebben zij ontdekt hoe zij onze organisatie willen laten ontwikkelen, hoe zij hun teams verder willen brengen en ook hoe zij zelf kunnen groeien om dit allemaal te realiseren. Een inspirerende opleiding en daarmee zijn het excellente teamleiders geworden.

Toekomstige ontwikkelingen

Het MT heeft een doorkijk gemaakt in het natuurlijk personeelsverloop tot en met 2027 en ziet dan een enorme cumulatie van natuurlijk verloop tot bijna 20 fte in de komende 5 jaren. Dat vraagt om een actief, strategisch en beleidsrijk personeelsbeleid om dat 'verlies' van medewerkers, ervaring en expertise op te vangen. Daarbij wordt actief ingezet op goed en aantrekkelijk werkgeverschap. Willen we door middel van opleidingsschool studenten boeien en binden en vooral de drempelvrees opheffen. Er is beleid ontwikkeld op betaald lioschap en zij-instroomtrajecten.

Zaken in het afgelopen jaar met personele betekenis

De gevolgen van de pandemie hebben een grote impact gehad op alle medewerkers in school. De zorgen om eigen gezondheid naast de zorgen voor elkaar en dat opgeteld bij de onrust in school, heeft veel gevraagd van de veerkracht en motivatie bij de medewerkers. De krapte op de arbeidsmarkt maakt het lastig vacante posities in de school snel en adequaat in te vullen. De NPO middelen ten spijt! Desondanks lukt het ons nog altijd de vacatures in te vullen maar het kost meer moeite dan voorheen.

Uitkeringen na ontslag

In het verslagjaar is er geen transitievergoeding betaald. De meerjarenformatie geeft inzicht in de personeelsbehoefte voor meerdere jaren en geeft de mogelijkheid tijdig te kunnen anticiperen op de in-, door- en uitstroom van medewerkers. Uitgangspunt daarbij is om gedwongen ontslag te voorkomen en te komen tot een evenwichtige formatieopbouw.

Strategisch personeelsbeleid

Kwalitatief goed onderwijs staat of valt met goed personeel: "de leerling centraal en de medewerkers cruciaal". Het specifieke karakter en de diversiteit aan doelgroepen op De Berkenschutse vraagt specifieke kennis en vaardigheden van de medewerkers.

- Professionalisering van de medewerkers is dan ook een belangrijk en beleidsrijk thema in de school. Om nu en in de toekomst de onderwijs en ondersteuningsvragen van de leerlingen te kunnen beantwoorden, wordt sterk ingezet op kennisdeling in de school voor alle (nieuwe) medewerkers en positionering als opleidingsschool.
- Zoals reeds genoemd is het aantrekken van kwalitatief goede medewerkers in relatie tot het natuurlijk personeelsverloop een van de belangrijkste strategisch doelen. Om dat doel te realiseren is in 2021 begonnen met het boven formatief aantrekken van nieuwe medewerkers op die posities die binnen afzienbare tijd vacant zouden worden door natuurlijkverloop.
- In datzelfde kader wordt sterk ingezet op het realiseren van de vervangerspool voor alle onderwijsafdelingen opdat de onderwijscontinuïteit gewaarborgd wordt. Het kwaliteitshandboek beschrijft de verschillende processen die van belang zijn ten aanzien van het personeelsbeleid. Eén keer per twee jaar wordt het medewerkers tevredenheidsonderzoek (MTO) afgenomen om het personeelsbeleid te evalueren en aan de hand daarvan acties uit te zetten. Jaarlijks vindt er een interne audit plaats op basis van de kwaliteitsnorm (speciaal) onderwijs om te controleren of De Berkenschutse in dit kader de juiste dingen doet en de dingen goed doet. Aan de hand van de resultaten van het MTO en de audits vindt op afdelings- en teamniveau daarover de dialoog plaats en wordt input verzameld voor eventuele aanpassing van het beleid en het ambitieniveau te herformuleren. De dialoog over het strategisch personeelsbeleid met leraren en schoolleiding verloopt in de matrixorganisatie via de afdelingen en teams. Geïnitieerd door het MT en mede vanuit de domeinverantwoordelijkheid. De formele dialoog vindt plaats in samenspraak met de MR.

6.6. Financieel beleid

Doelen en resultaten

De Berkenschutse heeft als strategisch doel het flexibiliseren en verbinden van de domeinthema's schoolbreed in een veranderende omgeving ten behoeve van het optimaliseren van het primaire proces.

Gedurende het schooljaar 2021-2022 zijn voor financiën en beheer de volgende doelstellingen bepaald:

Doelen	Ontwikkeling
Verdere optimalisering van de opzet van kostenplaatsen en -posten. Jaarlijkse evaluatie op basis van geboekte kosten per kostenplaats en kostenposten.	Dit is ongoing concern waar de afgelopen periode aandacht aan besteed is bij het aanleveren van de benodigde gegevens voor de begroting van 2022.
Introductie AFAS inclusief webwinkel, vrije aanvragen, preferred suppliers & procuratie.	Op 1 januari 2022 is AFAS live gegaan. Zoals aangegeven zal na livegang zal er naar verwachting 1 tot 2 jaar nodig zijn om het proces van vullen van de webwinkel en selecteren van (meerdere) preferred suppliers te optimaliseren. Een eerste inventarisatie in (OCI)koppelingen voor medewerkers aan preferred suppliers is voor livegang gedaan, na livegang is dit al geüpdatet.
Vervangen van telefooncentrale door een passende oplossing waarin zowel communicatie onderling centraal staat als ook een oplossing voor ondersteuning krijgen bij noodgevallen/dreigende situaties.	Het tijdspad is wederom verlengd, waardoor livegang nu gepland staat op Q1 van 2023, een half jaar later dan gepland was.
Afhankelijkheid van input afdelingsleiders en business controller in de inzicht van financiën verkleinen en omgekeerd de mogelijkheden om regie te voeren van andere medewerkers vergroten.	Proces loopt aan de hand van een opgestelde jaarplanning waarbij een aantal zaken van 2021 zijn doorgeschoven naar 2022.
Managementrapportages uitbreiden met indicatoren die buiten financiën, aantal personeelsleden, verzuim en aantal leerlingen iets zeggen over onderwijskwaliteit.	Samen met de medewerkers van kwaliteitszorg en collega's van Planning & Control Kempenhaeghe wordt hieraan gewerkt.
Aantal personeelsleden, verzuim en aantal leerlingen iets zeggen over onderwijskwaliteit.	In de komende rapportage zullen de eerste kwaliteitsindicatoren worden opgenomen: • Sociale veiligheid; • Ontwikkeling van sociale competenties; • Uitstroom en bestendiging.
Realistisch begroten van de rijksbijdragen en de overige instellingslasten.	De rapportages over dit boekjaar zijn in de MT vergadering van besproken. Hierin was zichtbaar dat door de indexering we al een stap in de goede richting hebben gezet.

Tabel doelen en resultaten financieel beleid De Berkenschutse 2022

■ Gerealiseerd
 ■ Proces loopt nog
 ■ Doel wordt of is niet gerealiseerd

Doelen	Ontwikkeling
Gebruik Lucanet intensiveren.	Door inzet van tokens kan er bij het thuiswerken ook ingelogd worden. Dit doel vervalt na invoering AFAS in 2022
Bestedingsplan vermogen opstellen en de uitvoering ervan monitoren.	Gezien de hoge solvabiliteit en liquiditeit is bezinning op onze financiële positie ten aanzien van hoge reserves en is daarop beleid ontwikkeld. De hoofdpijlers van dat beleid zijn huisvesting, digitalisering, onderwijs en onderzoek, kwaliteit, boven formatieve formatie en werkdruk.
Beleid rondom btw afronden. Horizontaal toezicht belastingdienst.	Helderheid te verschaffen over wanneer gefactureerd mag worden exclusief btw en wanneer inclusief btw. Een werkgroep heeft stichting breed een aanzet gemaakt om het vernieuwde horizontaal toezicht met de belastingdienst vorm te geven. Eind 2022 dient er een compleet tax control framework te liggen met daarin opgenomen proces- en risico beschrijvingen met betrekking tot de hoofdthema's: loonheffing, btw en vennootschapsbelasting
Inzet NPO gelden monitoren i.v.m. verantwoording.	Verantwoording volgt bij het hoofdstuk NPO verder in het bestuursverslag
Geldstromen in beeld brengen.	Dit proces loopt en is gekoppeld aan implementatie AFAS.

Tabel doelen en resultaten financieel beleid De Berkenschutse 2022

Allocatie van middelen

Zoals reeds beschreven in dit bestuursverslag is De Berkenschutse een van de vijf centra van de Stichting Kempenhaeghe. De Berkenschutse is het enige onderwijscentrum en daarom kan dat beschouwd worden als een éénpitter. Dit neemt niet weg dat er binnen de Stichting Kempenhaeghe allocatie van middelen plaatsvindt. Met name levert de school een bijdrage in de kosten van bestuur en toezicht. Daarnaast draagt de school bij aan kosten in de overhead. De kosten voor bestuur en toezicht waren €135.540.

Onderwijsachterstandenmiddelen

De Berkenschutse is feitelijk binnen het bestuur van Stichting Kempenhaeghe een onafhankelijke onderwijsinstelling, een zogenoemde éénpitter. De school ontvangt cumi-middelen voor een bedrag van €193.000 en zet die in voor onderwijs. Er vindt geen verdeling plaats naar de andere zorgcentra binnen de stichting. Onderwijsbudget en zorgbudget blijven gescheiden.

6.7. Financiële positie

Tabel Staat van baten en lasten

(euro bedragen *1000)	2021	BR 2022	Realisatie 2022	BR 2023	BR 2024	BR 2025	BR 2026	BR 2027	Realisatie 2022 vs BR 2022
BATEN									
Rijksbijdragen	20.578	20.971	22.652	22.059	22.762	23.480	23.957	24.445	1.681
Overige overheidsbijdragen en subsidies	534	64	65	399	419	432	440	449	1
Baten werk in opdracht van derden	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige baten	351	387	494	320	335	346	353	360	107
TOTAAL BATEN	21.463	21.422	23.211	22.777	23.516	24.258	24.751	25.254	1.789
LASTEN									
Personeelslasten	18.547	20.292	19.770	21.023	21.679	22.365	22.796	23.234	-522
Afschrijvingen	476	837	599	625	962	1.128	1.092	1.085	-238
Huisvestingslasten	866	-	578	890	903	891	910	929	578
Overige lasten	1.113	2.220	1.409	1.739	1.667	1.733	1.777	1.822	-811
TOTAAL LASTEN	21.002	23.349	22.357	24.277	25.209	26.117	26.574	27.070	-992
SALDO									
Saldo baten en lasten	461	-1.927	854	-1.500	-1.693	-1.859	-1.823	-1.816	2.781
Saldo financiële baten en lasten	-	-	7	-	-	-	-	-	7
Saldo buitengewone baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL RESULTAAT	461	-1.927	861	1.500	-1.693	-1.859	-1.823	-1.816	2.788

De prognose die is opgenomen heeft een scope van 5 jaar. In deze periode wordt het bestedingsplan dat is opgesteld ten behoeve van de afbouw van de bovenmatige reserves, ingezet.

Verklaring voor de belangrijkste verschillen tussen 2022 en de begroting

De rijksbijdragen liggen hoger dan begroot. Dit wordt mede veroorzaakt door een incidenteel effect van de wijziging in de bekostigingssystematiek en een hogere indexering dan voorzien. De overige overheidsbijdragen zijn conform begroting. Hieronder zijn onder andere de gemeentelijke bijdrage voor huisvesting verantwoord. De gedeclareerde loonkosten bij het vervangingsfonds zijn in 2022 niet verantwoord onder opbrengsten, maar zijn in de kosten verantwoord. De overige baten liggen ruim boven het begrote bedrag, dit heeft vooral te maken met moeilijk voorspelbare kosten.

Over het algemeen is men dit jaar voorzichtig geweest met de uitgaven. Dit werd ook ingegeven door de onzekere prijsontwikkelingen op landelijk niveau. Totaal gezien is er afwijking in de kosten van 4% lager dan begroot. De personeelslasten komen lager uit dan begroot (3%). Dit is voornamelijk veroorzaakt door het niet kunnen invullen van alle gewenste vacatures. De afschrijvingen blijven achter bij de begroting (40%). Een deel van de begrote investeringen is wederom doorgeschoven naar 2023. Dit geldt onder andere voor de vervanging van het wifinet-werk, het project communicatie, maar ook voor de aanschaf van een deel van het meubilair in verband met de doorlooptijd van de Europese aanbesteding. De totale kosten van huisvestings- en de overige lasten bij elkaar opgeteld zijn lager dan begroot (-12%). Dit is veroorzaakt door uitgestelde of ingeperkte activiteiten van het schooljaar 2021/2022.

Belangrijkste toekomstige ontwikkelingen in de meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting is opgebouwd uit de *structurele meerjarenbegroting* (begroting met daarin opgenomen de rijksbijdragen, inclusief de NPO gelden tot 1 augustus 2023 welke kunnen worden besteed tot 1 augustus 2025 en de bijbehorende lasten voor personeel, afschrijvingen, huisvesting en overige materiële lasten) en de incidentele *meerjarenbegroting*.

De incidentele meerjarenbegroting betreft de uitgaven en kosten voor het bestedingsplan (Plan) en de effecten van de uitvoer van de vernieuwbouwplannen (Huisvesting). Het bestedingsplan is opgesteld om te komen tot een afbouw van de aanwezige bovenmatige reserves van circa 16 miljoen. Het bestedingsplan zet in op diverse onderdelen:

- Vernieuwen van de inrichting van de vaklokalen
- Digitalisering: het stimuleren van digitalisering bij medewerkers en bij leerlingen.
- Onderwijs en onderzoek: onderzoek binnen onderwijs wordt gestimuleerd, medewerkers die willen promoveren worden gefaciliteerd en we zijn inmiddels gestart als officiële opleidingsschool van het Partnerschap Opleiden in de School (POS) i.s.m. Fontys Hogeschool Kind en Educatie (FHKE).
- Andere leerlingkenmerken: Op basis van maatschappelijke ontwikkelingen en als gevolg van onderzoeksresultaten die vertaald worden naar de onderwijspraktijk, is merkbaar dat er andere doelgroepen leerlingen de school binnenkomen m.n. thuiszitters en leerlingen met nog meer complexe (medische) ondersteuningsvragen die hun weerslag hebben op de ondersteuningsvraag in het onderwijs. Dit vraagt om meer inzet van medewerkers met specifieke competenties op het gebied van leerling begeleiding.
- Bovenformatieve formatie: De meerjaren personeelsbegroting laat zien dat binnen afzienbare termijn medewerkers met specifieke competenties en/ of bevoegdheden op basis van leeftijd zullen uitstromen. Te denken valt bijvoorbeeld aan leerkrachten met een 1e-graads bevoegdheid. Er is in kaart gebracht welke medewerkers het betreft en er zal werving en selectie plaatsvinden om bovenformatief personeel te werven dat de formatie van de medewerkers die uit dienst zullen gaan op termijn op kan gaan vullen. Gekozen wordt om op deze manier enerzijds te zorgen voor een gedegen overdracht van kennis en vaardigheden en anderzijds voor een goede inwerkperiode voor nieuwe leerkrachten te zorgen.
- Verlagen werkdruk: Jaarlijks worden middelen ter verlaging van de werkdruk ingezet op basis van een door de MR goedgekeurd plan. Naast de inzet van deze gelden, investeren we ook eigen middelen in de verlaging van werkdruk: zo zijn vervangingspools ingericht voor onderwijsgevend personeel en voor onderwijsassistenten. Dit niet enkel voor kortdurende vervanging tijdens ziekte, maar ook om afwezigheid i.v.m. scholing, externe contacten en uitwisselingen e.d. te kunnen faciliteren.

De uitrol van het bestedingsplan leidt tot investeringen en tot extra inzet van formatie.

Effecten uitvoer vernieuwbouwplannen

De huisvestingsplannen worden grotendeels gefinancierd door de gemeente Heeze-Leende. Eigen middelen worden slechts ingezet binnen de ruimte die de wetgeving daarvoor

biedt. Het betreft vermogen dat aanwezig was voor de invoering van de lumpsum in 2006 en de inzet van middelen die aantoonbaar leiden tot een exploitatievoordeel van de materiele instandhouding (onderhoud en exploitatie) in de eerste 15 jaren van exploitatie. Deze investeringen worden door de overheid gedoogd. In totaal betreft het circa 4 mln te investeren in de periode 2024 en 2025.



Balans in meerjarig perspectief

(euro bedragen *1000)			BR	BR	BR	BR	BR
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
ACTIVA							
VASTE ACTIVA							
Immateriële vaste activa	25	11	30	28	28	28	28
Materiële vast activa	2.869	3.187	3.908	4.123	4.020	4.020	4.020
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
Totaal vaste activa	2.893	3.198	3.938	4.151	4.048	4.048	4.048
VLOTTENDE ACTIVA							
Voorraden	1.014	211	196	196	196	196	196
Vorderingen	19.595	21.725	18.093	16.242	14.631	12.863	11.104
Liquide middelen							
Totaal vlottende activa	20.609	21.935	18.289	16.438	14.827	13.059	11.300
TOTAAL ACTIVA	23.503	25.133	22.227	20.589	18.874	17.107	15.348
PASSIVA							
EIGEN VERMOGEN							
Algemene reserves	17.542	18.403	17.543	16.043	14.350	12.491	10.668
Bestemmingsreserves	3.486	3.486	3.486	3.486	3.486	3.486	3.486
Onverdeeld resultaat boekjaar	-	-	-1.500	-1.693	-1.859	-1.823	-1.816
Overige reserves en fondsen	-	-	-	-	-	-	-
Totaal eigen vermogen	21.028	21.889	19.529	17.836	15.977	14.154	12.338
VOORZIENINGEN	435	373	449	456	463	470	477
LANGLOPENDE SCHULDEN	-	-	-	-	-	-	-
KORTLOPENDE SCHULDEN	2.039	2.870	2.249	2.297	2.435	2.483	2.533
TOTALE PASSIVA	23.503	25.133	22.227	20.589	18.874	17.107	15.348

De meerjarenbegroting heeft effect op de meerjarenbalans. De komende jaren neemt het eigenvermogen af met 9,6 miljoen naar 12,3 miljoen. De afbouw van de bovenmatige reserve is zichtbaar. De realisatie van deze plannen leidt ook tot een toename van de materiële vaste activa en tot afname van de liquiditeiten.

Toekomstige investeringen

In de reguliere exploitatie wordt er gemiddeld per jaar € 750K geïnvesteerd. In 2023 ligt het bedrag boven het jaarlijks gemiddelde in verband met onder andere vernieuwen

telefonie/infrastructuur, vervangen wifinetwerk, klimaat-beheersing gebouw vervolgonderwijs, vervanging meubilair, onderhoud lift. De investeringen uit hoofde van bestedingsplan in de periode 2023 tot en met 2027 zijn circa € 5 mln. De investering in huisvestingsplannen in de jaren 2024 en 2025 is samen circa € 4 mln.

In totaal is aan investeringen voor 2023 begroot: € 2.518K. Van dit bedrag wordt € 1.252K geïnvesteerd vanuit het bestedingsplan.

Onderstaand een overzicht van de grootste investeringen	(euro bedragen *1000)
Telefooncentrale/infrastructuur	225
Aanpassing lift	300
Aanpassing klimaatbeheersing gebouw vervolgonderwijs	200
Digiborden/ laptops overig hardware	350
Meubilair	250
Bestedingsplan	
Inrichting vaklokalen	500
Digitalisering (robotica in de lessen)	590

6.8. Kengetallen

Aantal FTE (per 31/12)	Verslagjaar						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Directie en Afdelingsleiders	6	6	6	6	6	6	6
Onderwijzend personeel	130	126	106	104	104	104	104
Ondersteunend personeel	105	105	126	125	123	121	120
Totaal	241	237	238	235	233	231	230
Detachering via Kempenhaeghe	16	16	16	16	16	16	16

Tabel kengetallen fte De Berkenschutse 2021-2027

De arbeidsmarkt voor met name onderwijzend personeel wordt merkbaar krappere, de personeelsopbouw is zodanig, dat er relatief veel oudere medewerkers zijn. Om te komen tot juiste keuzes ten aanzien van de toekomstige noodzakelijke

in- en uitstroom van personeel wordt aandacht besteed aan het verwachte verloop als gevolg van pensionering. In de planperiode 1 januari 2023 tot 1 januari 2028 zal circa 20 fte vanwege de AOW-gerechtigde leeftijd uitstromen.

Om de looptijd van de vacatures in de toekomst te verkorten en om het behoud van kwalitatief goede werknemers te stimuleren ontstond bij de organisatie de wens om te werken aan het versterken van haar Employer Brand. In 2023 willen we als organisatie een Employee Value Proposition (EVP) definiëren, zodat we een positieve en duurzame kandidaatervaring kunnen creëren en talenten langdurig kunnen behouden voor de organisatie. Andere maatregelen die worden ingezet zijn: uitzicht op vaste contracten bieden, boventallig formatie aannemen, ruime scholings- en professionaliseringsmogelijkheden faciliteren, in de loop van 2021 is De Berkenschutse een officiële opleidingsschool geworden van Partnerschap Opleiden in de School, daarnaast worden jonge leerkrachten begeleid van start- naar basis bekwaam.

Het leerlingaantal is al enkele jaren redelijk stabiel en vormt geen risico. In 2023 gaat de groeiteldatum vervallen en verandert de teldatum van 1 oktober naar 1 februari (T-1). Op 1 februari zijn doorgaans meer leerlingen ingeschreven dan op 1 oktober. De belangrijkste samenwerkingsverbanden voor De Berkenschutse sturen op vermindering doorsturen naar SO/SBO. Dit heeft echter maar een klein effect, gezien de specifieke expertise en doelgroepen die De Berkenschutse bedient.

De Dienst Onderwijskundige Ambulante Begeleiding (LWOE) heeft in 2022 1.006 leerlingen begeleid, waarvan 910 via een service arrangement, 89 via een licht begeleidingsarrangement en 7 via een medium begeleidingsarrangement. Dit is een lichte daling ten opzichte van vorig jaar, waarin 1050 leerlingen begeleid waren.

Er is sprake van een bovenmatig eigen vermogen. Eind 2020 is een werkgroep gestart met het opstellen van een bestedingsplan met als doel afbouw van het vermogen en verhogen van de onderwijskwaliteit. In 2021 heeft dit plan verder vorm gekregen en zijn de financiële consequenties in kaart gebracht. De plannen zijn besproken met de raad van toezicht en de medezeggenschapsraad. Na instemming is in 2021 gestart met het vormgeven van de plannen. De plannen hebben zowel betrekking op het investeren in activa als het (tijdelijk) uitbreiden van formatie en omvatten meerdere jaren. Het is van belang om de formatieontwikkeling op de middellange termijn goed te monitoren zodat deze meebeweegt met de ontwikkeling van de bovenmatige reserves. Het jaar 2022 ligt nog niet in de lijn met de gewenste daling. Dit komt mede door de extra NPO gelden, het niet kunnen invullen van alle functies en uitgestelde investeringen. In het jaar 2023 worden de bestedingsgelden met extra aandacht gevolgd onder toezicht van het bestuur en de medezeggenschapsraad. Het effect van de plannen is zichtbaar in de kengetallen die een afbouw laten zien.

Kengetallen financieel	2021	2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Aantal leerlingen	661	668	665	660	655	650	650
Solvabiliteit 2	0,91	0,89	0,90	0,89	0,87	0,85	0,83
Weerstandsvermogen	82%	79%	77%	68%	59%	50%	42%
Liquiditeit	10,11	7,64	8,13	7,16	6,09	5,26	4,46
Rentabiliteit	2%	4%	-7%	-7%	-8%	-7%	-7%
Reservepositie/signaleringswaarde		4,78					

Tabel kengetallen financieel De Berkenschutse 2021-2027

6.9. Continuïteitsparagraaf

De volgende onderdelen uit de continuïteitsparagraaf zijn opgenomen in de verantwoording op het financieel beleid: Meerjarenbegroting in hoofdstuk 6.7 Prognose voor medewerkers en leerlingen in hoofdstuk 6.8 De rapportage van het toezichthoudend orgaan is opgenomen in het verslag intern toezicht.

Intern risicobeheersingssysteem

Het intern risicobeheersingssysteem is ingericht aan de hand van jaarlijks uit te voeren managementreviews onder regie van kwaliteitszorg. Het managementreview bestaat uit zestien systeem/kwaliteitsinstrumenten die ieder worden getoetst en beoordeeld door het gezamenlijk MT. Daaruit ontstaan verbeteracties die per thema in kaart worden gebracht.

Bij elke verbeteractie wordt een verantwoordelijk MT lid gekoppeld die de voortgang van het verbeterproces monitort en op de hoogte is van de status.

Belangrijkste risico's en onzekerheden

De belangrijkste risico's en onzekerheden zijn gelegen op het vlak van expertise-ontwikkeling en medewerkers. Beheersmaatregelen hiertoe zijn beter zicht krijgen op expertise-ontwikkeling van medewerkers, gesprekken-cyclus goed borgen en beter zicht op de verschillende projecten en de voortgang daarin.



7. Financieel beleid

Financieel resultaat 2022

Het resultaat over 2022 bedraagt afgerond € 3,4 miljoen voor Stichting Kempenhaeghe. In dit resultaat is een bedrag van afgerond € 1,8 miljoen aan incidentele opbrengsten opgenomen (met name grondverkoop en boekwinst pand Oosterhout).

Het resultaat over 2022 is aanzienlijk lager dan het resultaat over 2021, dat afgerond € 7,7 miljoen bedroeg; in dit laatste resultaat waren echter relatief veel (ca € 5,7 miljoen) incidentele opbrengsten meegenomen, zoals compensatieregelingen, hardheidsclausules en verkoop van onroerend goed/gronden.

Als geen rekening wordt gehouden met genoemde incidentele baten, blijkt dat het structurele resultaat redelijk gelijk blijft.

Gelukkig zijn begin 2022 de negatieve financiële effecten op de omzet door corona fors afgenomen; ná januari 2022 is de productie van de cure weer op het “oude” niveau van vóór corona. Ook hebben in 2022 de klassikale lessen weer doorgang kunnen vinden en zijn er relatief weinig coronagevallen op de woonlocaties geweest.

In 2022 is, in tegenstelling tot het voorgaand boekjaar, geen verzoek ingediend om in aanmerking te komen voor een COVID-compensatie op grond van de hardheidsclausule zorgverzekeraars. Enerzijds houdt dit verband met het feit dat de negatieve effecten van corona op de omzet sterk zijn afgenomen en anderzijds met de toegenomen eisen – waaraan niet voldaan wordt – om voor compensatie in aanmerking te komen.

Boekwinst verkoop pand Oosterhout en aflossing hypotheek

Op 1 juli 2022 heeft de verkoop van het pand in Oosterhout aan Amphia plaatsgevonden. De opbrengst van deze verkoop (afgerond € 6,6 miljoen) heeft geleid tot een eenmalige boekwinst van circa € 0,6 miljoen. Genoemd pand wordt vooralsnog terug gehuurd door Kempenhaeghe

totdat de verhuizing naar locatie De Prins in Breda plaatsvindt. Deze verhuizing is vooralsnog gepland in juli 2023.

Door het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WFZ) is bij de verkoop, van genoemd pand in Oosterhout, bedongen dat aflossing van een geborgde lening plaatsvindt. In onderling overleg is besloten om een lening van de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) met een openstaand saldo van € 3 miljoen af te lossen. Doordat er sprake is van een vervroegde aflossing is een boete/disagio betaald van € 0,2 miljoen. Aflossing en betaling van de boete heeft in juli '22 plaatsgevonden. Naast deze aflossingen is, op basis het liquiditeitssaldo en de -prognose, in 2022 voor een bedrag van € 0,6 miljoen versneld afgelost.

Afbouw bovenmatige reserves De Berkenschutse en ontvangen NPO-gelden

In 2020 is een brief ontvangen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, waarin zij aangeeft dat het centrum onderwijs (lees: De Berkenschutse) ongeveer € 16 miljoen aan bovenmatige reserves heeft. Op basis hiervan is een plan ontwikkeld om deze reserves af te bouwen. In 2022 is in de begroting rekening gehouden met een extra last van ruim € 1 miljoen.

In 2022 is bovenop de reguliere Rijksbijdrage van het Ministerie OCW een bedrag van € 0,8 miljoen ontvangen, om de leerachterstanden – die zijn ontstaan door COVID – op te vangen. Een soortgelijk bedrag wordt in 2023 ontvangen.

Deze opbrengsten – van het Nationaal Programma Onderwijs – waren niet meegenomen in de begroting 2022. Mede door deze eenmalige bijdrage heeft de afbouw van de bovenmatige reserves minder sterk plaatsgevonden dan begroot.

Kengetallen

In onderstaande tabel zijn enkele kengetallen opgenomen:

Belangrijkste ratio's	2022	2021
Weerstandvermogen Eigen vermogen / Omzet	58%	56%
Solvabiliteit Eigen vermogen / Balanstotaal	51%	49%
Current ratio Vlottende activa / Vlottende passiva	2,14	2,43
Netto winstmarge Winst / Omzet	3,1%	7,3%
Debt Service Coverage Ratio (DSCR) EBITDA / Jaarlijkse bruto rentelasten plus aflossingen	2,51	2,67
Loan-to-value Langlopende schulden / Totale materiële vaste activa	48%	57%

Tabel financiële kengetallen 2021-2022

De Debt Service Coverage Ratio (DSCR) geeft aan in hoeverre het bedrijfsresultaat ruimte biedt om aan rente- en aflossingsverplichtingen te voldoen. EBITDA = nettowinst, gecorrigeerd voor (i) het netto resultaat van de financiële baten en lasten, (ii) afschrijvingen en (iii) mutatie voorzieningen.

Onzekerheden

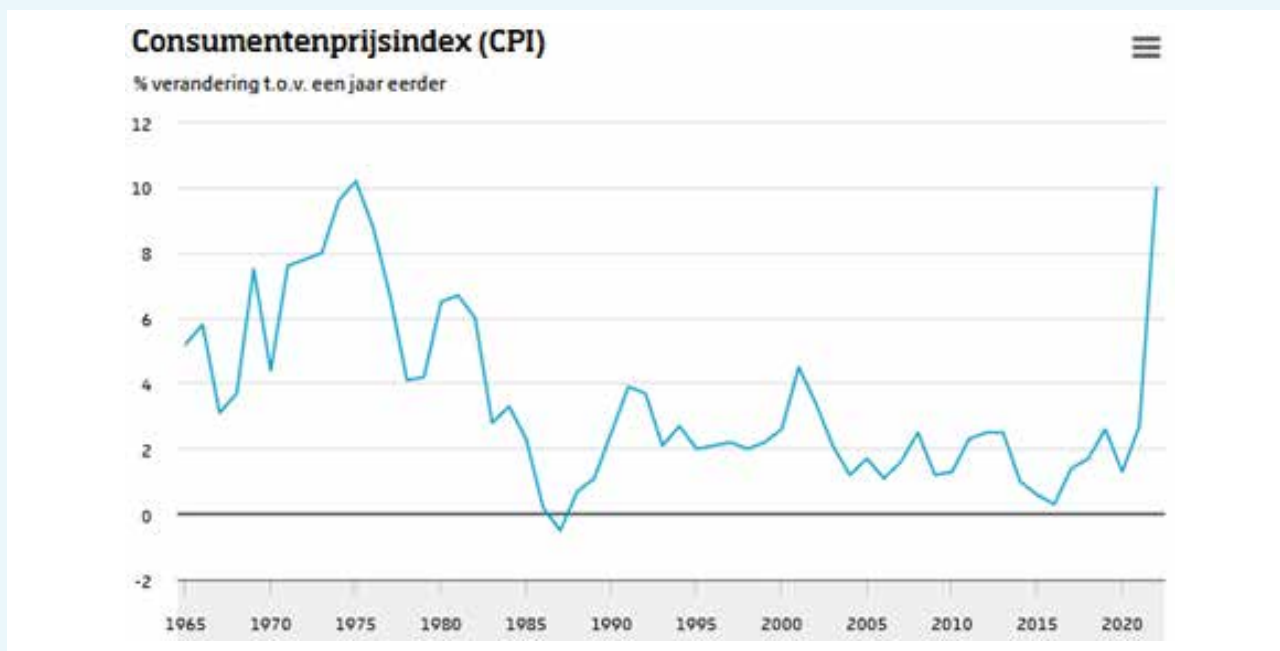
De belangrijkste onzekerheden komen hieronder aan de orde.

Energiekosten, inflatie en renteontwikkeling

De energiekosten zijn eind 2022 fors gestegen, met name door de oorlog in Oekraïne. Alhoewel momenteel de prijzen weer dalen, zijn deze nog steeds aanzienlijk hoger dan in voorgaande jaren. De prijsontwikkeling is moeilijk voorspelbaar en grillig.

In 2022 is – voor Nederlandse begrippen – sprake geweest van een enorme inflatie, met name door de eerder genoemde stijging van de energiekosten. Door het CBS is becijferd dat de prijzen van consumentengoederen en diensten gemiddeld met 10,0 procent zijn gestegen ten opzichte van 2021. Ook de kosten van (ver)nieuwbouw zijn in 2022 explosief gestegen.

In de meest recente publicatie van het Centraal Planbureau (CPB) worden diverse onzekerheden genoemd; dit bureau geeft aan dat een nauwkeurige inschatting daarom onmogelijk is. Vooral nog wordt er vanuit gegaan dat de inflatie in 2023 weer stabiliseert op het oude niveau en vermoedelijk 2,6% bedraagt.



Grafiek Consumentenprijsindex (CPI), bron: CPB

De rente is in de tweede helft van 2022 fors gestegen. De gemiddelde rente van een hypotheek (10 jaar vast) is gestegen van ruim 1% naar net iets meer dan 4% (eind januari 2023). Inmiddels heeft de Europese Centrale Bank aangekondigd dat - om de inflatie af te remmen - zij de rente meermaals zal verhogen. Enerzijds is dit gunstig voor Kempenhaeghe - er hoeft geen negatieve rente meer betaald te worden over tegoeden - maar anderzijds zullen nieuw aan te trekken leningen/herfinancieringen aanzienlijk duurder zijn.

Overproductie

Ultimo 2022 is een voorziening ter hoogte van ruim € 0,8 miljoen in mindering gebracht op de omzet, doordat diverse productieplafonds zijn overschreden in de jaren 2021 en 2022. Met diverse zorgverzekeraars worden nog gesprekken gevoerd over de vergoeding hiervan. Voor het jaar 2023 is met de meeste zorgverzekeraars een compensatie voor overproductie opgenomen in de contracten.

Nightwatch

Kempenhaeghe heeft expertise ingebracht bij de ontwikkeling van de Nightwatch - een soort horloge voor epilepsieaanvalsdetectie tijdens slaap - ontwikkeld met de organisatie Liveassured. In de afspraken is opgenomen dat Kempen-

haeghe hiervoor royalties ontvangt. Deze worden echter pas uitbetaald op het moment dat Liveassured winst maakt en een positieve kasstroom heeft. Dit is momenteel nog niet het geval. In de afgelopen jaren is de vordering op Liveassured toegenomen tot € 478.000. Gezien de onzekerheden, is ter hoogte van genoemd bedrag een voorziening opgenomen.

Kasstroom en financieringsbehoefte

Mede in overleg met het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WFZ) houdt Kempenhaeghe een minimale hoeveelheid van liquide middelen aan van circa € 7 miljoen (exclusief onderwijs). Op deze manier is Kempenhaeghe niet (te veel) afhankelijk van voorschotten en is zij in staat om eventuele financiële tegenslagen op te vangen. In 2023 zal er naar verwachting geen aanvullende financiering nodig zijn. In de begroting van volgend jaar is overigens opgenomen dat er een (boetevrije) extra aflossing plaatsvindt van een hypothecaire lening van ruim € 2,5 miljoen.

Belangrijkste risico's en risicobeheersing

Strategische risico's

In een aantal sessies is het risicomanagement besproken in het directiebestuur en met de raad van bestuur. Aansluitend is de raad van toezicht in september hierbij aangehaakt. Tijdens deze sessies is ook de risicobereidheid in kaart gebracht en zijn enkele (strategische) risico's geïnventariseerd. In toekomstige kwartaalrapportages wordt dit risicomanagement gemonitord, met aandacht voor risicobereidheid per risico en de getroffen maatregelen ter beheersing van de risico's. De top drie van deze risico's is:

- teruglopend marktaandeel
- onvoldoende beschikbaar personeel (kwantitatief en kwalitatief)
- informatievoorziening niet adequaat.

De risicobereidheid voor deze risico's van Kempenhaeghe is laag tot middel, dus is hier een aantal beheersmaatregelen op genomen, zoals: procesoptimalisatie, plan van aanpak informatieveiligheid (met prioriteit voor de grootste risico's) en ontwikkeling innovatiebeleid. Deze beheersmaatregelen hebben als doel de risico's te reduceren.

Landelijk bedroegen de gemiddelde zorgkosten per persoon € 7.116 in 2021; dit is inclusief de extra uitgaven vanwege de coronacrisis van gemiddeld € 243 per persoon (Bron: CBS). Zonder ingrijpen van de overheid zullen de kosten van de zorg blijven stijgen. Daarom wordt gekeken naar innovatieve oplossingen om de zorg ook op lange termijn betaalbaar te houden.

Eén van de bewegingen die dient te leiden tot kostenreductie is ambulantisering. Kempenhaeghe heeft hiertoe de eerste verkennende stappen gezet. Daarnaast is in de vastgoedportefeuille rekening gehouden met deze ontwikkeling; dit is één van de belangrijkste redenen om het nieuwe pand in Breda te huren in plaats van te kiezen voor een pand in eigen bezit.

De stijgende kosten leiden ook tot steeds moeilijker lopende gesprekken over vergoedingen van de zorgverzekeraars en daardoor staan ook de tarieven bij het Centrum voor Epilepsie- woonzorg (care) onder druk. Om onderwijs en zorg te blijven bieden, is het daarnaast noodzakelijk om goede medewerkers te behouden en aan te trekken. In deze krappe arbeidsmarkt is dit geen sinecure.



Operationele risico's

Het frauderisico heeft continu aandacht. Met onder andere de raad van toezicht is nader ingegaan op de risico's en de genomen maatregelen. Ook zijn stappen gezet om te blijven voldoen aan de (strengere) eisen die door de belastingdienst gesteld worden aan de fiscale risicobeheersing.

Sturen op ziekteverzuim krijgt continu aandacht. Het verzuimpercentage bedroeg begin 2022 gemiddeld 7,84% binnen de zorg en 5,59% voor De Berkenschutse. In december 2022 is dit toegenomen tot 8,15% respectievelijk 6,30%. Het kort verzuim laat een daling zien, maar het (middel)lange verzuim is echter gestegen.

Beleid inzake risicobeheer financiële instrumenten

Kempenhaeghe heeft een treasury statuut ter ondersteuning van de realisatie van de strategische doelstellingen van Kempenhaeghe. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is het waarborgen van de financiële continuïteit van de organisatie. Het ter beschikking staande kapitaal is uitsluitend bestemd voor de activiteiten van de drie centra: care, cure en onderwijs. Kempenhaeghe maakt – conform het beleid en treasury statuut – geen gebruik van financiële derivaten.

Eisen externe verslaggeving

Diverse organisaties leggen een steeds hogere claim op de administratieve verantwoordingsplicht van Kempenhaeghe. Zo zijn de eisen strenger geworden rondom de fiscale monitoring en verwachten zorgverzekeraars dat stappen gezet worden om in aanmerking te komen voor het horizontaal toezicht.

Inmiddels is aangekondigd dat beursgenoteerde organisaties een verplichte duurzaamheidsrapportage (Corporate Sustainability Reporting Directive) dienen op te stellen met ingang van 2025. Mogelijk gaan deze eisen in de toekomst ook gelden voor stichtingen.



Ondertekening bestuursverslag door raad van bestuur

W.G.

mevrouw drs. ing. A. Vermeer – de Boer
voorzitter raad van bestuur Stichting Kempenhaeghe
datum 17 mei 2023

Jaarverslag raad van toezicht 2022

Kempenhaeghe en De Berkenschutse omvatten een expertisecentrum voor complexe epilepsie, slaapstoornissen en neurologische leer- en ontwikkelingsstoornissen en een school voor zowel primair als voortgezet speciaal onderwijs. Onze kracht zit in onze veelomvattende benadering, die gespecialiseerde zorg, speciaal onderwijs, innovatie en wetenschap in nauwe verbinding met elkaar ontwikkelt en aanbiedt. We doen dit met ‘alle kennis, alle aandacht’ om zo goed mogelijk zorg en onderwijs te kunnen bieden aan onze patiënten, cliënten en leerlingen.

Het jaar 2022 was een jaar waarin COVID-19 nog een behoorlijk stempel heeft gedrukt op de zorg en het onderwijs. Dit was niet eenvoudig voor onze patiënten, cliënten en leerlingen, maar zeker ook niet voor de medewerkers. De raad van toezicht wil graag alle medewerkers van Kempenhaeghe en De Berkenschutse complimenteren voor hun enorme inzet, waardoor zowel de zorg als het onderwijs ook in deze moeilijke tijd op zo passend mogelijke wijze is geboden.

De raad van toezicht hanteert als primair kader de Governance Code Zorg. Daarnaast is de code Goed Bestuur in het Onderwijs van belang voor de raad van toezicht. De raad van bestuur en de raad van toezicht handhaven deze codes die zijn afgeleid van de Algemene code op Governance.

De raad van toezicht ziet het, naast de wettelijke rollen en taken, als uitdaging om de realisatie van de doelen van Kempenhaeghe en De Berkenschutse kritisch te volgen en wil graag bijdragen aan een evenwichtige belangenafweging bij het bepalen van de koers en de besluitvorming. De samenstelling van de raad van toezicht is heterogeen, om een zo breed mogelijk perspectief in het toezicht te kunnen bieden. De raad van toezicht streeft naar consensus in de uitoefening van de rollen. De raad van toezicht opereert op afstand, onafhankelijk maar wel zeer betrokken.

De raad van toezicht van Kempenhaeghe en De Berkenschutse heeft de volgende taken: werkgeverschap, toezichthouden, klankbordfunctie en besluitvorming. In de uitoefening van zijn functie handelt de raad van

toezicht vanuit de uitgangspunten vertrouwen, verantwoordelijkheid, integriteit, betrokkenheid, openheid en professionaliteit.

Begin 2022 is het voorzitterschap van de raad van toezicht overgedragen van de heer dr. H.J.M. van Dessel aan mevrouw mr. drs. A.M.M. Jetten vanwege voltooiing van de zittingstermijnen. De raad van toezicht is de heer dr. H.J.M. van Dessel zeer dankbaar en heeft hem decharge verleend per 13 juli 2022. Het vice-voorzitterschap is overgedragen van mevrouw mr. drs. A.M.M. Jetten aan de heer prof. dr. ir. A.C.P.M. Backx. Per 1 juni 2023 is de raad van toezicht versterkt met een nieuw lid, de heer prof. dr. H.R. Haak.

De raad van toezicht heeft in 2022 zeven maal regulier vergaderd in aanwezigheid van de raad van bestuur. In de reguliere vergaderingen zijn de statutair verplichte onderwerpen besproken, zoals de goedkeuring van de begroting, de jaarrekening van Stichting Kempenhaeghe en het strategisch beleid. Voor zowel begroting als jaarrekening worden, voorafgaand aan de geïntegreerde rapportages zoals weergegeven in de jaarrekening, de financiële cijfers van zowel zorg als onderwijs afzonderlijk besproken.

Daarnaast was er als gevolg van het werven van een voorzitter raad van bestuur extra overleg nodig. Belangrijk aandachtspunt voor de raad van toezicht in 2022 was de samenstelling van de raad van bestuur. Mevrouw dr. H.W.C.C.I. Chatrou, voorzitter raad van bestuur, heeft Kempenhaeghe per 15 november 2021, vanwege het aanvaarden van een bestuursfunctie elders, verlaten. Vanuit haar rol als werkgever heeft de raad van toezicht wervingsprocedures gestart voor een nieuwe voorzitter raad van bestuur en voor een lid raad van bestuur ad interim. In tussentijd is het lid raad van bestuur, de heer drs. N.G.J.J. Geurts, tot voorzitter raad van bestuur ad interim benoemd. In november 2021 is een lid raad van bestuur ad interim gestart: de heer drs. A.A.P.A.M. van der Heyden. De heer drs. A.A.P.A.M. van der Heyden is tot 1 mei 2022 in dienst geweest. Per 1 oktober 2022 heeft de raad van toezicht mevrouw drs. ing. A. Vermeer-de Boer benoemd tot interim bestuurder tot 1 juli 2023. Per 1 januari 2023 heeft de heer drs. N.G.J.J. Geurts Kempenhaeghe verlaten om van zijn

pensioen te gaan genieten. De raad van toezicht is de heer drs. N.G.J.J. Geurts zeer dankbaar voor wat hij voor Kempenhaeghe en De Berkenschutse heeft betekend.

In november 2022 is de raad van toezicht begonnen met de werving van zowel een voorzitter als lid raad van bestuur. De interim bestuurder A. Vermeer-de Boer draagt zorg voor de continuïteit van bestuur tot de benoeming van het vaste bestuur. Na deze aanvankelijke interim-periode is, - na een onder externe begeleiding verlopen openbare wervingsprocedure met bijdragen van de interne organisatie en adviesorganen- mevrouw drs. ing. A. Vermeer - de Boer per 1 februari 2023 benoemd tot voorzitter raad van bestuur. De raad van toezicht zal naar verwachting voor medio 2023 ook een lid raad van bestuur voor Kempenhaeghe benoemen.

Evaluatie raad van toezicht onder externe begeleiding.

In 2022 heeft de raad van toezicht haar functioneren geëvalueerd onder leiding van een externe begeleider, de heer drs. Hans Hoek. Deze evaluatie heeft deels in aanwezigheid van de raad van bestuur plaatsgevonden. De raad van toezicht kwam tot een aantal conclusies o.a. ten aanzien van de ondersteuning van de raad, de samenstelling van de raad en de voorbereiding van de vergaderingen. Naar aanleiding van het vertrek van

mevrouw J. van Eerd in 2021 is besloten om de ontstane vacature in de raad van toezicht niet in te vullen, waarmee het aantal leden van de raad van toezicht verminderde van zes naar vijf. In de evaluatie is geconstateerd dat daarmee de belasting voor de overblijvende leden, zeker in drukke tijden, aanzienlijk is toegenomen. De raad van toezicht heeft besloten om in 2023 de werving te starten van een zesde lid raad van toezicht.

De raad van toezicht heeft daarnaast gesproken over de volgende onderwerpen: strategie en besturingsfilosofie, duurzame financiële bedrijfsvoering, kwaliteit en veiligheid, incidenten en calamiteiten, verkoop en verwerven van registergoederen in Oosterhout respectievelijk Breda, vernieuwbouw van De Berkenschutse, derde tranche Kloostervelden, risicomanagement, compliance, duurzaamheid, informatiebeveiliging, accreditatie Qualicor, WNT-documentatie, de nieuwe Governance Code 2022, arbeidsmarktproblematiek, synergie en samenwerking tussen care, cure en onderwijs, academiëring. Specifiek voor het onderwijs zijn de onderwerpen van gesprek naast de begroting en de jaarrekening met name de huisvesting van De Berkenschutse, toekomstperspectief van De Berkenschutse en het personeelsbeleid geweest.



Maandelijks wordt de raad van toezicht door de raad van bestuur schriftelijk geïnformeerd over de volgende onderwerpen: strategie, toezicht, stakeholders, kennismanagement, marketing en communicatie, incidenten, derden en zowel de inhoudelijke als de bedrijfsmatige aspecten van zorg en onderwijs.

Aanvullend hierop heeft (een vertegenwoordiging van) de raad van toezicht in 2022 overleg gehad met de directeuren van de centra, twee maal een afvaardiging van de Medezeggenschapsraad, de functionaris gegevensbescherming, manager Personeel & Organisatie en een afvaardiging van de VMSSD. Jaarlijks is er een themabijeenkomst voor de raad van toezicht en de medezeggenschaps-/adviesraden van Kempenhaeghe, te weten de cliëntenraad, de ondernemingsraad, de medezeggenschapsraad, de vereniging medisch specialisten in dienstverband, de multidisciplinaire raad en de verpleegkundige adviesraad. In 2022 zijn tijdens deze bijeenkomst de volgende thema's besproken:

datagedreven zorg en onderwijs, arbeidsmarkt-problematiek en netwerkontwikkeling. Tevens heeft de raad van toezicht een zelfevaluatie gehouden onder externe begeleiding van een van de adviseurs van de NVTZ.

Voor 2023 kijkt de raad van toezicht uit naar de benoeming van een nieuw lid raad van bestuur en de benoeming van een zesde lid raad van toezicht. Met deze benoemingen zijn zowel de raad van bestuur als de raad van toezicht weer op volle sterkte. Met alle bestuurlijke vernieuwingen kunnen Kempenhaeghe en De Berkenschutse vol enthousiasme en nieuw elan de toekomst tegemoet gaan. Strategieontwikkeling zal de komende tijd een belangrijk onderwerp zijn, evenals de uitdagingen die de omgeving ons bieden op het gebied van innovatie en wetenschappelijk onderzoek, netwerkontwikkeling, arbeidsmarkt, digitalisering en informatiebeveiliging, duurzaamheid, huisvesting in combinatie met de realisatie van goede zorg- en onderwijsresultaten en een financieel gezonde organisatie.

W.G.
mevrouw mr. drs. A.M. M. Jetten
voorzitter raad van toezicht
datum 17 mei 2023

W.G.
de heer prof. dr. ir. A.C.P.M. Backx
vice-voorzitter raad van toezicht
datum 17 mei 2023

W.G.
mevrouw prof. dr. F.L.J.M. Brand-Gruwel
lid raad van toezicht
datum 17 mei 2023

W.G.
de heer prof. dr. H.R. Haak
lid raad van toezicht
datum 17 mei 2023

W.G.
mevrouw drs. C.H.A. Simons RA RB
lid raad van toezicht
datum 17 mei 2023

1.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

1.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

1.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-2022</u>	<u>31-dec-2021</u>
ACTIVA		€	€
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1		
Kosten van ontwikkeling	1.648.030	2.029.885	
Vooruitbetaald op immateriële activa	<u>2.899</u>	<u>0</u>	
		1.650.929	2.029.885
Materiële vaste activa	2		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	41.033.139	49.136.841	
Machines en installaties	10.480.219	11.085.928	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	8.369.651	9.094.733	
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa	<u>1.902.779</u>	<u>0</u>	
		61.785.787	69.317.501
Financiële vaste activa	3		
Overige vorderingen	<u>291.027</u>	<u>601.757</u>	
		291.027	601.757
Totaal vaste activa		<u>63.727.743</u>	<u>71.949.144</u>
Vlottende activa			
Voorraden	4		
Gereed product en handelsgoederen	<u>254.907</u>	<u>185.894</u>	
		254.907	185.894
Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	5	3.284.511	2.940.524
Vorderingen	6		
Op handelsdebiteuren	2.337.352	2.902.086	
Overige vorderingen	3.836.080	5.036.439	
Overlopende activa	<u>201.173</u>	<u>739.904</u>	
		6.374.605	8.678.428
Liquide middelen	7	<u>48.091.136</u>	<u>36.307.431</u>
Totaal vlottende activa		<u>58.005.159</u>	<u>48.112.277</u>
Totaal activa		<u><u>121.732.902</u></u>	<u><u>120.061.421</u></u>
PASSIVA			
Groepsvermogen	8		
Gestort en opgevraagd kapitaal	91	91	
Bestemmingsreserves	9.773.657	8.673.874	
Bestemmingsfondsen	13.395.603	13.395.603	
Overige reserves	<u>39.194.686</u>	<u>36.927.527</u>	
		62.364.036	58.997.094
Voorzieningen	9		
Overige	<u>1.979.525</u>	<u>1.550.168</u>	
		1.979.525	1.550.168
Langlopende schulden	10		
Schulden aan banken	<u>30.302.937</u>	<u>39.724.955</u>	
		30.302.937	39.724.955
Kortlopende schulden	11		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	1.447.600	801.740	
Schulden aan banken	5.522.019	3.522.018	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.557.475	897.047	
Schulden ter zake van pensioenen	914.754	327.670	
Overige schulden	<u>23.487.486</u>	<u>21.907.587</u>	
		27.086.403	19.789.203
Totaal passiva		<u><u>121.732.902</u></u>	<u><u>120.061.421</u></u>

1.1.2 GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

	<u>Ref.</u>	<u>2022</u> €	<u>2021</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	14		
Zorgverzekeringswet	14.1	32.016.750	32.856.684
Wet langdurige zorg	14.2	46.740.078	44.485.095
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet			
VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de WLZ	14.3	621.507	532.931
Beschikbaarheidsbijdrage academische zorg	14.4	432.700	448.718
Baten uit onderaanneming	14.5	58.584	43.336
Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	14.6	<u>1.647.955</u>	<u>1.629.301</u>
		81.517.575	79.996.065
Opbrengsten Jeugdwet	15	74.750	32.168
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	16	<u>25.283.184</u>	<u>23.602.690</u>
Netto omzet		106.875.509	103.630.923
Overige bedrijfsopbrengsten	17	1.228.214	2.066.031
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>108.103.723</u>	<u>105.696.954</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	18	2.978.776	2.847.227
Lonen en salarissen	19	59.464.704	56.886.628
Sociale lasten	19	9.004.058	8.271.970
Pensioenlasten	19	6.208.839	5.937.629
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	20	5.982.955	5.907.554
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	21	0	-1.425.000
Overige bedrijfskosten	22	20.486.072	18.652.114
Som der bedrijfslasten		<u>104.125.404</u>	<u>97.078.123</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		3.978.319	8.618.831
Andere rente baten en soortgelijke opbrengsten	23	372.592	7
Rentelasten en soortgelijke kosten	23	983.969	922.991
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>3.366.942</u></u>	<u><u>7.695.847</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2022</u> €	<u>2021</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsreserve		1.099.783	171.223
Algemene reserves		<u>2.267.159</u>	<u>7.524.624</u>
		<u><u>3.366.942</u></u>	<u><u>7.695.847</u></u>

1.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2022

	Ref.	2022		2021	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			3.978.319		8.618.831
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	21	6.028.855		4.519.715	
- mutaties voorzieningen	10	<u>798.679</u>		<u>-10.642</u>	
			6.827.533		4.509.073
Veranderingen in werkkapitaal:					
- mutatie ledenrekening Centramed	3	37.330		-18.143	
- voorraden	4	-69.013		105.004	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	-343.987		-444.457	
- vorderingen	7	2.303.823		2.496.792	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken, behoudens rekening courant-krediet)	12	<u>5.297.200</u>		<u>-3.155.029</u>	
			<u>7.225.353</u>		<u>-1.015.833</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			18.031.206		12.112.071
Ontvangen interest	24	3.270		7	
Betaalde interest	24	<u>-983.969</u>		<u>-922.991</u>	
			<u>-980.699</u>		<u>-922.984</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			<u>17.050.507</u>		<u>11.189.087</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	2	-4.110.758		-3.022.729	
Desinvesteringen materiële vaste activa	2	6.041.373		295.088	
Investerings immateriële vaste activa	1	-2.899		-200.694	
Uitgegeven leningen u/g	3	-25.000		0	
Aflossing leningen u/g	3	<u>252.500</u>		<u>0</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			2.155.216		-2.928.335
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Aflossing langlopende schulden	11	<u>-7.422.018</u>		<u>-4.522.018</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-7.422.018		-4.522.018
Mutatie geldmiddelen			<u>11.783.705</u>		<u>3.738.734</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari	8		36.307.431		32.568.697
Stand geldmiddelen per 31 december	8		<u>48.091.136</u>		<u>36.307.431</u>
Mutatie geldmiddelen			11.783.705		3.738.734

Toelichting:

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Stichting Kempenhaeghe is statutair (en feitelijk) gevestigd te Heeze, op het adres Sterkselseweg 65, en is geregistreerd onder KvK-nummer 41087534.

Stichting Kempenhaeghe staat aan het hoofd van een groep waar verder Hobo Heeze B.V. en Kempenhaeghe Horeca B.V. deel van uit maken.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2022, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2022.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG (RojW) en de brief van het ministerie van OCW en het ministerie van VWS d.d. 15 mei 2009 met referentie AD/113787.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteitsveronderstelling

Door de oorlog in de Oekraïne, en de daaruit voortgekomen energiecrisis, zijn de prijzen in de loop van 2022 sterk gestegen. Door het CBS is bevestigd dat de inflatie meer dan 10% is geweest in 2022. Dit heeft geleid tot hogere eisen door de vakbonden en voor de nieuwe cao (de huidige cao loopt af per eind januari 2023). Ten aanzien van de financiële continuïteit zijn de onzekerheden beheerst.

Als wij onze eigen financiële positie en vooruitzichten in ogenschouw nemen, en daarbij rekening houden met de gemaakte afspraken (zorgkantoor, zorgverzekeraars en OCW), is er geen sprake van materiële onzekerheid die ernstige twijfel kan doen rijzen of Stichting Kempenhaeghe haar activiteiten voort kan zetten en is derhalve de jaarrekening 2022 opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Stelselwijzigingen

De jaarrekening 2022 is opgesteld op basis van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG. De Regeling schrijft voor de balans en de winst-en-verliesrekening modellen voor die afwijken van de modellen die in de jaarrekening 2021 zijn gehanteerd. De vergelijkende cijfers over 2021 zijn aangepast op basis van de nieuwe modellen. De aanpassingen hebben geen invloed op de omvang van het eigen vermogen ultimo 2021 en het resultaat over 2021.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Specifieke schattingen

Ziekenhuizen en umc's maken jaarlijks een schatting om reguliere zorgcontracten met zorgverzekeraars op schadelastjaar te vertalen naar boekjaren. Deze schatting is in belangrijke mate gebaseerd op ervaringscijfers.

In de jaarrekening 2022 heeft de toerekening van deze regelingen van schadelastjaar naar boekjaar, mits materieel en representatief, plaatsgevonden conform prognostisering van de verwachte schadelast op basis van de tot en met 2022 geregistreerde zorgverlening.

Dit als zijnde de beste door Stichting Kempenhaeghe meest passend geachte inschatting van de omzet in de jaarrekening 2022.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Kempenhaeghe zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de volgende stichtingen en vennootschappen opgenomen die tot de groep behoren:

- Stichting Kempenhaeghe te Heeze (100%)
- Hobo Heeze B.V. te Heeze (100%)
- Kempenhaeghe Horeca B.V. te Heeze (100%)

Op grond van de Regeling verslaggeving Wtza zijn de volgende entiteiten buiten de consolidatie gebleven:

- Stichting Vrienden van Kempenhaeghe te Heeze
- ACE (Academisch Centrum voor Epileptologie) te Heeze

De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop beslissende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen, onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van beslissende zeggenschap.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Stichting Kempenhaeghe.

Gegevens van geconsolideerde maatschappijen die andere grondslagen hanteren, zijn omgerekend naar de grondslagen van de rechtspersoon. Alleen wegens gegronde en in de toelichting vermelde redenen zijn in de geconsolideerde jaarrekening afwijkende grondslagen gehanteerd.

Verbonden rechtspersonen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan zonder zakelijke grondslag.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, winst- en verliesrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Stichting Kempenhaeghe.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief. *Er wordt afgeschreven vanaf het moment van in gebruikneming*

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Ontwikkeling en software : 10%, 25%, 33,3%
- Bedrijfsgebouwen en terreinvoorzieningen: 2%, 2,86%, 3,33%, 5%, 6,67%, 10%
- Machines en installaties : 2,86%, 5%, 6,67%, 10%
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 6,67%, 10%, 12,5%, 20%, 25%, 33,3%.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze als vooruitontvangen bedrag onder de overlopende passiva opgenomen.

Groot onderhoud:

Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen wordt uitgegaan van de waarderinggrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, waarbij ook leningen van deze deelneming worden betrokken (netto-investering), wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de winst- en verliesrekening.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

De leningen aan deelnemingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Het disagio is geactiveerd onder de financiële vaste activa en wordt gewaardeerd tegen nominale waarde verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Er wordt afgeschreven over een termijn conform de looptijd van de geborgde lening.

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Stichting Kempenhaeghe heeft een RJ-121 analyse uitgevoerd om te bepalen of er interne- en externe ontwikkelingen zijn die een impact hebben op de meerjarenprognose en daarmee op de realiseerbare waarde van de vaste activa.

De omstandigheden (markt, wet- en regelgeving, staat van de gebouwen) waarbinnen Kempenhaeghe werkt, zijn in 2022 nagenoeg ongewijzigd gebleven ten opzichte van 2021. Op basis hiervan zijn er geen aanwijzingen dat er sprake is van bijzondere waardeverminderingen van het vastgoed.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs op basis van FIFO-methode.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten en afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door de instelling gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn, indien een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen en het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname (tegen reële waarde) worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde. De vervolgwaaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde of de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen. Dit is per voorziening afzonderlijk toegelicht in de grondslagen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening jubilea

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige CAO-gerelateerde jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen en pensioengratificaties. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen en blijfkans. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 2.8% (2021 0.0%).

Overige personeelsvoorzieningen

Voorziening langdurig ziek

Deze voorziening betreft de nominale waarde van reeds bestaande verplichtingen tot in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeel (inclusief transitievergoeding) die op balansdatum naar verwachting geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. De voorziening is gebaseerd op per 31-12-2022 langer dan een halfjaar ziek zijnde personen, met inschatting van de herstelkans gedurende de resterende ziekteperiode. De voorziening is niet contant gemaakt aangezien de tijdswaarde van geld niet materieel is.

Voorziening uitgesteld verlof

Deze voorziening betreft de nominale waarde voor het uitbetalen van salarissen bij het opnemen van spaarverlof.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

De CAO-regelingen betreffende duurzame inzetbaarheid geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur per jaar. Daarnaast is vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk (130 uur) en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar. Om uren te kunnen sparen voor ouderenverlof moet de werknemer vooraf een plan indienen, waarin staat hoe deze verlofuren de komende vijf jaren worden ingezet.

De voorziening duurzame inzetbaarheid is gevormd op basis van daadwerkelijk gespaarde uren ouderenverlof door medewerkers waarmee een dergelijk plan is overeengekomen.

Voorziening eigen risicodrager ziektewet

Deze voorziening betreft de nominale waarde voor de kosten van loondoorbetaling aan medewerkers met een tijdelijk dienstverband die ziek uit dienst zijn gegaan in verband met eigen risicodragerschap voor de ziektewet.

Voorziening generatiebeleid

De voorziening generatiebeleid wordt gevormd uit hoofde van de medeverantwoordelijkheid van de werkgever voor de duurzame inzetbaarheid van de medewerker. Deze regeling biedt medewerkers de mogelijkheid om minder uren te gaan werken, met daarbij een relatief mindere achteruitgang in salaris en volledige opbouw van pensioen.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde, en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Leasing

Financiële lease

Leaseovereenkomsten waarbij de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom geheel of nagenoeg geheel door de groep als lessee worden gedragen, worden aangemerkt als financiële leases. Bij financiële leases wordt het leaseobject en de daarmee samenhangende schuld bij aanvang van de leaseperiode verwerkt tegen de reële waarde van het leaseobject of de lagere contante waarde van de minimale leasebetalingen, waarbij discontering plaatsvindt op basis van de impliciete rentevoet. Na eerste verwerking worden de minimale leasebetalingen gesplitst in rente en aflossing. De rentelasten worden gedurende de leaseperiode zodanig aan elke periode toegerekend dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet. De relevante activa worden afgeschreven over de resterende gebruiksduur.

Operationele lease

Leaseovereenkomsten die niet kwalificeren als financiële lease, worden aangemerkt als operationele lease. Bij operationele leases worden de leasebetalingen lineair over de looptijd van de lease ten laste van het resultaat verwerkt.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Netto-omzet

Algemeen

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengsten voortvloeiend uit prestatieverplichtingen aangaande beroeps- en bedrijfsmatige zorgverlening.

Opbrengsten uit beroeps- en bedrijfsmatige zorgverlening worden in de resultatenrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, het waarschijnlijk is dat de vergoeding met betrekking tot de zorgverlening aan de rechtspersoon zal toevloeien, de mate waarin de dienstverlening op de balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Opbrengsten uit beroeps- en bedrijfsmatige zorgverlening worden opgenomen naar rato van de mate waarin de prestaties zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening verrichte prestaties in verhouding tot de totaal te verrichten prestaties. De kostprijs van deze zorgverlening wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

Omzet DBC Zorgproducten

Omzetbepaling

Stichting Kempenhaeghe heeft bij de bepaling van de omzet 2022 de “Handreiking omzetverantwoording 2013” gevolgd. Een belangrijk onderdeel van de omzetverantwoording vormt de schadelastprognose. Met de zorgverzekeraars zijn namelijk contracten afgesloten op schadelastjaar, terwijl voor de jaarrekening de opbrengsten moeten worden toegerekend aan het boekjaar. Om de schadelastprognose te bepalen is een verwacht zorgproduct bepaald voor alle openstaande DOT-trajecten ultimo 2022. Kempenhaeghe heeft hierbij gebruik gemaakt van een gecertificeerde prognosetool.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

Omzet (rijks)bijdragen OCW

De (normatieve) rijksbijdrage OCW betreft de toegerekende rijksbijdrage op basis van rijksbijdragenbrieven van OCW. Onder (normatieve) rijksbijdrage OCW wordt verstaan: de vergoeding voor personele- en exploitatiekosten, toegerekend naar het verslagjaar.

Met ingang van 2014 is, als gevolg van de invoering Passend onderwijs, toegevoegd “ontvangen doorbetalingen van SWV.”

Lonen en Salarissen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Stichting Kempenhaeghe heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat zij pensioen hebben opgebouwd bij Stichting Kempenhaeghe. De verplichtingen die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn en het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Stichting Kempenhaeghe betaalt hiervoor premies op basis van onderstaande verdeling:

Bedijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn: werkgever 50% en werknemer 50%

Bedijfstakpensioenfonds Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds:

- ouderdoms-, nabestaandenpensioen: werkgever 70% en werknemer 30%

- arbeidsongeschiktheidspensioen: werkgever 70% en werknemer 30%

- inkoop voorwaardelijk pensioen: werkgever 100%

Het bestuur van PFZW heeft medio 2022 besloten per 1 oktober 2022 de pensioenen van alle deelnemers met 2,7% te verhogen. Per 1 januari 2023 worden de pensioenen verhoogd met 6,0%.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Herstelplan

Het herstelplan gaat uit van berekeningen die moeten voldoen aan de regels uit de Pensioenwet. Het is wettelijk verplicht om binnen de hersteltermijn de vereiste dekkingsgraad te bereiken. Voor PFZW geldt per eind 2019 een vereiste dekkingsgraad van 123,4%, eind 2020 was dit 121,4% en eind 2021 is dit naar verwachting 122,3%. In het bijgewerkte herstelplan van januari 2020 laat PFZW zien dat de beleidsdekkingsgraad eind 2027 weer op het vereiste niveau kan zijn. Dit is binnen de wettelijke hersteltermijn van 10 jaar. Zolang er niet genoeg geld in kas is, past PFZW dit plan elk jaar aan en legt het ter goedkeuring voor aan toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB).

De actuele dekkingsgraad van Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) is in 2022 gestegen van 106,6% naar 109,2%. De beleidsdekkingsgraad is gestegen van 99,7% naar 111,6%. Met de beleggingen behaalde PFZW een jaarrendement van -22,2%. Het totaal belegd vermogen is in 2022 afgenomen van € 277,5 miljard tot 217,6 miljard.

Voor ABP bedroeg ultimo 2022 de beleidsdekkingsgraad 118,6%. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad over de laatste twaalf maanden. De actuele dekkingsgraad (31-12-2022) is 110,9%. Het vereiste niveau van de beleidsdekkingsgraad is 126%. In de berekening van het herstelplan (2022) groeit de beleidsdekkingsgraad binnen 10 jaar naar het vereiste niveau van 126,3%. Doordat de beleidsdekkingsgraad in dit herstelplan voldoende stijging laat zien, is een verlaging van de pensioenen nog niet aan de orde. Per 1 juli 2022 zijn de pensioenen vanuit het ABP verhoogd met 2,39% en vanaf 1 januari 2023 worden deze pensioenen verhoogd met 11,96%. Naar verwachting wordt in juli 2023 de Wet voor het nieuwe pensioenstelsel van kracht. Als de wet van kracht is krijgen vakbonden, werkgevers en pensioenuitvoerders 3,5 jaar de tijd om de pensioenregelingen aan te passen aan de nieuwe wetgeving. Dit moet uiterlijk 1 januari 2027 gerealiseerd zijn.

Stichting Kempenhaeghe heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting Kempenhaeghe heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (c.q. te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (c.q. te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

1.1.4.4 Grondslagen van segmentering

In de jaarrekening wordt zoals aanbevolen in de Richtlijn Zorginstellingen een segmentatie van de winst- en verliesrekening gemaakt in de volgende segmenten: Kempenhaeghe Zorg en school De Berkenschutse.

Bij de verdeling van de winst- en verliesrekening per operationele segment is aangesloten op de activiteiten van het bedrijfsproces. De verdeling van indirecte kosten over de te onderscheiden segmenten geschiedt op basis van de mate van verbruik/gebruik door de verschillende segmenten.

1.1.4.5 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en de vlottende effecten. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Investeringsactiviteiten in (im)materiële vaste activa worden opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden.

Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten.

1.1.4.6 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

1.1.4.6 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

	31-dec-2022	31-dec-2021
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€	€
Kosten van ontwikkeling	1.648.030	2.029.885
Vooruitbetalingen op immateriële activa	2.899	0
Totaal immateriële vaste activa	1.650.929	2.029.885
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	2022	2021
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	2.029.885	2.199.660
Bij: investeringen	2.899	200.694
Bij: herpresentatie	0	0
Af: afschrijvingen	381.855	370.469
Boekwaarde per 31 december	1.650.929	2.029.885

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.1.6.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

2. Materiële vaste activa

	31-dec-2022	31-dec-2021
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€	€
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	41.033.139	49.136.841
Machines en installaties	10.480.219	11.085.928
Andere vaste bedrijfsmiddelen	8.369.651	9.094.733
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa	1.902.779	0
Totaal materiële vaste activa	61.785.787	69.317.501

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2022	2021
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	69.317.501	70.701.946
Bij: investeringen	4.110.758	3.022.729
Af: herpresentatie materiële vaste activa	0	0
Af: herwaarderingen	0	0
Af: afschrijvingen	5.601.099	5.537.085
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	0
Bij: terugname bijzondere waardeverminderingen	0	1.425.000
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	0
Af: desinvesteringen	6.041.373	295.088
Boekwaarde per 31 december	61.785.787	69.317.501

Toelichting:

Met ingang van boekjaar 2019 worden de uitgaven van groot onderhoud volgens de componentenmethode geactiveerd en afgeschreven.

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.1.7.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen onder 1.1.9.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-2022	31-dec-2021
	€	€
Overige vorderingen	291.027	601.757
Totaal financiële vaste activa	291.027	601.757

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2022	2021
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	601.757	620.775
Verstrekte leningen	25.000	0
Aflossing leningen	-252.500	0
(Dis)agio	-45.900	-37.161
Ledenrekening Centramed	-37.330	18.143
Boekwaarde per 31 december	291.027	601.757

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.1.8.

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-2022	31-dec-2021
	€	€
Hotelfunctie	155.649	131.765
Benodigdheden verpleging en verzorging	74.123	44.359
Overige voorraden	25.136	9.770
Totaal voorraden	254.907	185.894

Toelichting:

Op de voorraden is geen voorziening voor incourantheid in aftrek gebracht.

5. Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	31-dec-2022	31-dec-2021
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten gereguleerd segment	245.098	186.647
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten vrij segment	4.775.730	4.490.194
Af: ontvangen voorschotten	-1.736.317	-1.736.317
Totaal onderhanden werk	3.284.511	2.940.524

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-2022
	€	€	€	€
Onderhanden projecten A segment (CNL)	245.098	0	0	245.098
Onderhanden projecten B segment	4.775.730	0	1.736.317	3.039.413
Totaal (onderhanden werk)	5.020.828	0	1.736.317	3.284.511

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

6. Vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-2022	31-dec-2021
	€	€
Vorderingen op debiteuren	2.337.352	2.902.086
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	623.497	1.356.111
Ministerie van OCW	0	832.293
Overige vorderingen:		
Rekening courant Stichting Vrienden Kempenhaeghe	169.687	173.686
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	365.212	347.183
Vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen	1.500.238	641.829
Overige vorderingen	1.177.447	1.685.336
Overige overlopende activa	201.173	739.904
Totaal debiteuren en overige vorderingen	6.374.605	8.678.428

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt € 574.651 (2021: € 298.188). Dit komt voornamelijk door een dubieuze vordering in Hobo Heeze B.V.

In de debiteuren en overige vorderingen zijn geen bedragen opgenomen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

De steiging van de vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen wordt voornamelijk veroorzaakt door nog te ontvangen beschikbaarheidsbijdrage opleidingsplaatsen van € 498.000 en een betaalde transitievergoeding van € 57.733.

Vorderingen en schulden uit hoofde van financieringstekort:

	t/m 2019	2020	2021	2022	totaal
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	0	0	347.183	0	347.183
Financieringsverschil boekjaar	0	0	0	365.212	365.212
Correcties voorgaande jaren	0	0	-2.857		-2.857
Betalingen/ontvangsten	0	0	-344.326		-344.326
Subtotaal mutatie boekjaar	0	0	-347.183	365.212	18.029
Saldo per 31 december	0	0	0	365.212	365.212

Stadium van vaststelling (per erkenning):

c

c

c

a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	31-dec-2022	31-dec-2021
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	365.212	347.183
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	0
	365.212	347.183

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	31-dec-2022	31-dec-2021
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	46.742.935	44.431.413
Af: ontvangen voorschotten	46.377.723	44.084.230
Totaal financieringsverschil	365.212	347.183

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

7. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-2022</u>	<u>31-dec-2021</u>
	€	€
Bankrekeningen	48.073.040	36.292.851
Kassen	18.096	14.580
Totaal liquide middelen	<u>48.091.136</u>	<u>36.307.431</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar, met uitzondering van een bedrag ter grootte van € 14.874 waarvoor een bankgarantie is afgegeven ten behoeve van de huur van het pand van het AOT.

Met ingang van 2019 maakt Stichting Kempenhaeghe gebruik van schatkistbankieren. Van de tegoeden op bankrekeningen staat er ultimo 2022 een bedrag van € 21.692.055 op de rekening van het Ministerie van Financiën in het kader van schatkistbankieren.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

8. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-2022	31-dec-2021
	€	€
Gestort en opgevraagd kapitaal	91	91
Bestemmingsreserves	9.773.657	8.673.874
Bestemmingsfondsen	13.395.603	13.395.603
Overige reserves	39.194.686	36.927.527
Totaal groepsvermogen	62.364.036	58.997.094

Het verloop in 2022 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2022	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2022
	€	€	€	€
Gestort en opgevraagd kapitaal	91	0	0	91
Bestemmingsreserves:				
Reserve innovatie	1.538.000	0	0	1.538.000
Reserve Onderzoek & Ontwikkeling	455.758	0	0	455.758
Reserve personeel (o.a. verzilvering)	1.358.620	0	0	1.358.620
Reserve nationaal programma onderwijs	359.176	656.803	0	1.015.979
Reserve personeels & arbeidsmarktbeleid	1.750.376	442.980	0	2.193.356
Reserve transitie	1.422.000	0	0	1.422.000
Reserve versterking Bestuur & Management	17.964	0	0	17.964
Reserve Wetenschappelijk Onderzoek CEW	693.000	0	0	693.000
Reserve GREX	1.078.980	0	0	1.078.980
Bestemmingsreserves	8.673.874	1.099.783	0	9.773.657
Bestemmingsfondsen	13.395.603	0	0	13.395.603
Overige reserves	36.927.527	2.267.159	0	39.194.686
Totaal	58.997.094	3.366.942	0	62.364.036

Het verloop in 2021 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2021	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2021
	€	€	€	€
Gestort en opgevraagd kapitaal	91	0	0	91
Bestemmingsreserves	8.502.588	171.223	0	8.673.811
Bestemmingsfondsen	13.395.603	0	0	13.395.603
Overige reserves	29.402.965	7.524.624	0	36.927.589
Totaal	51.301.247	7.695.847	0	58.997.094

Overzicht van het totaalresultaat van de instelling

	31-dec-2022	31-dec-2021
	€	€
Geconsolideerd netto-resultaat (na belastingen) toekomend aan de instelling	3.366.942	7.695.847
Totaalresultaat van de instelling	3.366.942	7.695.847

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

9. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2022	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Oprenting en verandering dis- conteringsvoet	Saldo per 31-dec-2022
	€	€	€	€	€	€
Toekomstige jubilea	1.079.805	559.580	126.564	0	-369.322	1.126.732
Langdurig ziek	251.804	292.290	0	0	0	544.094
Uitgesteld verlof	1.091	0	1.091	0	0	0
Duurzame inzetbaarheid	166.469	33.838	7.976	0	0	192.332
ERD zw	51.000	6.368	51.000	0	0	6.368
Generatiebeleid	0	110.000	0	0	0	110.000
Totaal voorzieningen	1.550.168	1.002.076	186.631	0	-369.322	1.979.525

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

31-dec-2022

Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	332.808
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	1.646.717
hiervan > 5 jaar	855.625

Toelichting per voorziening:Toekomstige jubilea

De voorziening toekomstige jubilea is gevormd voor toekomstige cao gerelateerde jubilea uitkeringen en uitkering bij pensioen.

Overige personeelsvoorzieningen bestaande uit:

Voorziening langdurig ziek is gevormd in verband met de verplichting tot doorbetaling van potentiële arbeidsongeschikten en oud-medewerkers met een tijdelijk dienstverband voor wie een loondoorbetalingsverplichting geldt.

Voorziening uitgesteld verlof betreft een voorziening van De Berkenschutse voor het uitbetalen van salarissen bij het opnemen van spaarverlof.

Voorziening duurzame inzetbaarheid betreft een regeling in de cao onderwijs; deze geeft medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur, daarnaast is vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk (130 uur) en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar.

Voorziening eigen risicodragers ziektewet betreft de nominale waarde voor de kosten van loondoorbetaling aan medewerkers met een tijdelijk dienstverband die ziek uit dienst zijn gegaan in verband met eigen risicodragerschap voor de ziektewet.

De voorziening generatiebeleid wordt gevormd uit hoofde van de medeverantwoordelijkheid van de werkgever voor de duurzame inzetbaarheid van de medewerker. Deze regeling biedt medewerkers de mogelijkheid om minder uren te gaan werken, met daarbij een relatief mindere achteruitgang in salaris en volledige opbouw van pensioen.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

10. Langlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-2022	31-dec-2021
	€	€
Schulden aan banken	30.302.937	39.724.955
Overige langlopende schulden	0	0
Totaal langlopende schulden	<u>30.302.937</u>	<u>39.724.955</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2022	2021
	€	€
Stand per 1 januari	43.246.973	47.768.992
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	7.422.019	4.522.019
Stand per 31 december	<u>35.824.954</u>	<u>43.246.973</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	5.522.019	3.522.018
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>30.302.937</u>	<u>39.724.955</u>

Toelichting in welke mate de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	5.522.019	3.522.018
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	30.302.937	39.724.955
hiervan > 5 jaar	19.038.702	25.636.879

Toelichting:

Er zijn zekerheden verstrekt in de vorm van een hypotheekrecht, eerste in rang, op de registergoederen (gebouwen en gronden), alsmede verpanding van huidige en toekomstige DBC gerelateerd onderhanden werk en vorderingen. Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden aan kredietinstellingen wordt verwezen naar 1.1.9 overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen in 2023 zijn verantwoord onder de kortlopende schulden. De effectieve rente is gelijk aan de nominale rente, Stichting Kempenhaeghe heeft geen derivaten.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

11. Kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-2022	31-dec-2021
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	1.447.600	801.740
Schulden aan banken	5.522.019	3.522.018
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.557.475	897.047
Schulden terzake van pensioenen	914.754	327.670
Overige schulden:		
Nog te betalen salarissen	320.590	61.072
Vakantiegeld	2.554.275	2.420.858
Vakantiedagen en jaaruren	1.129.160	1.122.175
Persoonlijk Levensfase Budget (PLB)	7.842.932	7.666.860
Nog te betalen bedragen	2.476.086	1.325.489
Te betalen interest	65.345	86.155
Grondexploitatie	464.334	387.348
Geactiveerde subsidie De Hoeve	62.000	74.400
Overige schulden	729.832	1.096.369
Totaal kortlopende schulden	27.086.403	19.789.203

Toelichting:

De toename van de belastingen en sociale premies wordt veroorzaakt doordat de loonheffing van december 2022 nog betaald moest worden terwijl deze ultimo 2021 wel al betaald was.

De aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen zijn gestegen doordat een lening in 2023 volledig wordt afgelost.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

12. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze financiële instrumenten zijn in de balans opgenomen.

De instelling handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De instelling loopt met name kredietrisico op de vorderingen op debiteuren. Deze vorderingen zijn voor circa 91% geconcentreerd bij verzekeraars. Het maximale kredietrisico dat de instelling loopt is gelijk aan de uitstaande saldi.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Deze leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De meeste leningen kennen een vaste rente tot het einde van de looptijd. Bij enkele leningen is er sprake van een vastgestelde rentevastperiode, en zullen de rentetarieven in de komende jaren mogelijk wijzigen.

De instelling heeft als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

De instelling voorziet geen liquiditeitsrisico inzake de financiële verplichtingen in verhouding tot de liquiditeitspositie. Het liquiditeitsrisico is het risico dat de instelling niet op het vereiste moment aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

13. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Huurverplichtingen

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken bedraagt voor het komende jaar € 1.153.429 voor de komende 5 jaar € 3.674.460 en daarna € 2.242.153. De resterende looptijd van het langstlopende huurcontract bedraagt 10 jaar. De huurverplichtingen zijn inclusief het Healthcare Information Platform voor het EPD. Voor het komende jaar bedraagt dit € 256.572.

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken voor onbepaalde tijd bedraagt voor het komende jaar € 130.073. De opzegtermijn bedraagt een maand.

Leaseverplichtingen

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane leaseverplichtingen bedraagt voor het komende jaar € 11.950 en voor de komende 5 jaar € 16.315. Na 2025 heeft Stichting Kempenhaeghe geen leaseverplichtingen meer.

Licentieverplichtingen

De licentieverplichtingen voor het EPD bedragen voor het komende jaar € 500.369. Er is een opzegtermijn van 24 maanden.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren en zorgverzekeraars op de gedeclareerde zorgprestaties kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

Gebiedsontwikkeling Kloostervelden

Kempenhaeghe is in 2012 een contract aangegaan met een ontwikkelcombinatie ten behoeve van de gebiedsontwikkeling Kloostervelden en de aldaar te realiseren zorgwoningen. De totale investering in de zorgwoningen en het kloostergebouw zijn inmiddels volledig gerealiseerd. De ontwikkelcombinatie voert in opdracht van Kempenhaeghe de grondexploitatie van het terrein Kloostervelden uit. Ten behoeve van deze gebiedsontwikkeling zal Kempenhaeghe gronden aan de ontwikkelcombinatie verkopen. Deze grondopbrengsten dienen ter dekking van de grondexploitatie.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het makro kader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2022 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2022. Stichting Kempenhaeghe is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2022.

Overige verplichtingen

Er zijn geen overige verplichtingen.

1.1.6 MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Kosten van ontwikkeling en software	Immateriële vaste activa in uitvoering en vooruitbe- talingen op immateriële vaste activa	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2022			
- aanschafwaarde	2.823.625	0	2.823.625
- cumulatieve afschrijvingen	-793.740	0	-793.740
Boekwaarde per 1 januari 2022	<u>2.029.885</u>	<u>0</u>	<u>2.029.885</u>
Mutaties in het boekjaar			
- investeringen	0	2.899	2.899
- afschrijvingen	-381.855	0	-381.855
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-381.855</u>	<u>2.899</u>	<u>-378.956</u>
Stand per 31 december 2022			
- aanschafwaarde	2.823.625	2.899	2.826.524
- cumulatieve afschrijvingen	-1.175.595	0	-1.175.595
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>1.648.030</u>	<u>2.899</u>	<u>1.650.929</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	10%, 25%, 33,3%		

1.1.7 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruithbetalingen op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2022					
- aanschafwaarde	117.053.064	21.612.775	35.314.436	0	173.980.275
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	-67.916.224	-10.526.847	-26.219.703	0	-104.662.773
Boekwaarde per 1 januari 2022	<u>49.136.841</u>	<u>11.085.928</u>	<u>9.094.733</u>	<u>0</u>	<u>69.317.501</u>
Mutaties in het boekjaar					
- investeringen	223.087	316.129	1.668.763	1.902.779	4.110.758
- herwaarderingen	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	-2.289.075	-918.179	-2.393.845	0	-5.601.099
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0
- desinvesteringen					
- aanschafwaarde	-6.914.590	-4.392	0	0	-6.918.983
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	876.877	733	0	0	877.610
per saldo	-6.037.713	0	0	0	-6.037.713
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-8.103.702</u>	<u>-605.709</u>	<u>-725.082</u>	<u>1.902.779</u>	<u>-7.531.714</u>
Stand per 31 december 2022					
- aanschafwaarde	110.361.561	21.924.511	36.983.199	1.902.779	171.172.050
- cumulatieve afschrijvingen	-69.328.422	-11.444.293	-28.613.548	0	-109.386.262
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>41.033.139</u>	<u>10.480.219</u>	<u>8.369.651</u>	<u>1.902.779</u>	<u>61.785.787</u>
Afschrijvingspercentage	2% 2,86% 3,33% 5% 6,67% 10%	2,86% 5% 6,67% 10%	6,7%, 10%, 12,5%, 20%, 25%, 33,3%.		

1.1.8 MUTATIEOVERZICHT FINANCIELE VASTE ACTIVA

	Leningen u/g	(Dis)agio	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2022	227.500	332.642	41.615	601.757
Verstrekte leningen	25.000	0	0	25.000
Aflossing leningen	-252.500	0	0	-252.500
(Dis)agio	0	-45.900	0	-45.900
Mutatatie grondexploitatie	0	0	0	0
Ledenrekening Centramed	0	0	-37.330	-37.330
Boekwaarde per 31 december 2022	0	286.742	4.285	291.027
Som waardeverminderingen				0

1.1.9 Overzicht langlopende schulden ultimo 2022

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale loop- tijd	Soort lening	Nomin- ale rente	Restschuld 31 december 2021	Nieuwe leningen in 2022	Aflossing in 2022	Restschuld 31 december 2022	Restschuld over 5 jaar	Resterend e looptijd in jaren eind 2022	Aflos- sings- wijze	Aflossing 2023	Reële waarde	Gestelde zeker- heden	Renteher- zienings- datum
		€			%	€	€	€	€	€			€			
Nederlandse Waterschapsbank N.V.	21-3-2001	3.720.998	25	onderhandse	0,880	744.199	0	148.840	595.359	0	3	lineair	148.840	544.956	waarborgfonds	-
Nederlandse Waterschapsbank N.V.	28-3-2006	1.500.000	20	onderhandse	3,950	375.000	0	75.000	300.000	0	3	lineair	75.000	295.675	waarborgfonds	-
Nederlandse Waterschapsbank N.V.	2-5-2007	6.000.000	30	onderhandse	2,790	3.100.000	0	3.100.000	0	0	0	lineair	0	0	waarborgfonds	-
BNG Bank N.V.	1-7-2010	6.200.000	30	onderhandse	3,825	3.926.665	0	206.667	3.719.998	2.686.665	14	lineair	206.667	3.480.380	waarborgfonds	-
Rabobank	25-4-2013	9.150.000	20	onderhandse	3,600	3.500.000	0	850.000	2.650.000	0	18	lineair	2.650.000	2.627.177	1e hypotheekrecht	1-3-2023
BNG Bank N.V.	27-6-2013	6.700.000	20	onderhandse	2,695	3.852.500	0	335.000	3.517.500	1.842.500	11	lineair	335.000	3.228.189	waarborgfonds	-
Rabobank	1-9-2015	12.500.000	15	onderhandse	1,200	6.037.500	0	1.225.000	4.812.500	1.687.500	10	lineair	625.000	4.229.609	1e hypotheekrecht en pandrecht vorderingen DBC	1-9-2026
BNG Bank N.V.	29-12-2015	2.722.681	15	onderhandse	1,150	1.633.609	0	181.512	1.452.097	544.537	8	lineair	181.512	1.268.494	waarborgfonds	-
Triodos	1-3-2017	4.600.000	20	onderhandse	1,200	3.680.000	0	230.000	3.450.000	2.300.000	8	lineair	230.000	2.693.818	waarborgfonds	-
Nederlandse Waterschapsbank N.V.	13-3-2017	16.600.000	20	onderhandse	1,238	12.657.500	0	830.000	11.827.500	7.677.500	14	lineair	830.000	1.268.494	waarborgfonds	-
Triodos	2-5-2017	4.000.000	20	onderhandse	1,095	3.100.000	0	200.000	2.900.000	1.900.000	14	lineair	200.000	1.268.494	waarborgfonds	2-5-2027
Triodos	1-7-2017	800.000	20	onderhandse	1,250	640.000	0	40.000	600.000	400.000	14	lineair	40.000	1.268.494	waarborgfonds	-
Totaal						43.246.973	0	7.422.019	35.824.954	19.038.702			5.522.019	22.173.780		

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

BATEN

14. Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

De specificatie is als volgt:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
14.1 Zorgverzekeringswet	32.016.750	32.856.684
14.2 Wet langdurige zorg	46.740.078	44.485.095
14.3 Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het zorginstituut op grond van de Wet langdurige zorg	621.507	532.931
14.4 Beschikbaarheidsbijdrage academische zorg	432.700	448.718
14.5 Baten uit onderaanneming	58.584	43.336
14.6 Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	1.647.955	1.629.301
Totaal	<u>81.517.575</u>	<u>79.996.065</u>

Toelichting:

De Wlz opbrengsten stijgen als gevolg van indexering en toegenomen meerzorg.

Daarnaast is de omzet van Care en Cure in 2021 en 2022 beïnvloed door corona.

In de opbrengsten zorgverzekeringswet en wettelijk budget voor aanvaardbare kosten WLZ zijn de volgende bedragen verwerkt ten aanzien van de COVID-19 compensatieregelingen:

	2022	2022	2021	2021
	Continuïteitsbijdrage	Meerkosten	Continuïteitsbijdrage	Meerkosten
	€	€	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet	n.v.t.	n.v.t.	1,9 miljoen	0,1 miljoen
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten WLZ	n.v.t.	0,7 miljoen	n.v.t.	0,6 miljoen

De overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening zijn als volgt samengesteld:

Zorgprestaties cliënten	789.655	803.730
Overige zorgprestaties	858.300	825.571
Totaal	<u>1.647.955</u>	<u>1.629.301</u>

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

BATEN

15. Opbrengsten Jeugdwet

De specificatie is als volgt:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Jeugdwet	74.750	32.168
Totaal	<u>74.750</u>	<u>32.168</u>

16. Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten

De specificatie is als volgt:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
<i>Opbrengsten onderwijs:</i>		
(Rijks)bijdragen OCW	21.419.377	19.463.545
Overige overheidsbijdragen	149.339	247.936
Subsidies OCW	1.083.820	866.663
Overige overheidsbijdragen en subsidies	64.912	533.898
<i>Overige beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten:</i>		
WMO	3.026	0
Overige rijkssubsidies	132.817	122.119
Overige subsidies	274.471	251.918
Vergoeding uitgeleend personeel + verhuur	803.026	696.070
Overige bedrijfsopbrengsten	1.352.397	1.420.540
Totaal	<u>25.283.184</u>	<u>23.602.690</u>

Toelichting:

De (rijks)bijdragen OCW zijn in 2022 gestegen doordat de bekostigingsbedragen zijn verhoogd doordat het salaris van het basisonderwijs is gelijkgetrokken met het salaris van het voortgezet onderwijs. Daarnaast is de bekostiging aangepast van schooljaar naar kalenderjaar.

17. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Andere baten	1.228.214	2.066.031
Totaal	<u>1.228.214</u>	<u>2.066.031</u>

Toelichting:

Onder de overige bedrijfsopbrengsten van 2022 valt de verkoop van onroerend goed (HBK) en de winstneming GREX. 2021 bevat winstneming GREX en de verkoop van de Amer en Dommel.

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

LASTEN

18. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten zijn als volgt samengesteld:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Personeel niet in loondienst	2.978.776	2.847.227
Totaal	<u>2.978.776</u>	<u>2.847.227</u>

19. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Lonen en salarissen	59.464.704	56.886.628
Sociale lasten	9.004.058	8.271.970
Pensioenpremies	6.208.839	5.937.629
Totaal personeelskosten	<u>74.677.601</u>	<u>71.096.227</u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Zorg	857	857
Onderwijs	239	237
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>1.096</u>	<u>1.094</u>

Toelichting:

De stijging van de lonen en salarissen is een gevolg van de uitwerking van de CAO ziekenhuizen 2021-2023.

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING**20. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa***De specificatie is als volgt:*

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
Immateriële vaste activa	381.855	370.469
Materiële vaste activa	5.601.099	5.537.086
Totaal afschrijvingen	<u>5.982.955</u>	<u>5.907.554</u>

21. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa*De specificatie is als volgt:*

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Terugneming van bijzondere waardeverminderingen van:		
- immateriële vaste activa		
- materiële vaste activa	0	-1.425.000
Totaal	<u>0</u>	<u>-1.425.000</u>

Toelichting:

In 2021 is de eerder geboekte waardevermindering van 2019 op de Hans Berger kliniek gedeeltelijk teruggenomen twv € 1.425.000

22. Overige bedrijfskosten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	3.391.461	3.020.806
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	2.964.672	2.256.075
Onderhoudskosten	3.365.806	3.683.205
Algemene kosten	9.243.601	8.542.529
Huur en leasing	1.520.531	1.149.500
Totaal overige bedrijfskosten	<u>20.486.072</u>	<u>18.652.114</u>

Toelichting:

De overige personeelskosten, waaronder de dotatie/vrijval van personele voorzieningen, zijn gerubriceerd onder de algemene kosten.
In 2022 bedragen de overige personeelskosten € 3.315.604 en in 2021 € 2.661.371

23. Financiële baten en lasten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Andere baten en soortgelijke opbrengsten	372.592	7
Resultaat deelnemingen	0	0
Subtotaal financiële baten	<u>372.592</u>	<u>7</u>
Rentelasten en soortgelijke kosten	983.969	922.991
Resultaat deelnemingen	0	0
Subtotaal financiële lasten	<u>983.969</u>	<u>922.991</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>-611.377</u>	<u>-922.984</u>

Toelichting:

De rentebaten nemen toe als gevolg van de aanpassing van de disconteringsvoet die is gehanteerd bij de bepaling van de voorziening toekomstige jubilea. De rentelasten nemen in 2022 toe. Dit hangt samen met het betalen van agio als gevolg van het vervroegd aflossen van een lening. Voor het overige dalen de rentelasten als gevolg van het aflossen van bestaande leningen.

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

24. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De WNT is van toepassing op Stichting Kempenhaeghe.

Op basis van de totaalscore 13 volgt voor Stichting Kempenhaeghe bezoldigingsklasse V, met een bezoldigingsmaximum in 2022 van € 216.000.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

	N.G.J.J. Geurts	A. Vermeer - de Boer
Functiegegevens	voorzitter rvb	lid rvb ad interim
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/10 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in FTE)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Beloning + belastbare onkostenvergoedingen	208.457	50.613
Beloningen betaalbaar op termijn	13.449	3.387
Bezoldiging	<u>221.906</u>	<u>53.999</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	54.444
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Het bedrag van de overschrijding	5.906	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding is toegestaan	Dit betreft de eindafrekening vakantietoelage (€5.906), die op grond van artikel 3 lid 2 Uitvoeringsregeling WNT zijn toe te rekenen aan voorgaande jaren en niet leiden tot een overschrijding in de betreffende jaren.	
		n.v.t.
Gegevens 2021		
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in FTE)	1	
Dienstbetrekking?	Ja	
Beloning + belastbare onkostenvergoedingen	196.183	
Beloningen betaalbaar op termijn	12.817	
Totaal bezoldiging 2021	<u>209.000</u>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	
Toeziethoudende topfunctionarissen		
	A. van der Heyden	
Functiegegevens	lid rvb ad interim	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 21/3	
Bezoldiging	46.080	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	59.328	
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	
Reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	
Gegevens 2021		
Functiegegevens	Lid raad van bestuur ad interim	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	14/11 - 31/12	
Bezoldiging	26.880	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	33.432	

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

24. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Toezichthoudende topfunctionarissen.

	H.J.H.M. van Dessel	H.J.H.M. van Dessel	A.M.M. Jetten	A.M.M. Jetten
Functiegegevens	Voorzitter rvt	Lid rvt	Vice-voorzitter	Voorzitter
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/1	1/2 - 31/5	1/1 - 31/1	1/2 - 31/12
Bezoldiging	2.160	5.760	1.800	23.760
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	2.752	7.101	1.835	29.648
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2021

	H.J.H.M. van Dessel	A.M.M. Jetten
Functiegegevens	Voorzitter	Vice-voorzitter
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging	21.317	17.347
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	31.550	20.900

	A.C.P.M. Backx	A.C.P.M. Backx	C.H.A. Simons	S. Brands-Gruwel
Functiegegevens	Lid rvt	Vice-voorzitter	Lid rvt	Lid rvt
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/1	1/2 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging	1.440	19.800	17.280	17.280
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	1.835	19.765	21.600	21.600
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2021

	A.C.P.M. Backx	C.H.A. Simons	S. Brands-Gruwel
Functiegegevens	Lid rvt	Lid rvt	Lid rvt
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging	13.209	13.209	13.209
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	20.900	20.900	20.900

	H.R. Haak
Functiegegevens	Lid rvt
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/6 - 31/12
Bezoldiging	10.080
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	12.664
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Gegevens 2021

	H.R. Haak
Functiegegevens	Lid rvt
Aanvang en einde functievervulling in 2021	n.v.t.
Bezoldiging	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	n.v.t.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING**Toelichting:**

Onderstaande onderdelen bij de WNT zijn bij Stichting Kempenhaeghe niet van toepassing.

Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

De totale bezoldiging van een topfunctionaris alsmede degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt, voor al zijn functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen).

In het geval een leidinggevende topfunctionaris, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a of 1d. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt.

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

25. Honoraria accountant

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
De honoraria van de accountant over 2022 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	130.779	129.591
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	4.832	0
3 Fiscale advisering	0	0
4 Niet-controlediensten	4.037	0
Totaal honoraria accountant	<u>139.648</u>	<u>129.591</u>

Toelichting:

De honoraria van de accountant zijn gepresenteerd op basis van het kasstelsel en zijn inclusief btw.

26. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 24.

1.2 ENKELVOUDIGE JAARREKENING

1.2.1 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-2022</u>	<u>31-dec-2021</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1		
Kosten van ontwikkeling		1.648.030	2.029.885
Vooruitbetalingen op immateriële activa		<u>2.899</u>	<u>0</u>
		1.650.929	2.029.885
Materiële vaste activa	27		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		41.011.737	49.113.772
Machines en installaties		10.229.130	10.808.409
Andere vaste bedrijfsmiddelen		8.294.504	9.002.753
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa		<u>1.902.779</u>	<u>0</u>
		61.438.150	68.924.933
Financiële vaste activa	28		
Vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen		4.085	65.861
Overige vorderingen		<u>291.027</u>	<u>601.757</u>
		295.112	667.618
Totaal vaste activa		<u>63.384.191</u>	<u>71.622.436</u>
Vlottende activa			
Voorraden	29		
Gereed product en handelsgoederen		<u>251.216</u>	<u>183.677</u>
		251.216	183.677
Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	5		
		3.284.511	2.940.524
Vorderingen	30		
Op handelsdebiteuren		2.796.758	3.139.056
Op groepsmaatschappijen		343.306	377.439
Overige vorderingen		3.339.896	4.779.191
Overlopende activa		201.173	739.904
		6.681.133	9.035.590
Liquide middelen	31		
		<u>48.055.368</u>	<u>36.221.841</u>
Totaal vlottende activa		<u>58.272.228</u>	<u>48.381.631</u>
Totaal activa		<u>121.656.419</u>	<u>120.004.068</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen	32		
Gestort en opgevraagd kapitaal		91	91
Bestemmingsreserves		9.773.657	8.673.874
Bestemmingsfondsen		13.395.603	13.395.603
Overige reserves		<u>39.194.686</u>	<u>36.927.527</u>
		62.364.036	58.997.094
Voorzieningen	9		
Overige		<u>1.979.525</u>	<u>1.550.168</u>
		1.979.525	1.550.168
Langlopende schulden	10		
Schulden aan banken		<u>30.302.937</u>	<u>39.724.955</u>
		30.302.937	39.724.955
Kortlopende schulden	33		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		1.411.462	785.454
Schulden aan banken		5.522.019	3.522.018
Belastingen en premies sociale verzekeringen		3.545.153	903.009
Schulden ter zake van pensioenen		911.044	324.796
Overige schulden		<u>15.620.242</u>	<u>14.196.572</u>
		27.009.920	19.731.849
Totaal passiva		<u>121.656.419</u>	<u>120.004.068</u>

1.2.2 ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

	<u>Ref.</u>	<u>2022</u> €	<u>2021</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	14		
Zorgverzekeringswet	14.1	32.016.750	32.856.684
Wet langdurige zorg	14.2	46.740.078	44.485.095
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet			
VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de WLZ	14.3	621.507	532.931
Beschikbaarheidsbijdrage academische zorg	14.4	432.700	448.718
Baten uit onderaanneming	14.5	58.584	43.336
Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	14.6	<u>1.647.955</u>	<u>1.629.301</u>
		81.517.575	79.996.065
Opbrengsten Jeugdwet	15	74.750	32.168
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	34	<u>24.544.986</u>	<u>22.934.704</u>
Netto omzet		106.137.311	102.962.938
Overige bedrijfsopbrengsten	35	<u>1.227.318</u>	<u>2.066.031</u>
Som der bedrijfsopbrengsten		107.364.628	105.028.969
BEDRIJFSLASTEN:			
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	36	2.976.421	2.891.560
Lonen en salarissen	37	59.020.836	56.455.696
Sociale lasten	37	8.912.210	8.194.439
Pensioenpremies	37	6.183.981	5.916.333
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	38	5.929.326	5.862.844
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	21	0	-1.425.000
Overige bedrijfskosten	39	<u>20.266.459</u>	<u>18.306.388</u>
Som der bedrijfslasten		103.289.233	96.202.260
BEDRIJFSRESULTAAT		4.075.396	8.826.709
Andere rente baten en soortgelijke opbrengsten	40	375.880	13.462
Rentelasten en soortgelijke kosten	40	983.969	922.991
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN		<u>3.467.306</u>	<u>7.917.179</u>
Aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	41	-100.364	-221.333
RESULTAAT NA BELASTINGEN		<u>3.366.942</u>	<u>7.695.847</u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2022</u> €	<u>2021</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsreserve		1.099.783	171.223
Algemene reserves		2.267.159	7.524.624
	89	<u>3.366.942</u>	<u>7.695.847</u>

1.2.3 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING ENKELVOUDIGE JAARREKENING

1.2.3.1 Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde jaarrekening. Indien geen nadere grondslagen zijn vermeld wordt, verwezen naar de grondslagen zoals toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening.

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans niet afwijken van de geconsolideerde balans zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

ACTIVA

27. Materiële vaste activa

	31-dec-2022	31-dec-2021
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€	€
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	41.011.737	49.113.772
Machines en installaties	10.229.130	10.808.409
Andere vaste bedrijfsmiddelen	8.294.504	9.002.753
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa	1.902.779	0
Totaal materiële vaste activa	61.438.150	68.924.933
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	2022	2021
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	68.924.933	70.267.063
Bij: investeringen	4.102.060	3.020.333
Af: herpresentatie	0	0
Af: herpresentatie materiële vaste activa	0	0
Af: afschrijvingen	5.547.470	5.492.375
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	-1.425.000
Af: desinvesteringen	6.041.373	295.088
Boekwaarde per 31 december	61.438.150	68.924.933

Toelichting:

Met ingang van boekjaar 2019 worden de uitgaven van groot onderhoud volgens de componentenmethode geactiveerd en afgeschreven.

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.2.5.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 1.1.9.

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

28. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-2022	31-dec-2021
	€	€
Vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen	4.085	65.861
Overige vorderingen	291.027	601.757
Totaal financiële vaste activa	295.112	667.618

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2022	2021
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	667.618	946.968
Resultaat deelnemingen	-1.292	-221.333
Ontvangen dividend / aflossing leningen	-323.000	-39.000
Amortisatie (dis)agio	-45.900	-37.161
Ledenrekening Centramed	-37.330	18.143
Boekwaarde per 31 december	285.096	667.617

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.2.6.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbe-lang (in %)	Eigen vermogen €	Resultaat €
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Kempenhaeghe Horeca B.V.	Horecafaciliteiten voor St. Kempenhaeghe	1	100%	4.085	-99.980
Hobo Heeze B.V.	S&O op het gebied van gezondheid en voeding	18.000	100%	0	-384

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

29. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-2022	31-dec-2021
	€	€
Hotelfunctie	151.958	129.548
Benodigdheden verpleging en verzorging	74.123	44.359
Overige voorraden	25.136	9.770
Totaal voorraden	251.216	183.677

Toelichting:

Op de voorraden is geen voorziening voor incourantheid in aftrek gebracht.

30. Vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-2022	31-dec-2021
	€	€
Vorderingen op debiteuren	2.796.758	3.139.056
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	623.497	1.356.111
Ministerie van OCW	0	832.293
Overige vorderingen:		
Vorderingen op groepsmaatschappijen	343.306	338.439
Kortlopende deel langlopende vorderingen op groepsmaatschappijen	0	39.000
Rekening courant Stichting Vrienden Kempenhaeghe	169.687	173.686
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	365.212	347.183
Vooruitbetaalde bedragen en nog te ontvangen bedragen	1.004.673	400.768
Kortlopend deel leningen u.g.	0	0
Overige overheden	0	0
Overige vorderingen	1.176.827	1.669.149
Overige overlopende activa	201.173	739.904
Totaal debiteuren en overige vorderingen	6.681.133	9.035.590

Toelichting:

In de debiteuren en overige vorderingen zijn geen bedragen opgenomen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

31. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-2022	31-dec-2021
	€	€
Bankrekeningen	48.041.581	36.209.872
Kassen	13.787	11.969
Totaal liquide middelen	48.055.368	36.221.841

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar, met uitzondering van een bedrag ter grootte van € 14.874 waarvoor een bankgarantie is afgegeven ten behoeve van de huur van het pand van het AOT.

Met ingang van 2019 maakt Stichting Kempenhaeghe gebruik van schatkistbankieren. Van de tegoeden op bankrekeningen staat er ultimo 2022 een bedrag van € 21.692.055 op de rekening van het Ministerie van Financiën in het kader van schatkistbankieren.

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

32. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-2022	31-dec-2021
	€	€
Gestort en opgevraagd kapitaal	91	91
Bestemmingsreserves	9.773.657	8.673.874
Bestemmingsfondsen	13.395.603	13.395.603
Overige reserves	39.194.686	36.927.527
Totaal eigen vermogen	62.364.036	58.997.094

Het verloop in 2022 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2022	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2022
	€	€	€	€
Gestort en opgevraagd kapitaal	91	0	0	91
Bestemmingsreserves:				
Reserve innovatie	1.538.000	0	0	1.538.000
Reserve Onderzoek & Ontwikkeling	455.758	0	0	455.758
Reserve personeel (o.a. verzilvering)	1.358.620	0	0	1.358.620
Reserve nationaal programma onderwijs	359.176	656.803	0	1.015.979
Reserve personeels & arbeidsmarktbeleid	1.750.376	442.980	0	2.193.356
Reserve transitie	1.422.000	0	0	1.422.000
Reserve versterking Bestuur & Management	17.964	0	0	17.964
Reserve Wetenschappelijk Onderzoek CEW	693.000	0	0	693.000
Reserve GREX	1.078.980	0	0	1.078.980
Bestemmingsreserves	8.673.874	1.099.783	0	9.773.657
Bestemmingsfondsen	13.395.603	0	0	13.395.603
Overige reserves	36.927.527	2.267.159	0	39.194.686
Totaal	58.997.094	3.366.942	0	62.364.036

Het verloop in 2021 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2021	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2021
	€	€	€	€
Gestort en opgevraagd kapitaal	91	0	0	91
Bestemmingsreserves	8.502.588	171.223	0	8.673.811
Bestemmingsfondsen	13.395.603	0	0	13.395.603
Overige reserve	29.402.965	7.524.624	0	36.927.589
Totaal	51.301.247	7.695.847	0	58.997.094

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen 31 december 2022 en resultaat over 2022

De specificatie is als volgt :

	<u>Eigen vermogen</u>	<u>Resultaat</u>
	€	€
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	62.364.036	3.467.306
Geconsolideerd eigen vermogen en resultaat:	62.364.036	3.366.942
	<u>62.364.036</u>	<u>3.366.942</u>

33. Kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-2022</u>	<u>31-dec-2021</u>
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	1.411.462	785.454
Schulden aan banken	5.522.019	3.522.018
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.545.153	903.009
Schulden terzake van pensioenen	911.044	324.796
Overige schulden:		
Nog te betalen salarissen	318.529	60.953
Vakantiegeld	2.535.906	2.405.849
Vakantiedagen	1.129.160	1.122.175
Nog te betalen bedragen	2.476.086	1.298.997
Te betalen interest	65.345	86.155
Grondexploitatie	464.334	387.348
Geactiveerde subsidie De Hoeve	62.000	74.400
Overige schulden en overlopende passiva	725.949	1.093.834
Persoonlijk Levensfase Budget (PLB)	7.842.932	7.666.860
	<u>27.009.920</u>	<u>19.731.849</u>

Totaal kortlopende schulden

1.2.5 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2022					
- aanschafwaarde	117.019.719	21.216.319	35.146.108	0	173.382.146
- cumulatieve herwaarderingsen	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	-67.905.948	-10.407.910	-26.143.355	0	-104.457.213
Boekwaarde per 1 januari 2022	<u>49.113.772</u>	<u>10.808.409</u>	<u>9.002.753</u>	<u>0</u>	<u>68.924.933</u>
Mutaties in het boekjaar					
- investeringen	223.087	307.430	1.668.763	1.902.779	4.102.059
- herpresentatie immateriële vaste activa	0	0	0	0	0
- herwaarderingsen	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	-2.287.408	-883.050	-2.377.012	0	-5.547.470
- herpresentatie afschrijvingen	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0
<i>- desinvesteringen</i>					
- aanschafwaarde	-6.914.590	-4.392	0	0	-6.918.983
- cumulatieve herwaarderingsen	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	876.877	733	0	0	877.610
per saldo	-6.037.713	0	0	0	-6.037.713
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-8.102.035</u>	<u>-579.279</u>	<u>-708.249</u>	<u>1.902.779</u>	<u>-7.486.784</u>
Stand per 31 december 2022					
- aanschafwaarde	110.328.216	21.519.356	36.814.871	1.902.779	170.565.222
- cumulatieve afschrijvingen	-69.316.479	-11.290.227	-28.520.367	0	-109.127.073
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>41.011.737</u>	<u>10.229.130</u>	<u>8.294.504</u>	<u>1.902.779</u>	<u>61.438.149</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	2% 2,86% 3,33% 5% 6,67% 10%	2,86% 5% 6,67% 10%	6,67% 10% 12,5% 20% 25% 33,3%	0	

1.2.6 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIELE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Leningen u/g	(Dis)agio	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2022	-4.639	70.500	227.500	332.642	41.615	667.618
Resultaat deelnemingen	-1.292	0	0	0	0	-1.292
Verstrekte leningen	0	0	25.000	0	0	25.000
Aflossing leningen	0	-70.500	-252.500	0	0	-323.000
(Dis)agio	0	0	0	-45.900	0	-45.900
Mutatie grondexploitatie	0	0	0	0	0	0
Ledenrekening Centramed	0	0	0	0	-37.330	-37.330
Boekwaarde per 31 december 2022	-5.931	0	0	286.742	4.285	285.096
Som waardeverminderingen						0

1.2.7 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING

1.2.7.1 GESEGMENTEERDE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

SEGMENT 1 Kempenhaeghe Zorg

	<u>2022</u> €	<u>2021</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	81.517.575	79.996.065
Opbrengsten Jeugdwet	74.750	32.168
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	2.902.301	2.558.452
Overige bedrijfsopbrengsten	1.217.387	2.066.031
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>85.712.013</u>	<u>84.652.715</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	2.934.102	2.848.676
Lonen en salarissen	45.944.860	43.757.639
Sociale lasten	6.849.282	6.365.855
Pensioenpremies	4.100.241	3.845.913
Afschrijvingen materiële vaste activa	5.330.356	5.386.428
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	0	-1.425.000
Overige bedrijfskosten	17.286.952	15.507.260
Som der bedrijfslasten	<u>82.445.794</u>	<u>76.286.770</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	3.266.219	8.365.945
Andere rente baten en soortgelijke opbrengsten	323.982	13.462
Rentelasten en soortgelijke kosten	983.969	922.991
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	<u>2.606.231</u>	<u>7.456.416</u>
Aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	-100.364	-221.333
RESULTAAT NA BELASTINGEN	<u>2.505.867</u>	<u>7.235.083</u>
RESULTAATBESTEMMING		
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>	<u>2022</u> €	<u>2021</u> €
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsreserve	0	0
Bestemmingsfonds	0	0
Algemene reserves	2.505.867	7.235.083
	<u>2.505.867</u>	<u>7.235.083</u>

1.2.7.1 GESEGMENTEERDE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

SEGMENT 2 De Berkenschutse

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	83.305	62.429
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	23.118.220	21.400.567
Overige bedrijfsopbrengsten	9.931	0
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>23.211.456</u>	<u>21.462.996</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	42.318	674.529
Lonen en salarissen	14.144.416	12.698.057
Sociale lasten	2.062.928	1.828.584
Pensioenpremies	2.083.740	2.070.420
Afschrijvingen materiële vaste activa	598.969	476.416
Overige bedrijfskosten	3.469.908	3.254.226
Som der bedrijfslasten	<u>22.402.280</u>	<u>21.002.232</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	809.177	460.764
Andere rente baten en soortgelijke opbrengsten	51.899	0
Rentelasten en soortgelijke kosten	0	0
RESULTAAT BOEKJAAR	<u><u>861.075</u></u>	<u><u>460.764</u></u>

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsreserve	1.099.783	171.223
Algemene reserves	-238.708	289.541
	<u><u>861.075</u></u>	<u><u>460.764</u></u>

1.2.7.2 AANSLUITING TOTAAL RESULTAAT MET RESULTAAT SEGMENTEN

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Resultaat volgens gesegmenteerde winst- en verliesrekeningen (enkelvoudig):		
SEGMENT 1 Kempenhaeghe Zorg	2.606.231	7.456.416
SEGMENT 2 De Berkenschutse	861.075	460.764
	<u>3.467.306</u>	<u>7.917.179</u>
Resultaat volgens enkelvoudige winst- en verliesrekening	<u>3.467.306</u>	<u>7.917.179</u>

1.2.7 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING

Voor zover posten uit de enkelvoudige winst- en verliesrekening niet afwijken van de geconsolideerde winst- en verliesrekening zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening.

BATEN**34. Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten**

De specificatie is als volgt:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
<i>Opbrengsten onderwijs:</i>		
(Rijks)bijdragen OCW	21.419.377	19.463.545
Overige overheidsbijdragen	149.339	247.936
Subsidies OCW	1.083.820	866.663
Overige overheidsbijdragen en subsidies	64.912	533.898
<i>Overige beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten:</i>		
WMO	3.026	0
Overige rijkssubsidies	132.817	122.119
Overige subsidies	274.471	251.918
Vergoeding uitgeleend personeel + verhuur	1.026.996	882.758
Overige bedrijfsopbrengsten	390.229	565.867
Totaal	<u><u>24.544.986</u></u>	<u><u>22.934.704</u></u>

Toelichting:

De (rijks)bijdragen OCW zijn in 2022 gestegen doordat de bekostigingsbedragen zijn verhoogd doordat het salaris van het basisonderwijs is gelijkgetrokken met het salaris van het voortgezet onderwijs. Daarnaast is de bekostiging aangepast van schooljaar naar kalenderjaar.

35. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Andere baten	1.227.318	2.066.031
Totaal	<u><u>1.227.318</u></u>	<u><u>2.066.031</u></u>

Toelichting:

Onder de overige bedrijfsopbrengsten van 2022 valt de verkoop van onroerend goed (HBK) en de winstneming GREX. 2021 bevat tevens winstneming GREX en de verkoop van de Amer en Dommel.

1.2.7 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING

LASTEN

36. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

<i>De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten zijn als volgt samengesteld:</i>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Personeel niet in loondienst	2.976.421	2.891.560
Totaal	<u>2.976.421</u>	<u>2.891.560</u>

37. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Lonen en salarissen	59.020.836	56.455.696
Sociale lasten	8.912.210	8.194.439
Pensioenpremies	6.183.981	5.916.333
Totaal personeelskosten	<u>74.117.027</u>	<u>70.566.468</u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Zorg	845	846
Onderwijs	239	237
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>1.084</u>	<u>1.083</u>

Toelichting:

De stijging van de lonen en salarissen is een gevolg van de uitwerking van de CAO ziekenhuizen 2021-2023.

38. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
Immateriële vaste activa	381.855	370.469
Materiële vaste activa	5.547.470	5.492.375
Totaal afschrijvingen	<u>5.929.326</u>	<u>5.862.844</u>

1.2.7 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING

LASTEN

39. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	3.500.328	2.981.463
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	2.964.672	2.255.803
Onderhoudskosten	3.352.953	3.432.289
Algemene kosten	8.915.974	8.487.333
Huur en leasing	1.532.531	1.149.500
Totaal overige bedrijfskosten	<u>20.266.459</u>	<u>18.306.388</u>

Toelichting:

De overige personeelskosten, waaronder de dotatie/vrijval van personele voorzieningen, zijn gerubriceerd onder de algemene kosten.
In 2022 bedragen de overige personeelskosten € 3.284.806 en in 2021 € 2.642.648

40. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	375.880	13.462
Rentelasten en soortgelijke kosten	983.969	922.991
Subtotaal financiële lasten		
Totaal financiële baten en lasten	<u>-608.089</u>	<u>-909.529</u>

Toelichting:

De rentebaten nemen toe als gevolg van de aanpassing van de disconteringsvoet die is gehanteerd bij de bepaling van de voorziening toekomstige jubilea. De rentelasten nemen in 2022 toe. Dit hangt samen met het betalen van agio als gevolg van het vervroegd aflossen van een lening. Voor het overige dalen de rentelasten als gevolg van het aflossen van bestaande leningen.

41. Aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

De specificatie is als volgt:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Resultaat deelnemingen	-100.364	-221.333
Totaal aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	<u>-100.364</u>	<u>-221.333</u>

1.2.8 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Kempenhaeghe heeft de jaarrekening 2022 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 17 mei 2023.

De raad van toezicht van de Stichting Kempenhaeghe heeft de jaarrekening 2022 goedgekeurd in de vergadering van 17 mei 2023.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 1.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum te rapporteren.

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

W.G.

Mw. drs. ing. A. Vermeer - de Boer
Voorzitter raad van bestuur
Datum 17 mei 2023

W.G.

Mw. mr. drs. A.M.M. Jetten MSc
Voorzitter raad van toezicht
Datum 17 mei 2023

W.G.

Dhr. prof. dr. ir. A.C.P.M. Backx
Vice-voorzitter raad van toezicht
Datum 17 mei 2023

W.G.

Dhr. prof. dr. H.R. Haak
Lid raad van toezicht
Datum 17 mei 2023

W.G.

Mw. prof. dr. F.L.J.M. Brand-Gruwel
Lid raad van toezicht
Datum 17 mei 2023

W.G.

Mw. drs. C.H.A. Simons RA RB
Lid raad van toezicht
Datum 17 mei 2023

1.3 OVERIGE GEGEVENS

1.3 OVERIGE GEGEVENS

1.3.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald dat het behaalde resultaat ter vrije beschikking staat van Stichting Kempenhaeghe.

1.3.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van bestuur en raad van toezicht van Stichting Kempenhaeghe

Verklaring over de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de in het jaarverslag 2022 opgenomen jaarrekening 2022 (hierna: jaarrekening) van Stichting Kempenhaeghe te Heez-Leende gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Kempenhaeghe op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG (RojWMG) en de brief van het Ministerie van OCW en het Ministerie van VWS d.d. 15 mei 2009 met referentie AD/113787.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2022.
2. De geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Kempenhaeghe zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controle-aanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de organisatie en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de raad van bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij constateren dat de raad van bestuur beschikt over een geformaliseerde frauderisicoanalyse.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Op basis van deze werkzaamheden en het in de controlestandaarden veronderstelde risico, hebben wij de veronderstelde frauderisico's overwogen met betrekking tot het doorbreken van interne-beheersmaatregelen door het management, inclusief of er indicaties zijn voor tendentie bij het management van de entiteit die mogelijk een risico vormt op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude.

Wij hebben de volgende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd gericht op het risico van het doorbreken van interne-beheersmaatregelen door het management:

- Het toetsen of specifieke journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de financiële overzichten zijn aangebracht aanvaardbaar zijn.
- Het toetsen of specifiek (op basis van fraudekarakteristieken) journaalboekingen die gedurende het boekjaar en tijdens het opstellen van de financiële overzichten zijn aangebracht aanvaardbaar zijn.
- Het beoordelen van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsvoering van Stichting Kempenhaeghe.

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden zijn verder geen bevindingen geconstateerd.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij de raad van bestuur, management en de financiële audit commissie.

Controle-aanpak naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben een algemeen inzicht verworven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op Stichting Kempenhaeghe onder andere door inlichtingen in te winnen bij het management en het lezen van notulen.

Voor zover materieel voor de gerelateerde financiële overzichten, hebben wij op basis van onze risicoanalyse, en rekening houdende met het feit dat het effect van niet-naleving van wet- en regelgeving aanzienlijk varieert, de wet- en regelgeving overwogen met een directe invloed op de financiële overzichten.

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de financiële overzichten.

Daarnaast is Stichting Kempenhaeghe onderworpen aan overige wet- en regelgeving waarvan de gevolgen van niet-naleving een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de financiële overzichten, bijvoorbeeld ten gevolge van boetes of rechtszaken. Naleving van wet- en regelgeving kan van fundamenteel belang zijn voor de operationele aspecten van een entiteit, voor de mogelijkheid van een entiteit om haar activiteiten voort te zetten, dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang (bijv. het naleven van de voorwaarden van een vergunning voor het uitvoeren van een activiteit, of het naleven van regelgeving betreffende het milieu); niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed hebben op de financiële overzichten. Onze verantwoordelijkheid is beperkt tot het uitvoeren van gespecificeerde controlewerkzaamheden ter bevordering van het identificeren van niet-naleving van wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten. Onze werkzaamheden ter bevordering van het identificeren van gevallen van niet-naleving van overige wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten, zijn beperkt tot (i) het management en, in voorkomend geval, de met governance belaste personen vragen of de entiteit dergelijke wet- en regelgeving naleeft; (ii) de eventuele correspondentie met de desbetreffende vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties inspecteren.

Uiteraard zijn wij gedurende de controle alert op indicaties van (vermoedens) van niet-naleving van wet- en regelgeving. Tenslotte hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende gevallen van niet-naleving of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving, ons ter kennis zijn gebracht.

Controle-aanpak continuïteit

Onze verantwoordelijkheid is om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot, en om te concluderen over, de geschiktheid van het hanteren door het management van de continuïteitsveronderstelling bij het opstellen en presenteren van de financiële overzichten en om te concluderen, gebaseerd op de verkregen controle-informatie, of er sprake is van een onzekerheid van materieel belang met betrekking tot de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven. Om aan deze verantwoordelijkheid te voldoen hebben wij werkzaamheden uitgevoerd, inclusief het evalueren van de door het management opgestelde liquiditeitsbegroting en met inachtneming van gebeurtenissen na balansdatum. Op basis van deze werkzaamheden hebben wij geen bevindingen geconstateerd.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in dit jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten deze jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag.
- Het verslag van de raad van toezicht.
- De overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van de RojWMG en de Regelgeving Jaarverslaggeving Onderwijs in overeenstemming de brief van het Ministerie van OCW en het Ministerie van VWS d.d. 15 mei 2009 met referentie AD/113787 is vereist is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de RojWMG en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de RojWMG en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de RojWMG en de Regelgeving Jaarverslaggeving Onderwijs in overeenstemming de brief van het Ministerie van OCW en het Ministerie van VWS d.d. 15 mei 2009 met referentie AD/113787. In dit kader is de raad van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de zorgaanbieder in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de zorgaanbieder te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de zorgaanbieder haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de zorgaanbieder.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de zorgaanbieder.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de zorgaanbieder haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een zorgaanbieder haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van bestuur en de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 17 mei 2023

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: J.W. van Asten RA



Kempenhaeghe

Sterkselseweg 65
5591 VE Heeze
T (040) 227 90 22
E info@kempenhaeghe.nl
W www.kempenhaeghe.nl

Postadres Heeze:
Postbus 61
5590 AB HEEZE